

KÜRT ULUSU BİR GERÇEKTİR
KURTULUŞU
ANTI-EMPERYALİST
ANTI-OLİGARŞİK
HALK DEVRİMİNDEDİR

DEVRİMCİ SOL

DEVİRİMCİ SOL

**KÜRT ULUSU BİR GERÇEKTİR
KURTULUŞU
ANTİ-EMPERYALİST
ANTİ-OLİGARŞİK
HALK DEVİRİMİNDEDİR**

Önsöz

Kürdistan gerçekliği; egemen sınıfların yüzyıllardır tüm inkar ve karalamalarına rağmen nesnel bir olgu olarak kendi varlığını geliştirerek, korumaktadır.

Egemenlerin Kürt Ulusuna yönelik uygulaya geldiği jenosid, asimilasyon, soven, ırkçı ve katliamcı politikalarını teşhir edebilmek, ezilen Kürt Ulusu'nun kendi kaderini özgürce tayin edebilme hakkının vazgeçilmez ilkesinin çözümü doğrultusunda yaklaşımları, tutsaklık koşullarında, oligarşinin faşist mahkemeleri kürsülerinde, ülke ve dünya kamuoyuna seslenebilmeyi devrimci bir görev olarak benimseyen DEVRİMCİ SOL. Siyasi savunmasının bir parçası olan (KÜRT ULUSU GERÇEKTİR) bölümünde, Kürdistan gerçeği ve çözümüne ilişkin Marksist-Leninist çözüm biçiminin ne olması gerektiğinin teorik formülasyonu aynen yayınliyoruz.

KÜRT GERÇEĞİ ARTIK TABU DEĞİLDİR

Onyıllardır bir "bölücülük" yaygarası tutturulmuş gitmektedir.Öyle bir yaygara ki,"anarşi " ve "terör" sözlerinin vaz geçilmez tamamlayıcısıdır."Anarşistler","teröristler" ve de "bölücüler" Tablo tamamdır ve özellikle de "bölücülük" çok tehlikelidir! Öyle ki,Misak-ı Milli'ye bağlılığını ilan etmek,olgarşkiye sadakatini ispatlamak gibidir.

Nedir oligarşinin tüylerini diken diken eden ve sözü bile edildiğinde onu kırmızı sal görmüş boğaya çeviren? Bu Kürt ulusudur.Yüzyıllardır ezilen,yok edilmeye çalışılan bir halkın gerçeğidir. İki uluslu Türkiye'de ezilen ulus gerçeği...

Ezilen,horlanan,her zaman ikinci sınıf insan muamelesi gören,kendi kaderini özgürce belirleme hakkı zorla elinden alınan ve bu hakkı kullanmak istediğinde,katliamlara uğrayan milyonların gerçeği.

Ortada koca bir Kürt gerçeği vardır,ama bu gerçekten söz etmek yasaktır bu ülkede. "Vatan hainliği"dir,"bölücülük"tür... Ve Marksist-Leninistler bu gerçeği bıkmadan, usanmadan dile getirdikleri için onyıllara varan ağır cezalar almışlar,her türlü baskıya göğüs germek zorunda kalmışlardır.

Ama güneş balçıkla sıvanamıyor.Egemen sınıflar ne yaparsa yapsınlar,Resmi ırkçı,söven ideoloji ne derse desin,Kürt ulusu gerçekliği her geçen gün kendini daha da yakıcı biçimde dayatıyor.İnkâr politikası iflas ediyor ve ezilen ulus gerçeği oligarşinin yalan,demagoji,jenosid ve asimilasyon ile örülü ırkçı faşist barikatlarını yerle bir ederek,herkesi düşünmeye zorluyor.

Kürt halkı gerçeğini hala yok saymaya çalışan,yargıcı

ve savcılar ! Kürt halkı vardır ve özgür olmak bu halkın hakkıdır dediğimiz için, bize ağır cezalar biçiyorsunuz. Ama bu tutum yeni değildir.

Biz Marksist-Leninistler,Kürt halkı gerçeğini tüm yönleri ile ortaya koyan ve sorunun çözümünü üretenler olduk. Bu nedenle oligarşi ve onun sözcülerince "vatan haini" ilan edildik. Şikayetçi de değiliz.Amaç bellidir;sindirmek, gerçeğin üstünü örtmek,en olmadık suçlamalarla gerçeği haykıran sesi boğmak...Ama bütün bunlar boşuna bir çaba.Hele bizlere "vatan haini" damgasını vurmaya kalkışanlar,"sattım gitti" deyip ülkemizi emperyalizme peşkeş çekenlerse ! Oligarşinin sivil ve apoletli sözcüleri aynaya bakıp başlıyorlar bağırmaya: "VATAN HAINI" Sonra da kurnazca gülümseyip gidiyorlar.

Biz Marksist-Leninistler,her şeyden önce enternasyonalistiz. Halkların birliğinin savunucularıyız. Ama zora dayalı değil,gönüllü,kardeşçe ve her ulusun kendi kaderini,özgürce belirleme hakkına sonuna dek saygılı birliğinin. İki uluslu Türkiye'de Kürt sorununa bakış açımız böyledir. Bedelli pahalı ödense de, her zaman ve her koşulda gerçekleri haykırmaya,bilimi altüst edenlere karşı bilimi savunmaya devam ettik,edeceğiz. Kürt ve Türk halklarının, emperyalizme ve oligarşiye karşı mücadelesinin,her koşulda en önünde yer almaya çalışan biz Marksist-Leninistlerin en temel görevidir bu.

Bizleri yargılamaya çalışanlar ne fetva verirlirse versinler,tarih biz ve bizim gibi düşünenleri doğruluyor. Gerisi boş laftır !

Zaten tüm egemen sömürücüler gibi burjuvazinin de alışkanlığıdır;toplumsal gerçekleri görmezden gelerek yadsımak,yok saymak; ya da kabul eder gibi görünüp içini boşaltmak. Sömürücü sınıfların doğasında var olan bu geleneği devralan burjuvazi,kendi iktidarını kurup diğer sosyal sınıfların üzerine çöreklenildiği andan başlayarak, bilim dışılığına derinleştirerek vazgeçilmez bir alışkanlığa dönüştürmüştür.Sınıf çıkarlarının gerektirdiği ölçüde,bazen gerçeği tümünden yok sayan fanatik bir inkarcılık ve onu

tamamlayan sınır tanımaz bir demagoji, bazen de gerçeğin zihinlerdeki görüntüsünü basasağı etmeye çalışan ustalıklı bir sofist tavrı. Bunlar burjuvazinin vazgeçemediği alışkanlıklarıdır. Yerine ve zamanına göre biçimlenerek sınıf çıkarlarını her şeyin üzerine çıkarma güdüsü değişmeksizin, değişik şekillerde kendini açığa vurur.

Ülkemiz egemen sınıflarının nesnel gerçekliği inkar etme, tümden yok sayma tavrının en belirgin ve tipik göstergesi, Kürt ulusal sorununa yaklaşımı olagelmıştır. TC Devletinin kuruluşundan bu yana sürdürülen Kürt ulusunu yok sayma politikası - şimdilerde burjuvazinin kimi akıl hocalarınca içi boşaltılarak bir "sorun" olarak kabul edilse de - hiç değişmeden günümüze dek uzanır.

Kürt ulusunu yadsıma politikaları Osmanlılarda başlar ve Cumhuriyetle devam eder. Türk ulusal düşüncelerinin gelişimi, genel anlamda Osmanlı Devletinde ulusçu düşüncelerin gelişimi ile, Kürt halkını yok sayma yönündeki sistemli politikalara paralellik göstermiştir.

Kimi zaman iç ve dış koşulların zorlamalarıyla Kürt gerçeği yarım ağızla dile getirilmiş, ama hemen bundan sonra katmerli bir asimilasyon ve jenoside tabi tutulmuştur. Bu ise Kürt gerçeğinin her şeye karşın yok edilemediğini gösteriyor. Diğer yandan bu gerçek ırkçı faşist ideolojinin iki yüzü olduğunu de ortaya çıkarır.

Osmanlı İmparatorluğu dönemini saymazsak, bu iki yüzü olduğunu en açık serglendiği dönem, Anadolu Kurtuluş Savaşı ve sonrasıdır.

Kurtuluş savaşı yıllarında varlığı kabul edilen Kürtler, 1923'ten itibaren ezen-ezilen ulus ilişkisinin şekillenmesi içinde, varlıkları tümden yadsınarak, ırkçı, şovenist politikaya kurban edilir. Kürt ulusunun gerçekliği, onun uluslaşma mücadelesi ile özdestir.

Emperyalizme Karşı Savaşta İttifak Olan Kürtler, TC İle Birlikte "Dağ Türkleri" Oluyor!

Anadolu'nun emperyalistlerce işgal edilmesiyle,basını küçük burjuva sivil,asker aydınların çektiği kurtuluş savaşı sırasında,Kürtler vazgeçilmez İttifak durumundadırlar. Nedeni ister zorunluluktan kaynaklanan bir pragmatizm, ister başka bir şey olsun,Kürt gerçeği,bu dönem ulusal kurtuluş bayrağını omuzlayan Türk küçük burjuva milliyetçileri tarafından kabullenilmiştir.Kürt halkının temsilcileri Mecliste kendi ulusal kimlikleri ile yer almış,kendi dillerini ve ulusal özelliklerini serbestçe yansıtmışlardır.Örneğin 1920'de Ankara'da oluşturulan ilk mecliste, 72 Kürt milletvekili vardır ve "kürsüde konuşma hakkı iki millete aittir,Kürtler ve Türkler" (Dr.Behes Şirgo,' Geçmiş ve Bugünü İle Kürt Sorunu', Dr.Km. Amed M. Ciwan, 'Kürt Ayaklanmaları') Fakat bu durum fazla sürmez.Lozan Antlaşması imzalanıp,emperyalistler ülkeden kovulduktan sonra,birden bire Kürt ulusu yok sayılır.Meclis , artık yalnızca Türk ulusunu temsil etmektedir! Bu andan başlayarak Kürtlere özgü her şey yok sayılacaktır.Hatta çağrışımında bulunacak davranışlar bile suç sayılmaktadır.Ne hikmetse Kürtler birden bire "Dağ Türkleri" olup çıkmışlardır ! Ve bu "Dağ Türkleri" nin asimilasyonu için her yol mübahtır. Bu nedenle vakit yitirilmeksizin Kürt halkının ulusal özellikleri (dil,kültür,gelenek ve alışkanlıkları,vb.) erozyona tabi tutulur.

Kürt ulusunu asimile etmek için gerici şiddetin doğrudan kullanım yöntemlerinden; ideolojik,kültürel baskı aygıtlarına kadar her türlü araç ve yöntem kullanılmıştır.Ve onyıllardır da Kemalist diktatörlükten alınan ırkçı,söven mirasla,oligarsi tarafından faşist ideolojinin ihtiyaçlarına uygun tarzda derinleştirilip zenginleştirilerek kullanılmaktadır.Asimilasyon politikası çerçevesinde,kimi zaman dolaysız baskı ve zor yöntemleri ön plana çıkarken,kimi zaman diğer yöntemler ağırlık kazanmış,ama "çıplak zor" gündemden hiç bir dönem düşmemiş;dozajı artmış veya

azalmıs,ama hep ulusal zulmün odağını oluşturmúştur.

Ezen ulus şovenizminin zulmü altında inledi onyıllardır Kürt halkı. Katliamların,jenosidin en vahşisine tanık oldu, Türkiye Kürdistan'ının toprakları.Bu katliamları tek tek anlatmak,hele topraklarının bir kısmının dahi katliam tanıklığından kurtulamadığı ve coğrafi tanımlamaların bile yöre halkınca katliamlarla adlandırıldığı Kürdistan'da,ezi-len ulusun tarihini tek tek olaylarla kronolojik olarak anlatmak zaten mümkün değil. Ayrıca ortaya koymak iste-diğimiz de, tarihçilere özgü kurulukla olaylar yığını değil, yaşananlara kaynaklık eden temel yaklaşımlar ve bunları koşullayan toplumsal,siyasal gerçekliktir.

Biz Marksist-Leninistler tarihçi değiliz.Sorunu tüm boyutlarıyla bilimsel veriler ışığında ortaya koyan ve çö-züm yolunu göstererek,mevcudu dönüştürmeye çalışan devrimcileriz. Kürt ulusal sorununda da, öncelikle ırkçı, şoven politikanın gereği olan yalan ve demagojileri acığa çıkartmanın ve bilimsel gerçekleri ortaya tüm çıplaklığıy-la sermenin gerekliliğine inanıyoruz.

Egemen Sınıflar Kürt Ulusunu Yok Saymak İçin Akıl Almaz Demagojlara Başvuruyor

Ezen ulus şovenizminin en belirgin özelliği,ırkçı olmasıdır. Bu nedenle de toplumların tarihsel süreçte nasıl şekillendiklerine aldırmadan,Türk ulusunu toplumların oluşumundan itibaren ele alırlar."Ulus"ve"İrk" kavramları aynı muhtevadadır,onlar için. Ve bu anlamda mutlak ve gerçek olan,insan oğlunun yer kürede varoluşundan bu yana,Türklerin "ulus" olduğudur l Türkiye'de İnsanlar işte bu ırkçı,şöven ideolojik gıda ile beslenmeye çalışılır. Ama sıra Kürtlerin ulus olduğu gerçeğine gelince, bunun sözü-nü bile etmek,egemen sınıfların ve sözcülerinin tüylerini diken diken etmeye yeter. Bu miras oligarşiye Kemalizm'-den kalmıştır ve özenle korunan biricik miras olmaya devam ediyor.

Oligarşinin,Kemalist Diktatörlükten devralarak,yeni sınıfsal içeriğiyle sürdürdüğü,Kürtleri "yoketme" politikasının pratik biçimlerinden en gözde olanı, Kürt varlığının yadsınarak,onların "dağ Türkleri" olduğu yollu demagojisi-dir. İnandırıcı hiçbir yanı olmayan,ama "biz diyorsak öyle dir" tarzındaki bilim dışı söylemleriyle kabul ettirmeye çalıştıkları bu savın içeriği, nedense kitleden kişiye, kurumdan kuruma değişebilmektedir.

Kürtlerin "dağ Türkleri" olması,neye dayanılarak ileri sürülüyor? Yaşadıkları coğrafyaya bakılarak mı? Bu akıl dışı anti-bilimsel yaklaşımla,Afrika'daki zencilerin "orman Türkleri" olduğunu söylemek pekala mümkün l Şu basit gerçeği,gözleri şövenizmle bağlanmamış,beyni ırkçı düşüncelerle dumura uğramamış herkez bilirki; halkları veya ulusları bir birinden ayıran,onları ayrı ayrı halklar (veya uluslar) yapan,yaşadıkları coğrafi koşulların özellikleri değil,dilleri,kültürleri,ruhsal şekillenmeleri,iktisadi birlikleri vb. dir. Eğer ulus olgusu, örümcek kafalı egemen sınıf temsilcilerinin ileri sürdükleri gibi olsaydı,aynı coğrafi koşullara sahip halklar tek bir ulus olurlardı. Bunun böyle olmadığı nesnel bir gerçek,ama oligarşinin sınıf çıkarları

sözkonusu olunca,dünya öküzü'n boynuzunda bile durabilir !
Kürtlerin dağlık bir coğrafyada yaşamaları,onların ulusal kimliklerini belirlemediğine göre,Kürtleri "Türk" yapan başka etmenler neler olabilir? Kürtleri "dağ Türkleri" yapan ortak bir dil,kültür,ruhsal şekillenme vb. öğelerin varlığı söz konusu mu?

Ezen ulus şövenistleri hemen "tabi söz konusu" diye hep bir ağızdan bağıracaklardır. Nitekim "halklar yok Türk Milleti var" şeklindeki ırkçı,faşist sloganlarına dayanak bulmak için,hertürlü yalan ve demagojiye başvuruyorlar.

İleri sürülen demagojik iddialardan biri de,Kürtçe'nin,Türkçe'nin bir şivesi olduğudur.

Herşeyden önce dilbilimi (Lengüistik) açısından,dillerin özelliklerini belirleyen gramer sistemi ve sözcük hazinesidir. Diller ancak bu iki yönde bir sistemlilik oluşturlarsa,bir dilin lehçeleri olabilirler. Bu bilimsel yöneme göre Kürt ve Türk dilleri tamamen farklı gramer ve sözcük yapısına sahiptirler. Birçok dil araştırmaları bunu açıkça ortaya koymuştur. Ama tersini,yani Kürtçe ile Türkçe'nin aynı gramer yapısı ve sözcük hazinesine sahip olduklarını kimse ileri sürmemiştir. Hemde egemen sınıfların çok istemelerini,elerindeki devlet olanaklarına rağmen basarılamamıştır. Fakat buna rağmen "Kürtçe'nin,Türkçe'nin bir şivesi olduğu" demagojisi yapılabilmektedir.

"Hanl kanıtınız" dersiniz,şövenistliklerine halel getirmeyen modern ulemalar cevap verirler: "Kürtçe'de,Türkçe kökenli sözcükler var !" Cahillik mi,yoksa gözü kara bir şövenizm mi? Şövenizm cehaletle iç içe geçmiş; ortaya çıkan ise bir ucubedir! Acaba Türkçe'de,Arapça ya da Farsça'nın şivesi mi oluyor? Öyle ya,Türkçe'de Arapça ve Farsça kökenli sözcük o kadar fazla ki ! İtirazları duyar gibi oluyoruz ama zaten öyle bir iddiamız yok. Yanyana,iç içe yüzyıllarca yaşayan halkların dillerinin karşılıklı etkileşimde bulunması,bir birinden birtakım sözcükler alıp vermesi kadar doğal ne olabilir ki? Kaldı ki ezilen bir halkın ezen ulusun dilinden,kültüründen,gelenek ve alışkanlıklarından etkilenmesi,onun bir takım öğelerini süreç içinde

benimsemesi son derece doğaldır. Ezen-ezilen ulus ilişkisi içinde, ezilen ulus durmunda olan halkın, ulusal öğelerini geliştirmesi mümkün değilken, ezen ulus kendi özelliklerini zorla benimsetme olanaklarına sahiptir. Afrika ve Latin Amerika Halkları bu durumun canlı örnekleridirler.

Bu noktada örnek olması açısından şu soruları sormak istiyoruz:

Portekiz'in eski Afrika sömürgeleri ve Brezilya, neden Portekizce konuşmakta, hristiyan dinine inanmaktadırlar? Aynı şekilde Brezilya dışında diğer tüm Latin Amerika halkları, neden İspanyolca konuşuyorlar? Hindistan'da İngilizcenin resmi dil olacak kadar yaygın bilinmesi nedenidir?

Cevabı bir sır değil; halkların kendine özgü öğelerini tahrip ederek, kendi öğelerini egemen kılan sömürgecilik olgusu. Kürdistan'ın durumu sömürge-sömürgeci ilişkisi göstermese de ezen-ezilen ulus ilişkisi, Kürtlerin ulusal özelliklerini erozyona uğratmış ve gelişme olanaklarından yoksun Kürtçe, Türkçe'den bazı sözcükler almıştır. Buna karşın yok olmamış, varlığını korumuştur.

Diğer yandan aynı dili konuşmakta, ulusal farklılığı-ayrı ulus olma gerçeğini-ortadan kaldırmıyor. ABD, İngiltere ve Avustralya aynı dili konuşmaktadırlar, ama bunların tek bir ulus oldukları iddiasında bulunan yoktur.

Bu durum din dahil, kültür, gelenek ve alışkanlıklar içinde sözkonusudur. Örneğin Latin Amerika halklarının folklorik özellikleri, İspanyol ve yerli karışımıdır. Daha doğrusu İspanyol folklorik özelliklerinin yerel biçimlere uyarlanmasıdır.

Birçok resmi yetkili gibi Diyarbakır DGM savcısı da Kürtçe'yi "kelimeler yığını" olarak tanımlıyor. Kürtçe'nin böyle olmadığını isbatlamaya girişiyoruz. Yanlış su gerçeğe işaret edelim, madem ki kelimeler yığınıdır, o halde neden rahatsız olunuyor? Neden bu "kelimeler yığını"nı konuşmakta ısrar edenlere yıllarca ceza isteniyor?

Türkiye oligarşisinin, Kürtlere yaklaşımındaki bir çelişkiye değinmek istiyoruz. Irkçı düşüncelerin rehberliğinin-

de Orta Asya'nın birçok halkını bile dildeki bazı benzes-
melere, bir takım tarihsel bağlantılara dayanarak Türk
sayan ve bunların yaşadıkları topraklar üzerinde ilhakçı
emeller besleyen ırkçı,sövenist ideoloji,İran,İrak ve Suri-
ye'deki Kürtleri neden Türk saymamaktadır? Bulgaris-
tan'daki Türkler konusunda feryat eden oligarşi,İran ve
İrak'taki Kürtlerin kimyasal silahlarla imhasına neden ses
çıkarmıyor? Evet,neden bu çelişki? Aslında ortada bir çe-
lişki yok; çünkü oligarşi,Kürtlerle ulusal açıdan hiçbir or-
taklığın olmadığını çok iyi biliyor ve kendisi için tehlike arz-
eden bu halkın imhasında kendi çıkarını görüyor. "Dağ
Türkleri" safsatası Misak-ı Milli içinde geçerlidir,digğer-
leri "dağ acemleri","dağ arapları" vs. Olabilir ! Hatta Kürt
bile sayılabilir ! Bunun oligarşi için bir mahsuru yoktur.

Bu arada belirtmekte yarar görüyoruz: Amacımız res-
mi ideolojinin "Kürt yoktur" deyişine karşı "Kürtler vardır"
isbat etmek değildir. Kürtlerin bir ulus olarak varlığı bizim
irademizden bağımsız bir gerçekliktir. Ve bunu,dünya bi-
liyor. Kürt ve Kürdistan gerçeğini ortaya koyarken,esas
amacımız resmi ideolojinin ırkçı,söven demagogilerini ve
koca bir halkı yok sayma tavrının akıldışılığını ortaya ser-
mek,Marksist-Leninistlere yönelik "bölücü", "vatan haini"
suçlamalarının gerçek niteliğini göstermektir. Kürtleri yok
sayma politikasını sergilemeye devam edelim.

Bu konudaki "teori"lerin akıl dışılığı yukarıda anlattık-
larımızla sınırlı değil. Daha ne uydurmalar var,fasizmin
torbasında ! Çarpık kapitalizmin kafaları çarpıtılmış ege-
menleri,tarihi,ayak üstü uydurulmuş sadece kendilerinin
bildiği ve olağanüstü "yaratıcılık"larının ürünü hikayelerle
açıklamayı,nedense çok seviyorlar ! Müthiş zekalarıyla (!)
o kadar çeşitli hikayeler yazıyorlar ki,burada hepsini an-
latmak olanaklı değil. Ortacağ Kilisesine rahmet okutan
kafa yapısını sergilemek için bir örnek alalım.

Hikaye,12 Eylül Fasist Cuntasının ürünü ve ne yazık ki
gerçek ! 12 Eylül döneminde devletin "anarşi","terör"ve
"bölücülük" konusundaki resmi görüşlerini açıklamak ve
benimsetmek amacıyla,genc kurmay subaylardan heyetler

olusturuldu. Bu heyetler basta Universiteler ve cesitli kamu kuruluslari olmak uzere cesitli yerlerde YÖK profesörlerinin de inayetiyle-son derece "aydinlatıcı" konferanslar verdiler. Bu heyetlerden biri Erzurum'da verdiği konferansta Genel Kurmay'ın ve ırkcı faşist yazarların hazırladığı çeşitli kitaplara dayanarak Kürtleri söyle anlatıyordu:

"Büyük Padışah Yavuz Sultan SELİM, Safevî Hükümdarı Şah İsmail'i yendiği zaman orada bir tampon devlet bulunsun diye doğudaki özbe öz Türk olan vatandaşlarımıza; 'siz benim cengaver evlatlarırsınız, babakurdilersiniz' diyerek bunların arkalarını oksamış, bunlara ayrı bir güç vermek için, ayrı bir aşiretmis gibi, toplulukmuş gibi mütalaa etmiştir. Büyük padışah konunun ileride istismar edileceğini düşünmemiştir, de ğerlendirememiştir, tabi" (Neyseki Yavuz Selim'in hatasını; 12 Eylül'ün sivri zekalıları düzeltiyorda, Türkiye bu büyük badireden kurtuluyor l-bn-) "Bir hata da İkinci Abdül Hamit devrinde yapılmış; hudutlarda otuzaltı tane Hamidiye Alayı teskil edilmiştir (...) zaman gecince Hamidiye Alayları imtiyazlı alaylar olmuştur. Hazinesden özel ikramiyeler verilmiş, değişik statüler uygulanmıştır; Hamidiye Alayları, Kürt Alayları dene dene sonucta bizim vatandaşlarımız bu alaylara girmedikleri için üzülmüşler nüfus kayıtlarını değiştirmişlerlerdir. Türk adını, Kürt diye tahrif etmişlerdir. Bende o alaylara gireyim, bol maaş alayım, rütbem yükselsin diye özbe öz Türk çocukları kendisini Türklükten çıkarmış, Kürt olarak saymaya başlamıştır." (1) (Aktaran E. Tusalp, Eylül İmp.sf.263)

Pes doğrusu l Bunlar ancak 12 Eylül kafasının ürünü olabilir. HİTLER Faşizmi bile Alman ırkçılığının teorisini

(1): Kürtlerin tarihi gelişimini anlatırken Yavuz Selim zamanında oluşturulan ilişkiler, bunların nedenleri ve sonuçlarına değineceğiz. Aynı şey "Hamidiye Alayları" için de yapacağız. Gerçeğin hiç de resmi ideolojinin zirvalarına benzemediği görülecektir.

yaparken, ancak bu kadar demagog ve yalancı olabildi. İşte T.C Devleti'nin Kürt sorunundaki yaklaşımı, işte 12 Eylülcülerin "bölücülük" teranelerine dayanak yaptıkları ilkel, kaba ve akıl dışı tarih görüşleri. Aslında anlattıkları bu masallarla Kürt gerçekliği karşısında düştükleri cere-sizliği kanıtlıyorlar.

Ve sizler: Savcı ve yargıçlar,

Evet sizler, işte bu çağdışı kafaya hizmet ediyor, bizleri suçluyor ve yargılıyorsunuz. Bir hukukçu için ne kadar da utanc verici bir durum. Tarihi masallarla açıklamaya kalkanlar, sizler aracılığıyla bizleri yargılamaya kalkıyorlar. Düşünmenizi istiyor ve ortaçağ kafasının geriliklerini sergilemeye devam ediyoruz.

Ortaçağ kafasına özgü hurafeler yukarıdakilerle kalmıyor. Genel Kurmay yetkilisi devam ediyor: "'Kürt' adlandırmasını karlık alanda gezen bu Türkmenler karın 'kırt-kürt' etmesinden hareketle almışlardır." Bu sözlerle şaşırmıyoruz. Yalnız "kırt-kürt" ten bir sosyal topluluk üreten kafaları tüm dünya tanısın, bizleri yargılamaya kalkışanların kimler olduklarını görsün istiyoruz.

Bu tür anlatım ve açıklamalardan öзде farklı olmakla beraber, bazı sözde "tarihçi" ve "sosyolog"lar, ırkçı-faşist ideolojinin Kürtleri yok sayma anlayışına tarihsel dayanaklar bulma kaygısıyla, kimi "araştırma"lar yapmışlar ve "bilim" adına bilimi katlederek ezen ulus şövenizminin hizmetine sunmuşlardır. "Kanbağı", "etnik köken" gibi ulus kategorisini açıklamada yerli olmayan öğeleri kullanan bu ırkçı, faşist düşünce sahiplerinin bütün cabası, Kürtlerin Orta Asya kökenli olduklarını isbat olmaktadır. Kürtlerin Orta Asya'lılığı kanıtlanınca herşey halolacaktır! Bu kafayla tüm Asya ve Avrupa Uluslarının aslında Türk olduklarını iddia edebiliriz. İddia edenler de yok değil zaten!

Bu iddiayı öne sürme onuruna (1) erişenlerden Nazmi SEVGİN 1982 tarihli "Türk Beylikleri" adlı çalışmasında, Kürtleri "Kürt Türkleri" diye niteleyip, Türklerin (Oğuzların) bir boyu olduğunu ileri sürerken, tarihsel gelişmelerden ne kadar habersiz olduğunu da sergilemektedir. Nazmi

SEVGİN'e göre Kürtlerin,Türklerin bir boyu olmasının nedeni Orta Asya kökenli olmalarıdır. Yazarın onlarca tez arasından bilimsel metoddan yoksun,toplum bilim alanında adı bile duyulmayan ve bu anlamda akademik,bilimsel hiçbir değer taşımayan bir iki gerici araştırmacıya dayanarak oluşturduğu bu teori,herşeye karşın kendi içinde bile açmazlarla çelişkilerle doludur. Yazar,bir yandan Kürtlerin İran'ın Kuzey bölgeleri ve Dicle'nin doğusunda yerleşmelerinin,mılattan önce 1000 yıllara dayandığı gerçeğini kabul ediyor,düğer yandan onların Orta Asya'dan gelmiş olmaları savından ötürü Türk olduklarını ileri sürüyor.

Bu kafatasçı düşünceye göre,ulusun hangi tarihsel,ekonomik ve sosyal gelişmelerin ürünü olduğu,hangi süreçlerden geçerek olduğu ve nasıl biçimlendiği hiç önemli değildir. Ve yine kafatasçılığa göre,mılattan önce Orta Asya'dan göçeden insan topluluğunu (kaldı ki,Kürtlerin tarihi gelişimi Orta Asya'dan başlamaz) hangi aşamalardan geçerek ayrı ayrı uluslaştıkları -ne olur ne olmaz- sorgulanacak birşey değildir.

Şövenizmin bu tür çarpık tarih anlatımlarına gülünüp geçilebilir, ama onyıllardır Kürt Ulusunu asimilasyon ve jenosid politikalarına tabi tutan katliamlar düzenleyen, akan nice kan ve gözyasının sorumluluğunu yüklenen kafa yapısının demagoji ve yalanlarını bütün çıplaklığıyla sergilemek,Kürt ve Türk halklarının kurtuluş mücadelesini omuzlamaya çalışan biz Marksist-Leninistlerin görevidir. Bu nedenle ulus olgusuna bilimsel bir açıklama getirmek gerekiyor.

Nedir Ulus ?

Ulus sorununa diyalektik ve tarihsel materyalist bir perspektifle yaklaşan Marksist-Leninistler sorunu,tarihsel evriliş içinde ele almış ve çözümlenmişlerdir. Bu bilimsel yönetime uygun olarak ulus; tarihsel olarak oluşmuş bir topluluktur. Ama bu topluluk,kafa tascıların iddia ettiği gibi ne ırk,ne asiret topluluğudur.İnsan topluluklarının bir çok aşamadan geçerek,halk ve giderek ulusal topluluk olmaları, tarihsel evrimde gerçekleşmiştir. Bu anlamda "arı" ve "mutlak" değildirlerdir. Tarihsel gelişim sürecinin çeşitli konaklarında halkların iç içe geçmesi ve birbirlerini özümsemesiyle uluslaşmaya geçilmiştir. Örneğin İtalyan ulusu; Romalılardan,Cermenlerden,Etrüsklerden,Yunanlılardan,Araplardan vb. oluşmuştur.Fransız ulusu; Galyalılarından,Romalılardan,Brötonlardan,Cermenlerden vb. kurulmuştur. Diğer uluslar da böyledir. Tabii ki Türk ve Kürt ulusuda.

Ulus,sıradan bir topluluk,tarihi gelişimden bağımsız, rastlantısal ve birden bire oluşmuş geçici bir topluluk olmadığına göre,ulusu oluşturan özellikler nelerdir? Cevaplamak gerekiyor,çünkü herhangi bir topluluğa ulus denemez.

Ulus,diyor Stalin; "...tarihsel olarak oluşmuş,kararlı bir dil,toprak,iktisadi yaşam ve kendini kültür ortaklığında dile getiren ruhsal biçimlenme birliğidir."(STALİN,Mark-sizm ve Ulusal Sorun ve Sömürgeler Sorunu sf,15 Sol Yay.)

Herhangi bir halk topluluğunun ulus olması için, bu özelliklerin bütünü bir arada bulundurması gerekir. Ters-i durumda bunların ulus sayılması söz konusu edilemez. Örneğin yalnız dil ortaklığı yeterli değildir. Bugün dünyamızda,aynı dili konuşmalarına karşın,ayrı ayrı uluslar çok fazladır.İngilizler, Amerikalılar,Brezilya haric, Amerika halkları İngilizce ve İspanyolca konuşmalarına karşın,her biri ayrı ulusları teşkil ediyorlar. Görülüyor ki, dil birleştirici,önemli ulusal öğe olmasına karşın tek başına bir

anlam ifade etmiyor.

Ortak dillere karşın ayrı ulusların ortaya çıkmasının nedenlerinden biri de, toprak bütünlüğüdür. Bir ulus, ancak sürekli ve düzenli ilişkiler sonucu, onu oluşturan insanların kısıktan kısığa süren ortak yaşam sürecinde ortaya çıkar. Üzerinde yaşadıkları bir toprak yoksa bu gerçekleşmez. Ortak özellikler ortaya çıkartan yüzyılların ortak yaşamıdır.

Buradan hareketle egemen ideoloji, Kürtlerle Türklerin ortak topraklar üzerinde yaşadıklarını, bu anlamda tek bir ulus olduklarını ileri sürebiliyor. Oysa toprak bütünlüğü de (tıpkı dil konusunda olduğu gibi) tek başına bir anlam ifade etmiyor. Kaldı ki, Kürtlerle Türkler aynı toprak parçasında yaşamıyorlar. Aynı devlet çatısı altında yaşamakla, aynı toprak parçasında yaşamak farklı farklı şeylerdir. Bu fark görülmeyip, "aynı toprak parçası"ndan, devlet sınırları içindeki topraklar kastediliyorsa; hemen belirtelim ki, halkın özgür iradesini, kendi kaderini tayin hakkını çiğniyerek zorla ve yapay olarak oluşturulan sınırlar sosyal gerçekliği değiştirmiyor. Kürdistan'ı oluşturan toprakların her bir parçasının İran, Irak, Suriye ve Türkiye devletlerinin sınırları içine zorla dahil edilmişliği, Kürt ulusunu ortadan kaldırmıyor ve yaşananlar (Irak, İran ve Türkiye Kürdistan'ında süren Kürt halkının ulusal mücadelesi) her geçen gün bu gerçeği, ezen ulusun egemenlerine daha da yakıcı biçimde gösteriyor. Bu nedenle "aynı toprak parçasında yaşama" iddiası, şovenizm alt gülünç, ama trajik sonuçlara yol açan bir iddia olmaktan öte anlam taşımıyor.

Sorunu, adım adım somutlayarak ortaya koyarken görüyoruz ki, aynı dili konuşan ve aynı toprak üzerinde yaşayan insan toplulukları salt bu özellikleriyle bir ulus oluşturmuyorlar. Halkların, ulus karakteri göstermeleri için, tek bir bütün içinde kaynaşmalarını sağlayan iktisadi yaşam birliğine sahip olmaları gerekiyor.

İktisadi yaşam birliğini -yani pazar bütünlüğünü- sağlayacak olan temel olgu nedir? Tek kelime ile "kapitalizm"

diyoruz. Tarihsel olguların bilimsel olarak irdelenmesi gösteriyor ki; halk topluluklarının tek bir iktisadi pazar içinde birleşebilmeleri ancak,kapitalizme geçişle sağlanabilmiştir. Meta üretimine dayanan kapitalist gelişme,kapalı ekonomileri parçalamış ve buna kosut olarak,feodal devletçikler yıkılarak oluşturulan ulusal devletlerle,meta dolaşımı çerçevesinde tek bir iktisadi bütün ortaya çıkmıştır. Ulusların ve ulusal devletlerin ortaya çıkışının temelinde işte bu iktisadi yaşam birliği vardır.

Tarihsel evrimin bilimsel tarzda incelenip yorumlanmasıyla ortaya konulan bu gerçek,ulus olgusunu tarihin ilk evrelerine,kan bağına,etnik köken bağlantılarına kadar uzatarak açıklamaya kalkan,ırkçı,soven ideolojinin iddialarının da ne denli temelsiz,bilim karşıtı olduğunu ortaya koyuyor.

Ulus olgusunu tamamlayan son öge ise ruhsal biçimlenme ortaklığıdır. Bir halk topluluğunun ulus özelliği göstermesi için,insanların psişik (ruhsal) durumlarında,kültürel özelliklerinde,alışkanlık ve davranışlarında,ortak temel ögeleri ifade eden "ruhsal şekillenme"nin,varlığı olmazsa olmaz bir olgudur. Doğaldır ki, bu şekillenme kendiliğinden ve bir anda oluşmaz,saydığımız diğer ögelerle birlikte,tarihsel süreçte biçimlenerek işlevselleşir.

"Ulus nedir?" sorusunu yanıtlarken,ulusu oluşturan ögeler bu şekilde sıralanırlar. Halk topluluklarının ayrı ayrı uluslar olarak şekillenmelerinin tarihsel,nesnel gelişimi budur. Sıraladığımız ögeler,birbirlerinden bağımsız,tek başlarına ele alınırlarsa bir anlam ifade etmezler. Tarihsel süreçte,bu ögeler karşılıklı olarak birbirlerini koşullandıran-kosullandırılan ilişkisi içinde,işlevselleşerek ulusu ortaya çıkarmışlardır. Bunun dışında bir ulus olgusu yoktur. Farklılıklar sadece uluslaşma süreçlerinin özgünlüklerinde ve özellikle dış dinamiklerin etkisi ile (iç dinamiklerin zayıfladığıda hesaplanmalı) bazı ögelerdeki güdükleşmelerde aranmalıdır.

Buna karşın burjuva idealizminin,sovenizm ideolojik temel bulmaya yönelik çırpınışları durmamaktadır. Çokça

baş vurulan iki demagoji malzemesi de "dîn" ve "devlet" olgusudur.

Din ve Devlet Olguları, Ulus Sorununda Ayırtedici Öğeleri Oluşturmazlar

Din,kültürel bir öğe olarak elbette ulusun ruhsal şekillenmesinde bir etkindir. Ama hepsi bu kadardır. Ve ulusun ruhsal şekillenmesini oluşturmada sayısız faktör söz konusudur. Din olgusunun tek faktör olduğunu düşünenlere,dünyada mevcut dinlerle ulusların,bir dökümünü yapmalarını öneririz. Ayrıca dinsel ideoloji,ulusu yadsır. Örneğin İslam dininde, "ulus" değil,"ümme" vardır. Eğer iddia edildiği gibi din tek başına (veya dil,toprak bütünlüğü gibi ulusu oluşturan temel öğelerle birlikte) belirleyici olsaydı,İslam dinine inanan bütün halklar; Araplar,Türkler, Kürtler,Afrika'nın kimi halkları vb. tek bir ulusu oluştururlar,ya da Hristiyan Avrupa'nın tüm halkları tek ulus olurlardı. Yani dünya üç beş ulustan meydana gelirdi. Böyle olmadığı çok açıkken,Kürtlerin ve Türklerin müslüman olmaları nasıl onların, tek bir ulus olmasına yetebilir? Kürtlerin,Türk olduğunu kanıtlamak için başvurulmadık demagoji bırakmıyorlar,ama "yazık ki" gerçekler acımasız; tuz-buz ediyor küçük beyinlerin küçük düşüncelerini.

Tarihleri boyunca Kürtlerin devlet kuramamış olmalarından hareketle, ulus olmadıkları iddiası da,ezen ulus şövenizminin en çok kullandığı demagojilerden biridir. Kürt ulusu tartışmalarında faşistinden,gericisine,sözde ilericisinden demokratına kadar tüm ezen ulus şövenistleri ve bundan etkilenen kesimler, "devlet olamama" olgusunu dillerine pelesenk ederek,Kürtlerin ulus olarak varlığını redetmektedirler. Kafatascı faşistlere söylenecekler belli, ama "demokratım" diyenleri uyarmak istiyoruz; bu düşünce, ulusları köleleştiren, asimilasyona uğratan, soykırım gerçekleştiren ezen ulus egemenlerinin şöve-

nizmine hizmet eden bir anlayışın ürünüdür. Ezen ulus şövenizminin türevlerinden biridir. Bu düşünce sahiplerine göre, devlet olarak örgütlenmemiş,örgütlenememiş halklar ulus sayılmazlar. Sormak istiyoruz: Filistin Halkını neden ulus olarak görüyorsunuz? "görmüyoruz" diyenine rastlamadık; öyle ise bu çifte standart neden? Halklar hapishanesi diye anılan Çarlık Rusya'sında, devletini kuramamış uluslar ancak 1917 Ekim Devrimi'yle kurdular devletini. Ve özgürce Sovyet Sosyalist Cuhuriyetler Birliği'ni yarattılar. Osmanlı'nın egemenliği altındaki halklar, ulusal ayaklanmalarla koptular imparatorluktan ve ulusal devletlerini kurdular. Gerek Rusya'da,gerekse Osmanlı Impartorluğu'nda yaşayan halklar,devletlerini kurmadan önce ulus değiller miydi?

Tarihsel gelişmelere, toplumsal olgulara yaklaşımdaki keyfiyet ölçüsü akıl,mantık sınırlarını yok ediyor ve hersey ezen ulus şövenizmine tutunacak dal bulma kaygısına kurban ediliyor. Böyle olunca da ortaya çıkan, gözü kara, fanatik bir şövenizm oluyor. Herseye rağmen Kürt Halkı, "varım" demeye devam ediyor.

Evet 1. Ordu Komutanlığının Yargıç ve Savcıları !

Hosunuza gitse de gitmese de Kürtler bir ulustur; tarihsel gelişmelerinin ortaya çıkardığı "köylü ulusu" nitelikleriyle ve ulusları niteleyen evrensel öğeleri ve özgün karakteristikleriyle bir ulus ! Dünyanın döndüğü kadar gerçektir bu olgu.

Buraya kadar Kürt Ulusunu yok saymak için geliştirilen demagojiler üzerinde durduk ve "ulus" olgusunu ortaya çıkaran temel öğeleri gözler önüne sermeye çalıştık. Kürt U-lusu gerçeği yıllardır Marksist-Leninistler tarafından her zaman ve her koşulda,ezen ulus şövenizmine karşı ödüm vermeksizin anlatıldı,ortaya konuldu. Fakat bu konuda ne faşizmin demagojileri durdu,ne de Kürt Halkı üzerinde estirilen terör,katliam politikasına son verildi. Emperyalizm ve oligarşinin iktidarı sürdüğü müddetçe de, asimilasyon ve Jenosid politikasından vazgeçilemeyeceği,Kürt Halkının kendi kaderini özgürce tayin etmesini mümkün ol-

mayacağı tartışılmayacak kadar açık. Ancak Marksist-Le-ninistlerin önderliğinde gerçekleşecek olan anti-emperyalist, anti-oligarsik halk devrimiyle,Kürt sorunu,Kürt Ulu-su'nun kendi kaderini kendisinin tayin etmesi çerçevesinde çözüme ulaşacaktır.Ve elbette mücadele yükseldikçe oligarsik,Kürt Halkına yönelik terör,katliam,asimilasyon politikasını olanca vahsetiyle sürdürecektir.Dün sürdürüyordu,bugün sürdürüyor,yarın da sürdürmeye devam edecektir. Ta ki,ulusal baskının temellerinin oligarsik ile birlikte yıkılmasına dek.

Kürt halkına uygulanan vahsetli tüm yönleriyle; yaşanmış ve yaşanan örnekleriyle anlatmak zor,hatta olanaksız ama belli başlılarını ve özellikle de, 12 Eylül Amerikancı Faşist Cuntası'nca yapılanları, zulmün boyutlarını sergilemek açısından somut olarak anlatmaya çalışacağız.

Kürt Ulusu Gerçeği Karşısında Oligarşinin Her Zaman kıl Silahları; Yalan ve Demagoji ile Motiflenen "Baskı,Terör,Katliam" ve "Asimilasyon" l

Kökenleri Osmanlı dönemine dayanmakla birlikte Kürt Halkını yoketmeye yönelik asimilasyon ve Jenosid politikası,esas olarak Cumhuriyet sonrası sistematik bir hal almış ve ülkeninyeni-sömürgeleşmesiyle farklı sınıfsal İcerikte yıldan yıla boyutlanarak,özellikle 12 Eylül'ün hemen öncesi ve faşist cuntayla birlikte yaşadığımız süreçte halklarımıza yönelik terör politikasının bir parçası olarak adeta açık bir savaşa dönüşmüştür.

Kürt halkı üzerindeki baskıların en belirginlerinden biri,ulusal dili köreltme politikasıdır. Kürtçe konuşmak resmen yasaktır. Bu yasak 1982'de MGK'nce çıkarılan 2932 sayılı yasa da "Türk Devletinin resmi olarak tanıdığı devlet dilleri dışında dil konuşulması yasaktır"ibaresiyle ifade edilmiştir. Burada özel olarak "Kürt Dili" (veya 'Kürtçe') ibaresinin geçmemesi yasanın "Kürtçe'nin ayrı bir dil olarak kabul edilmeme politikasından İleri geliyor. TC. Devleti'nin sınırları içinde ayrı bir ulusa mensup milyonlarca insan konuştuğu halde,resmen tanınmayan dil "Kürtçe"dir. Bu politikayla,Kürtçe'den başka bir dil bilmeyen milyonlarca insan adeta konuşmamaya mahkum edilmişlerdir. Ve bu ülkede yabancı dil eğitimi görmüş az sayıda kişinin bildiği İngilizce,Fransızca,Almanca veya kimsenin bilmediği Afrika'nın herhangi bir ülkesinin dili konuşulabilir,ama Kürtçe asla İ.. Çünkü bu "bölücülük"-tür l

Fakat ortada egemen sınıfların halletmesi gereken bir terslik var bizce. Hem "Kürtçe,Türkçe'nin bir lehçesidir" diyeceksin,hemde yasaklayacaksın l Bugün dünyada kendi dilinin lehçelerini yasaklayan bir devlete kolay kolay rastlamak mümkün değil. Ama burası Türkiye,garipliklerle dolu bir ülke.

Kürt dilinin yok edilmesi,egemen sınıfların bugünkü basat görevlerindendir. Ve bunu da acıkça İlan etmişler-

dir. Özellikle 12 Eylül sonrası "okuma-yazma kursları" gibi "masum"ca bir maske altında yürütülen Kürt halkına Türkçe öğretme kampanyaları,TV ve benzeri iletişim araçlarıyla sövenist kültürü empoze etme ve ulusun kültürel yapısını dejenarasyona uğratma faaliyetlerine hız ve yaygınlık kazandırılması ile Kürtçe konuşma yasağı şeklinde biçimlenen politikalar,bu anlayışın,pratikteki ifadeleri olmuşlardır. Kürt halkı böylelikle Türkçe öğrenmeye ve konuşmaya adeta mahkum edilmiştir. Doğal ki,bu politikanın gereği yaptırımlar hemen pesinden gelmektedir. Türkçe bilmeyene hayat hakkı yoktur adeta. "Adeta" demek bile fazla oluyor; çünkü,Türkçe bilmediği için amelîyat edilmeyen,hastahaneye yatırılmayan insanlar olduğunu yazan,yine burjuva basın organlarıdır. Biz uyduruyoruz bunları,ne yazık ki gerçek. Evet,Türkçe bilmeyen Kürt'e kelimenin gerçek anlamıyla yaşam hakkı yoktur. Türkçe bilmeyenler ise alınmaz... Türkçe bilmeyen hiçbir resmi dairede işlem yaptıramaz,vb...vb... Ama TC vatan-dasıdır ve kendi halkına karşı silah kullanmak için asker olabilir,Köy Koruculuğu yapabilir. Türkçe'yi değil,fasizmin dilini konuşması yeter bu işler için l..

"Türkçe bilmiyorlarsa koklasarak anlassınlar" diyebilecek kadar insana yabancılaştırmanın sınırına varıyorlar. Bu hayvanlaşma bir yanıyla,Kürtçe'nin hiçte "Türkçe'nin Lehçesi" olmadığının itirafı olduğu kadar,asimilasyon politikasındaki sınır tanımazlığında göstergesi oluyor.

Asimilasyon politikasının bir biçimi Kürdistan'ın ilçelerindeki "yatılı bölge okulları"dır. Bu okullar kelimenin gerçek anlamıyla "Türkleştirme" kamplarıdır. Küçük yaşta ailelerinden bu yolla koparılan Kürt çocukları buralarda her yönüyle ulusal benliklerinden arındırılırlar. Kürtçe konuşmak ve Kürt sayılmak aşağılatıcı bir olgu olarak kafalara kazınır. Eğitimin temel ifrata vardırılan Türk sövenizmine dayanır. Böylece Kürt çocuklarının ulusal kişilikleri ve düşünce yapıları daha baştan yok edilerek,ezen ulus sövenizmine uygun biçimlenmiş kafalar yaratılması amaçlanır.

Sayısı otuzu aşan bu okulların, yalnızca Kürdistan'ın ilçelerini kapsamasının başka bir anlamı yoktur. Denecek ki, "okul açmanın ne kötülüğü var. Buralar eğitim yuvalarıdır", ya da "bakın insancıl amaçlarımızı nasıl da kötü niyetlerle yorumluyorlar." Olay bu kadar basit değil ! oligarsinin "insancıl"lığını çok iyi biliyoruz; demagogjilerle kimseyi kandıramazlar. Acaba neden bu okulların hepsi Kürtlerin yaşadığı yerlerde? Kürtleri mi çok "seviyor"lar, yoksa Türklerin böyle "insancıl"lıklara ihtiyacı mı yok? Herkesin çok iyi bildiği gibi, okulsuz Türk dağ köyleri oldukça fazladır. O halde herkesin "insancıl" amaçlarla açılacak olan okullara ihtiyacı var demektir. Egemen sınıfların Kürt "sevgisi"nden söz edilemeyeceğine göre... "insancıl" amaç gibi bir kavramla açıklamak, bizim açımızdan safdillik oligarşi açısından ise ikilyüzlülüktür. Gerçek, bu okulların asimilasyonun bir aracı olduğudur.

Bu asimilasyon merkezleri günümüzde daha da yaygınlaştırıldığı gibi ayrıca Kürt çocukları zorunlu eğitim adı altında ellerinden kopartılarak kentlerde Türkleştirilmeye tabi tutulmaktadırlar.

Evet, Kürt halkını eritmeye yönelik bu baskılar, yıllarca cezaevlerine atılmak, işkencelerden geçmek, ıssız bir derede kursuna dizilmek, darağaçlarında can vermekle beraber yürüdü ve yürüyor. Kürtçe konuşmak "dokuz köyden kovulma"yı gerektiren bir suç kabul ediliyor ve cezası da ağır oluyor. Kürt dilinden bahsetmenin ne gibi feryatlarla karşılandığı ve burjuva basın, yayın organlarında nasıl ağdalı küfürlerle "ödü"lendirildiği biliniyor. Faşistinden, ilerici gecinenine kadar hepsi bu konuda ağız birliği ediyorlar. Kürt sorunundaki sovenizmin onaylanması egemen sınıflara rüstünü isbatlamanın en güvenilir yolu oluyor.

Bir örnek vermek gerekirse: kendini sosyal demokrat olarak niteleyen SHP'nin MKYK üyesi Fuat ATALAY'ın, Kürtçenin varlığından sözettiği ve parti programının bir nüshasının da Kürtçe yazılmasını istediği için, ne olduğunu anlamadan parti disiplin kuruluna verilmesi ve ardından

da MKYK'dan çıkarılması ve bu arada burjuva basınında "utanmaz adam", "iğrenç istek" vb. ifadelerle bir sürü hakarete uğraması; oligarsiden icazet almak için verilmesi gerekli referasın ne olduğunu ve ezen ulus şövenizminin ideolojik etki gücünü carpıcı biçimde gösteriyor sanırız.

Kürt dilinin yok edilmesine yönelik baskı uygulamaları bitmiyor. Yine 1985 nüfus sayımında "ana dili" bölümüne Kürtçe yazdıranlara neler yapıldığı, nasıl koğuşturmaya uğradıkları herkesçe biliniyor. (Bu arada nüfus sayım kartlarında ana dili bölümü karşısında, seçeneklerden biri olarak Kürtçe'nin yer alması da büyük gürültülere neden oldu ve görevliler hakkında soruşturma açıldı.) Bütün bunlara Kürtçe kelimeler içerdği için yasaklanan halk türkülerini de eklersek baskının boyutu kendiliğinden görülecektir.

Yazım dili olarak Kürtçe, Ortaçağ vahsetini aratmayan uygulamaları gerektiren bir suçtur. Kürtlerin yazı dili kişilikle yasaktır. Kürtçe kitap; gazete, dergi vb. şeyler, değil yazmak, basmak, Kürtçe kelimelere yer vermek bile ağır cezaları gerektirmektedir. Kürtlerin yazım dilinin yok edilmesinde önemli mesafelerin katedildiğini de belirtmek gerekiyor. Bugün, ancak Avrupa ülkelerinden temin edilebilecek olan yazım kurallarını ve çeşitli konulara ilişkin kitapları okuyabilen az sayıdaki devrimci ve aydın kesim dışında, hemen bütün Kürt Halkı yazım dilini unutmamıştır. Kürt yurtsever örgütlerinin bile ideolojik, siyasi faaliyetlerinde ağırlıklı olarak Türkçe'yi kullanmak zorunda kalmaları, bu konuda alınan mesafeyi gösterir.

Dilin, ulusu oluşturan en önemli öğelerden biri olduğunu belirtmiştik. Ulusun iç dinamiklerinin baskı altına alınarak carpıtılması ve giderek yok edilmesinin, pratikte kendisini gösterdiği ilk alanlardan birisi dildir. Dilin, toplumsal yaşamda ekonomik, siyasi, kültürel, dinsel, bilimsel, vb. tüm alt ve üst yapısal ilişkilerde, bunların gelişiminden etkilenen ve bunları etkileyen bir öğe olması itibarıyla ulus gerçekliğindeki vazgeçilmez işlevselliği herkesçe bilinen bir olgudur. Bunu çok iyi bilen egemen sınıflar ise, asimilasyon politikasının odağına, ezilen ulusun dilini koymuslar-

dir. Amac,ezilen ulus dilini köreltip yok ederek,insanların iletişim aracını ortadan kaldırmak ve yaratılacak kültürel parçalanmayla asimilasyonu hızlandırmaktır.

Bir ulusun asimile edilmesi elbette yalnızca dilin baskı altına alınmasıyla başarılamaz. Bunun yanında,ulus dinamiklerini oluşturan diğer öğelerde köreltilmeli ve süreçte yok edilmelidir.

Asimilasyonun sürdürülüş biçimlerinden biri de Kürt halkının toplu yaşamını parçalayarak,yüzyılların geleneklerini ve alışkanlıklarını yok etme,yeniden üretilmesini engellemeye yönelik "zorunlu iskan" politikasıdır.Tüm dünyada ezen ulus şövenistlerince uygulanarak evrenselleştirilen bu politika,Türkiye egemen sınıflarınca da her zaman uygulanı gelmiştir.

Kürt halkının "Iskan"a tabi tutularak asimile edilme politikası "Kızıl Sultan" Abdülhamid devrine kadar uzar. "Rumeli'de ve bilhassa Anadolu'da Türk unsurunu kuvvetlendirmek ve herşeyden evvel Kürtleri yoğurup kendimize mal etmek şarttır." (Abdülhamid Siyasi Hatıraları,Derya yay.sf.84) Diyen Abdülhamid,asimilasyon politikasını açıkca anlatmaktadır. Kürtlerin asimilasyonu İttihat ve Terakki döneminde de sürdü. Bu dönem çıkarılan "Tehcir Kanunu"nda şöyle denmektedir: "madde 12.Kürtler ufak ufak kabilelere ayrılıp,silahlarından arındırılarak değişik bölgelere gönderilecek ve orada genel nüfusun %5'ni geçmeyecektir. Kürt mültecileri yerlerine geri gönderilmeyecektir." Yorum gerektirmeyecek kadar açık..

Bu uygulama Cumhuriyet döneminde ise çok daha kapsamlıdır. Ve Kemalist İktidarın Kürtlerin iç dinamiklerini parçalamaya yönelik müdahalesi, gösterilen direnişlere koşut olarak artar, tam bir soykırıma dönüşür. 1927'de çıkarılan "1341 sayılı tarih ve 679 Mahalli Iskanlarını Bile Mezuniyet Tebdil Eyleyen Kanun" olarak tanımlanan "Iskan" kanununa ek olarak 14 Haziran 1934'de "1934 gün ve 2510 sayılı Iskan Kanunu" çıkarılır. Bu kanunun bazı maddelerini aktarmakta yarar var:

Madde 9."Türkiye'ye bağımlı bulunan(...)ve Türk Kül-

türüne bağı olmayan göçebelerin toplu olmamak üzere kasabalara serpiştirmek suretiyle Türk kültürlü köylere dağıtılıp yerleştirmeye (...)"

Madde 11.(A) "ana dili olmayanlardan (sovenizmde değme benzerlerine tas çıkartan Kemalist Diktatörlük 'ana dili olmayanlar'diyerek, anadil sanki yalnız Türk- lere özgü bir olguymuş gibi ırkçı bir anlayışa sahiptir- bn.) Toplu olmak üzere yeniden köy ve mahalle ,İşçi ve sanatçı kümesi kurması veya bir sanatı kendi soydaş- larına intişar ettirmeleri yasaktır."

B-"Türk kültürüne bağı olmayan ve Türk kültürüne bağı olupda Türkçe'den başka dil konuşanlar hakkın- daki harsi (kültürel) askerî,İstimal ve inzibati sebep- lerle (...) toptan olmamak sartiyla başka yerlere nakil(...)"

Bundan ötesi var mı? Kürt gerçeği ve asimilasyonu ancak bu kadar açık olarak dile getirilebilir. I..Abdülha- mid'den başlamak üzere "İskan" kanunlarında Kürt varlı- ğının bu anlatımı,dİğer bir yanıyla resmi ideolojinin Kürtle- ri "Türklerin bir boyu var sayma teorilerinin birer dema- gojiden ibaret olduğunun da kanıtıdır.

Kürtlerin zorunlu İskana tabi tutulmaları,1940'lar sonrası en yaygın haliyle, 12 Eylül döneminde yaşandı. Ve bugünde tüm hızıyla sürüyor. Kürtlerin sürgünü ile ilgili kapsamlı bir plan olan "orman köylerinin dağıtılması" bu soruna ilişkin somut bir örnektir. Ayrıca İskence ve zorla köylerini terke zorlama günlük uygulamalar halini almıştır. Köyleri terke zorlamanın boyutları, egemen çevrelerin bazı kesimlerinin bile eleştirilerine yol açacak denli yükselmiştir. İste başına konu olan bir örnek: "Tunceli'nin orman yolu,Turji,Ournikes,Gejek,Daraköy, Bingöl'ün Genç İlçesine bağı köylüleri -ya dağa çıkın ya da köyü terkedin- denilerek köylerinden göçe zor- landılar" (Mart'87 basından) Bütün bunlara sınırda "güvenlik kuşağı" oluşturma adı altında, sınır köylerinin boşaltılmasını da eklemek gerekiyor.

Kürt halkına yönelik baskıların, bir de terör ve katli-

am boyutu vardır. Türkiye'de işkence sonucu ölen binlerce ilerici-yurtseverin 12 Eylül sonrası kayıp listelerine geçen 800 kişinin (gerçek sayı bunun üzerindedir) büyük bir bölümü Kürdistan'dadır. 12 Eylül sonrası köy meydanlarında atılan falakalar, Kürt köylülerin toplu olarak karakollarda işkenceden geçirilmesi, bugün de "demokrasi" nutukları arasında bütün hızıyla sürüyor. Bizlere yönelik "bölücülük" suçlamasının nedeni, bu insanlık dışı baskılara karşı yükselen sesimizi boğmak, bu sesin halk kitlelerinde yankı bulmasını önlemektir. Burada şunu belirtmek istiyoruz. Kürt halkı üzerindeki ulusal baskı sürdükçe, buna karşı sesimiz daha da gür çıkacaktır.

12 Eylül sonrası Kürt halkı üzerindeki baskıları tek tek anlatmak olası değil. Bu nedenle bir kaç değişik örnekle somutlamanın yeterli olacağını sanıyoruz.

Helsinki Gözlem Komitesi'nin Aralık 1987 tarihli İnsan Hakları Raporu'nda geçen bazı ibareleri aktarıyoruz:

- Resmi yerlerde Kürt dili yasaktır. (Ek 4 ve 5)
- Kürt folkloru ve müziği de yasaktır (Ek 6)
- Bir Kürt kendi çocuğuna Kürtçe isim veremez (Bu arada Kürtçe isim taşıyanlarınki de değiştirilmektedir -bn-)
- "Eski parlamenterlerden Şerafettin ELÇİ'ye parlamento'da ' Kürt' mü yoksa Türk' mü olduğu' sorulmuştu. O da ' Kürdüm' diye yanıtladırmıştı. Bu açıklama nedeniyle 1981'de ağır ceza talebiyle yargılandı. 2 yıl 3 ay ağır hapis cezasına çarptırıldı:
- " Devlet İstatistik Enstitüsü yetkilileri 1980-85 nüfus sayımları için kullanılan formlara 'hangi dilleri konuşuyorsunuz?' başlığı altında Kürt dilini kaydettikleri için 'bölücü' olarak suçlanarak DGM'de yargılandılar. Devlet savcısı 'Türk dilinin bir lehçesini' ayrı bir dil olarak kaydetmekle suçladı." (Info-Türk 1986)
- "SHP eski genel sekreter yardımcılarında Edip Servet DEVRİMCI, Parti Genel Merkezinde Kürtçe konuştuğu suçlamasıyla Marmara-Yalova'dan alınarak Ankara DGM savcısı Utku COŞKUN tarafından sorgu-

landı (ana muhalefet partisinin en üst düzeydeki yetkilisine bu yapılıyorsa,sıradan vatandasa yapılanları düşünmek bile gereksiz -bn-)

*"Bitlis polis şefi Mustafa ÜSTÜN,çocuklarına Kürt isimleri veren 12 kişi hakkında ceza kesilmesini istedi. (...) Yetkililer isimlerin Türkçe olmadığını 'ulusal kültür,ahlak ve geleneğe karşı olan,kamuoyuna hakaret eden isimler resmi nüfusa kaydedilemez olarak belirlenen 1587 nolu kanunun 16/4 maddesinin ihial edildiğini" bildirdiler. Mehmet Şeref KOCAMAN markomeye çağrılarak çocuklarının isimlerini değiştirmeye zorlandı. Dört ayrı baba daha aynı suçtan yargılandılar. (Nokta 15 Şubat 1987) Bölgesel bir Türk mahkemesi iki çocuğun ismini değiştirmiyor. (EK 7)

* "Türk otoriteleri bir çok Kürt köyünün ismini değiştirmişler 25 Mayıs 1986 Tarihli Tercüman gazetesi Adıyaman,Gaziantep,Urfa,Mardin,Siirt ve Diyarbakır vilayetlerinin her beş köyünden dördünün-3524 köyden 2842 köyün- isimlerinin değiştirildiğini yayınladı."

Egemen çevreler,bunları duyunca hep bir ağızdan basıyorlar yaygaraya; "komünist oyunu","Türk düşmanlarının raporu" diye,ama sıra Bulgaristan'daki Türk azınlığa gelince,yine bu kurumlara sarılıyor ve raporlarını çarsaf çarsaf yayınlayıp,TRT'de okuyorlar.Neden bu çifte standart ? Egemen güçlerin iki yüzlülüğü nasıl da sırtıyor...

Yerli basından bir kaç haber aktaralım:

"Yakala ve öldür emrini kim verdi"(Kasım'87 Haftalık bir dergi)

"300 köylüye dayak"(Ocak'88 Basın)

"Vatandaş fişleniyor. Beyaz: Devlet yanlısı, Mavi: Karsarsız, Sarı: Sempatizan, Kırmızı: Millitan" (1988-Basın)

"Tunceli'de 4 saat süren askerlin ve polislin ates açması sonucu yüzlerce ev delik deşik olmuştı. (...)

"...Güvenlik güçlerinin anlaşılması zor ve yöre halkının 'baskı-sindirme' diye nitelediği ayırım gözetmeyen herkese kuşkuyla bakan uygulamalar var"(Milli-

yet 28 Temmuz 1987)

"SHP milletvekilleri; 'Doğu ve Güneydoğu'da insanlara 'hain muamelesi yapılıyor' dediler.(Cumhuriyet 16.2.1988)

"Erzurum Şenkaya İlçesinde Jandarmanın ateş açması sonucu iki vatandaş öldürüldü, beşi de yaralandı. SHP milletvekilleri olayı şöyle anlattılar; '...olay olabilir gerekçesiyle sadist assubay,Yoğurtçular köyünü kuşatmış ve köylü halkı bir çember içinde olay yerine getirmiştir.Bu arada nereden çıktığı belli olmayan bir kursunla bir vatandaşımız ölmüş daha sonra assubay ateş emri vermiştir. Bu yetmiyormuş gibi bir de halkı yere yatırıp sırtlarından ateş etmiştir. Ölen iki vatandaşımız ve yaralananlar hep sırtlarından vurulmuşlardır. "(Cumhuriyet 17 Temmuz 1988)

"Hado gelin baskıyla evini terke zorlandı."(Cumhuriyet 87)

19.2.1988 tebliğ tarihli şu belge ise Kürdistan'da bugün uygulanan baskının adeta aynası niteliğindedir:

*Konu: Köyde alınacak tedbirlere dikkat.

*Tebliğ eden assubay Murat HALAN

*M-1) Köye gelen köyden ayrılan bütün vatandaşlardan karakolun haberi olacak,kimlik kayıtları yapılacak.

*M-2) Köyün bütün kimlikleri karakolda muhafaza edilecek.(...)

*M-5) Akşam üstü vaktinde kesinlikle köye giris yapılmayacak. Köyün altındaki (köprü) yol kesinlikle kulllanılmayacak (giris ve çıkis)

*"M-6) Odun ve yaprak kesmeye gidenler, giderken ve dönerken karakola uğrayacak,gittiği yer,dönüş bildirilecek"

Bu belge Türkiye Kürdistan'ının nasıl adeta bir açık cezaevine dönüştürüldüğünün resmidir.

Marksist-Leninistlerin katledilmesini isteyen,savcı ve yargıcılar,

12 Eylül Amerikancı Faşist Cuntası ülkemizi boydan boya açık cezaevine dönüştürdü. Ama Türkiye Kürdistanı

bu durumu çok daha katmerli yaşadı. Bunun nedeni sınıfsal baskının üzerine katlanan ulusal baskıydı. Neler yapılmadı ki?.. Bingöl'ün Genç lisesinde gece sokağa çıkma yasağı koyup kurt köpeklerini kente salanlar,insanları korkudan nefes alamaz hale getirmek için evleri makineli tüfek ateşine tutanlar,öğretmen Sıddık BİLGİN'i ellerinden askeri aracın arkasına bağlayıp allesinin ve köy halkının gözleri önünde yerlerde sürükleyip,öldükten sonra ise yüzlerce mermiyle delik desik edenler,Kürt yurtseverlerini öldürenlere milyonlarca lira ödül dağıtanlar,(ki bu uygulama öyle bir hal almıştır ki,ödül almak için sıradan insanlar öldürülüyordu. En son örneği Sırt'te, Temmuz 1988'de yaşandı) devrimci kadınların yakalanması için "... yakalayan ilk gece birlikte olmaya hak kazanır" şeklinde ilanlar asanlar,kadınları cinsel kontrole tabi tutarak tüm insani değerleri çiğnemede hiç bir tereddüt göstermeyeceklerini de ilan edenler,Diyarbakır ve Kürdistan'ın diğer cezaevlerinde tutsakları her tür işkenceden geçirip onlar ca insanı katledenler,ONLARDI ! Ve onlardır,bunlara karşı çıktığımız için sizler vasıtasıyla bizleri "bölücü teröristler" diye yargılamaya kalkanlar !..

Ama temsilcisi durumunda olduğunuz ırkçı-faşist kafanın yaptıkları o denli açık ve gizlenemez halde ki,"büyük müttefik" ABD bile,Kürt halkının asimilasyona tabi tutulduğundan,imha edilmeye çalışıldığından söz ediyor. Sakin ABD yönetimini "komünistler" ve "bölücüler" ele geçirmiş olmasın ! ABD Dışişleri'nin 1987 İnsan Hakları Raporunda, Kürt halkının asimilasyona uğratıldığından,baskı uygulandığından söz ediliyor. Bir bakın...

Kürt halkının jenosid ve asimilasyonu bugün çok daha merkezileştirilmiş uygulamalarla sürüyor. "sivil padişah" olarak tanımlanan,özel yetkilerle donatılan "Olağanüstü Hal Bölge Valisi","Özel Kolordu", "Anti-Terör Timleri", "Köy Korucuları"vb. örgütlenmelerle baskı ve terör,sistemli,merkezi ve planlı olarak yürütülüyor. Bir tek örnek; Hakkari'de şehir nüfusunun yarıya yakını polis ve özel güvenlik güçleri oluşturuyor ve bunlar Teksas kovboyları

sehrin tek hakimi durumunda...Burjuva basınında benzer haberleri hergün okumak mümkün.

Kürt halkı bu uygulamalarla yeni tanışmıyor. Kemalizm'den devralınan ırkçı-söven politikanın araçları olan bu örgütlenmeler,faşizme uygun şekilde modernize edilerek biçimlendirilip devreye sokulmuşlardır. Kemalist diktatörlüğün Kürt halkına yönelik Jenosid politikasını ifade eden benzer örgütlenmelere bir göz atalım. Günümüzle olan benzerlikleri -hatta aynılıkları- görmek açısından yararlı olacaktır,sanıyoruz.

TBMM ikinci dönemin son günlerinde "Umumi Müfettişlik Teşkiline Dair" (26 Haziran 1927 tarih ve 1164 sayılı) bir yasa yapmıştır. Bu,bölge (Eyalet) valiliğine benzer bir sistem olup,kurtuluş savaşından sonra "ordu" biriminin kaldırılarak kolorduların müfettişliklere bağlanmasını da anırtmaktadır. Mülkiye genel müfettişlerinin başlıca görevi,bölgelerinde "asayiş ve inzibat"ı sağlamaktır. Daha sonra Umumi Müfettişlik Vazife ve Selahiyetlerine dair bir de talimatname yapılmıştır. Umumi Müfettişliğin ilk kurulma nedeni, 23 Ekim 1927'de sona eren Sıkıyönetimin yerini dol duracak bir yetke yaratmaktır. Nitekim bir ay içinde,daha talimatname yapılmadan,sark vilayetleri için bir Umumi Müfettişlik lhdasıyla bu göreve İbrahim Tali (ÖNGÖREN) beyin tayininin muhtemel olduğu haberi gazetelere yansımıştır. (Cumhuriyet Gazetesi,26-Tesrinisanı 1927; Aktaran M. TUNCAY,Tek Parti Yönetiminin Kurulması) Bu olasılık kısa sürede gerçekleşmiş, Elazığ, Urfa, Hakkari,Diyarbakır, Siirt, Bitlis Mardin ve Van illerinden oluşan Doğu bölgesine bu zat Umumi Müfettiş olarak atanmıştır.

Evet,Kürt Ulusunu inkar, uyguladıkları asimilasyon, Jenosid ve terör politikasıyla "tevil yolu İkrar"a dönüşüyor. Çeşitli biçimlerde,çeşitli yöntemlerle Kürt Halkını yok etme,tarihe gömme çabaları,topyekün imha planlarını da kap sayarak genişliyor. Kemalist Diktatörlüğün Şeyh Salt,Ağrı,Dersim İsyanlarında işlediği suçlar,çok daha kapsamlı olarak tekrarlanmak isteniyor. Kürt Halkının sınıfsal ve ulusal mücadelesinin gelişimine paralel olarak katilam

planları da birbir acığa çıkıyor. "Kanatlı '78 tatbikatı bilinen örneklerden. Bu tatbikatın özelliği Kürt kıyafetli sivil-lerin imha edilmesinin bir provası olmasıdır. Hareketimiz o dönem actığı bir teşhir kampanyasıyla tatbikatın amacını Türkiye ve dünya kamuoyuna açıklamıştı. Bugün 12 Eylül Cuntası'nın nedenleri üzerine -lehte ve aleyhte- çıkan çeşitli yayınlar bu gerçeği açıkça ifade ediyor. Ve o dönem ki saptamamızın doğruluğunu teyid ediyorlar.

Bugün, bu katilam planlarına ABD de katılmış durumda. Ocak 1988'de ABD'nin New Port şehrinde yapılan "Türkiye'nin doğusundaki bir ayaklanmanın ABD ve Türk ordusunca ortak bastırılması" manevraları imha planlarından biridir. Ama yine de diyoruz ki, başaramayacaklar...Çünkü:

Her Şeye Karşın Kürt Ulusu Gerçeği Yok Edilemeyecektir

Bütün baskı,terör,katliam ve yasaklara karşın gelinen nokta,egemen güçlerin hiç de umdukları yer değildir. Her şeye karşın Kürt Halkının varlığı yok edilememiştir. Kafa-larında yarattıkları dünyalara kendileri bile inanmıyorlar artık. Egemen sınıflar cephesinden bile,isteseler de istemeseler de çatlak sesler duyuluyor ve kulakları tıka-mak,gözleri yummak yetmiyor bugün. Burjuvazinin akıl hocalarına kulak verelim,bakın neler diyorlar:

"Doğu Anadolu'da Ermenice konuşan yoktur ama, ora da Kürtçe konuşan,hatta sadece Kürtçe konuşan insanlar yaşamaktadır." (Metin TOKER,Milliyet,13,3, 1987)

"'Kürt yok,Türk vardır, Kürt sorunu diye bir şey yok-tur' diye diye kendimizi aldatmanın alemi yok"(Örsan ÖYMEN,Milliyet,1987)

Bugün karşımızda bir 'Kürt sorunu' vardır. Biz res-men, ne kadar 'dağ Türkleri' dersek diyelim,sorunu-muz açıkça 'Kürt sorunudur'. Önce adını doğru dürüst koyalım." (M.Ali BIRAND,Milliyet,1987)

"Sorunumuz Kürt sorunudur"(H.Cemal,Cumhuriyet)

"Kürtçe yasağına karşıyım" (Ecevit,1 Haziran 1988 Cumhuriyet)

Evet,savcı ve yargıclar,

"Deve kuşu politikası" bir işe yaramamıştır. Kürt hal-kı dün vardı,bugün de var,yarın da var olmaya -ta ki özgür lüğle kavuşmuş halkların,sınıfsız toplumun yaratacağı ko-sullarda,burjuvazinin yarattığı ulusal citleri ortadan kal-dirıp,özgürce kaynaşarak tek bir halkı oluşturmalarına kadar- devam edecektir. Bilim bunu gösteriyor ve tarih isbatlıyor.

Bizler de,gerçeği savunmanın,Kürt halkına yapılanlara karşı durmanın ve ulusların kendi kaderlerini özgürce tay-in edebilmesi için savaşmanın,onurunu taşıyoruz. Ege-n, en güçler ve temsilcileri ise, devreye sokulan her baskı,

terör dalgasının,Kürt gerçeğinin üzerine örtmeye çalış-
tıkları ırkçı,şoven motiflerle bezenmiş kara şalın parça-
lanması dışında bir sonuç vermediğini görerek daha da
hırçınlaşıyor ve biz Marksist-Leninstler ile ilerici,yurt-
sever güçlere "bölücü", "vatan haini", teraneleriyle sal-
dırarak, katliamlarına devam ediyorlar.

Emperyalizm ve oligarşi,hic bir zaman katliamların-
dan vazgeçmeyecektir. Bu bir gerçek! Bu arada Kürt hal-
kının,Türkiye devriminin bir parçası olarak yükselecek
olan ulusal ve sınıfsal kurtuluş talepli mücadelesi karşı-
sında -"kültürel özerklik"vb.aldatmacalarla- sıkıştığı nok-
tada çeşitli manevralara girişebileceği de olasılıklar dahi-
lindedir. Ama ne terör,katliam politikaları,ne de başka bir
takım manevralar Kürt ulusunun kendi kaderini kendisinin
tayin etmesini engelleyemeyecektir.

Şu gerçeği herkes gibi siz savcı ve yargıçların da
unutmamasını isteriz: "Başka ulusları ezen ulus özgür
olamaz".(Marks)

KÜRTLERİN VARLIĞI YENİ BİR OLGU DEĞİL, TARİHSEL GELİŞİMİN BİR ÜRÜNÜDÜR

Biz Marksist-Leninistlere "bölücü" vb. suçlamalarda bulunan çevrelerin bu yaklaşımlarına kaynaklık eden, (bir yönüyle de tamamlayan) Kürt Ulusunun "yok sayılması" olgusuna değindik ve Kürtlerin tarihsel olarak oluşmuş bir ulus olduğu gerçeğini ortaya koyduk. Fakat bu yeterli değildir. Kürt Ulusu'nun kurtuluş sorununa doğru çözümler getirebilmek için, Kürt Ulusu'nun tarihsel gelişimi ve bu gelişimin özgün özelliklerine değinmek, tahlil etmek gerekir. Bilimsel yöntemle dayalı böyle bir tahlil, Kürt Ulusunu "Türklerin bir kolu" sayan fantastik teorilerin ne denli boşlukta kaldığını da sergileyecektir.

Sorunu açmadan önce yöntem üzerine bir kaç söz söylemek istiyoruz. Bizleri her türden sovenizmden, millî yetçilikten ayıran şey, önce tarihsel, sosyal ve siyasal olgulara yaklaşım biçimimizdir. Egemen güçlerin Kürt gerçeğini yadsımada onun idealist bir yöntemle sahip olması rol oynamaktadır. Ulus sorununda idealist yaklaşım, ulusu katıksız bir tarihsel bütünlük içinde açıklamak; ulusu gens topluluğu, kabile, aşiret topluluğu veya kan bağına indirgemek olarak kendini gösterir.

Bu noktada egemen güçleri anlamak zor olmuyor. Ama ne yazık ki kendini materyalist olarak adlandıran Kürt milliyetçileri ve genel olarak küçük bujuva aydınları da, bu tuzağa düşmekten kendilerini kurtaramıyorlar.

Kürtlerin tarihi gelişimi üzerine araştırmada bulunan çeşitli çevrelerden araştırmacılar, genelde Kürtlerin hangi ırktan oldukları, hangi aşiretlerden oluştukları, tarihin hangi evresinden beri var oldukları, ya da nasıl katliamlara uğradıkları ve kahramanlıklar gösterdikleri; dolayısıyla dilleri, kültürleri ve ulusal ögelerinin ne denli zenginlikler içerdiğini anlatmaktadırlar. Ama soruna dialektik materyalist bir yöntemle yaklaşmadıklarından, Kürtlerin bugünkü sorunlarının hangi tarihsel gelişimin ürünü olduğu, bu tarihsel gelişimi biçimlendiren sosyal, ekonomik ve siya-

sal olgular görülmemekte,bunun doğal sonucu olarak,Kürt sorununa devrimci çözümler üretilememektedir. Milliyetçiliğin tıpkı tarih anlayışı; mutlaklaştırılan bir "Kürt Ulusu" ve haksızlıklarla,hatalarla (1) açıklanan Kürt tarihi olmaktadır.

Bizim tarih anlayışımız materyalist tarih anlayışıdır. Bu yaklaşım tarihsel,sosyal ve siyasal olguları tarihi gelişim içinde ele alır. Olguları analiz ederken onları "mutlak gerçekler" olarak değil, tarihi gelişimin biçimlendirdiği, kendi nesnel gelişme yasalarına sahip süreçler bütünü olarak görür.

Bu perspektifle Kürt Ulusunun tarihi gelişimini açıklarken milliyetçi yaklaşımlardan ayrılıyoruz.

Kürtlerin nasıl bir tarihsel evrim geçirdikleri,hangi aşamalardan geçerek bugüne geldikleri ve bu gelişmeyi biçimlendiren ekonomik,sosyal ve siyasal faktörler bugün büyük oranda açıklığa kavuşturulmuştur. Ve bunun hiç de sovenizmin iddia ettiği gibi Orta Asya'dan başlamadığı bilimsel kesinlik kazanmış bir gerçektir artık.

Kürtlerin Tarihsel Kökenleri

Tarihin ilk çağlarında,Avrupa'nın buzul istilası ve sert iklimin kendine yüklediği koşullarda,Tuna Boylarından Baltık Kıyılarına kadar uzanan coğrafyada Ari toplulukları dolaşıyordu. Ari'ler bu dönem yüksek ovalarda hayvancılıkla geçiniyorlardı. Ve göçebe bir yaşam sürdürüyorlardı. Avrupa,barbarlığı yaşıyordu. Daha sonra barbarlığın ikinci aşamasında, Ari'lerin bir kolu Don ve Kafkas Yoluyla İran Yaylasına sızdı ve uzun süre Trans-Kafkasya'da kaldı. Orada yerlilerin düşmanlıkları ve çekirgelerin istilası,onları güneye doğru itti. Bunlar böylece dağınık MED ve PERS kabilelerini meydana getirdiler (İnsanlığın Tarihi André Ribard) yağmacı bir topluluk MED'ler,gerek yağma-

ladıkları göçebe topluluklar ve gerekse de distant gelen topluluklarla iç içe geçtiler. Ari'ler, atı evcilleştirmeleri sayesinde savaşçı bir karakter gösteriyorlardı ve bu nedenle Ari yağmaları bütün Asya'yı sarstı.

Kürtler, bugünkü Sovyetler Birliğinin Doğusundan Anadolu'ya, İran'a, Hindistan'a göçeden (yaklaşık M.Ö.2500) Hint-Avrupa ırkından Ari'lerin bir kolu olan MED'lere dayanır. Ari'ler gelmeden önce Kürtlerin bugün yaşadıkları topraklarda (ki buraya Kardaka denmekteydi) Kardular yaşıyorlardı. Asur'larla sürekli savaş içinde olan Kardular, büyük göç sırasında Ari'lerin Kardaka Topraklarına (bu topraklar CUDI Dağı, Dicle Nehri, Urmiye Gölü arasındadır) yerleşen göçebe topluluklarıyla kaynaştılar. Kardularla kaynaşan bu topluluk MED'lerdir. "tarihi ve coğrafi olgular gözönünde tutulursa çok olasıdır ki, Kürt Ulu-su (ulus kavramının burada halk topluluğu anlamında kullanıldığını sanıyoruz.-bn) iki soydaş asiret olan ve bir birlerine çok yakın olan MED Lehçesi konuşan Mart'larla, Kutl'lerin birleşiminden oluşmuştur." (B.Nikitin, Kürtler ö.y.yay) Ayrıca Asur kitabelerin çözümüyle, bu yörede M.Ö. 2000 yıllarından itibaren, Med'ler ve onların türevi olan Karduk ve Kardaka'nın Asur Dili'nde Kürt ve Kürdistan olduğu ve bunların, M.Ö.400 yıllarından bu yana burada yaşadıkları anlaşılmıştır. Yapılan kazılar ve toplum bilim araştırmaları bu görüşü zenginleştirmiştir.

Kısaca, Kürtlerin dayandığı asiret topluluklarının Ari soyundan Med'ler ve Kardular olduğunu söyleyebiliriz. Tabii bu dayanma Kürtleri bu kabilelerle özdeş kılma anlamına gelmez. Tarihsel gelişim içinde bu kabileler, başka kabilelerle etkileşim içinde değişmiş ve gelişmişlerdir. Dağlık bir alanda göçer veya yarı-göçer şekilde yaşamaktadırlar. Atı çok iyi kullanmaları ve savaşçı karakterleri, Med'lerin İran Yaylasına sızmasıyla buradaki toplulukları büyük dalgalanmalara uğrattıkları belirtilen bir olgudur.

"İlkel toplum, köleci toplum ve feodal toplum" adlı eserde, Med İmparatorluğu'nun da, diğer Asur, Urartu,

Yunan ve Romalı'lar gibi köleci İmparatorluk olduğundan söz edilir. Bu saptama belli ölçülerde gerçeği yansıtmaktadır. Asur'ları yenen Med'lerin M.Ö.500 yıllarında İmparatorluk kurduklarını saptayabiliyoruz. Fakat bu İmparatorluğun ömrü 50 yıl olmuş,daha sonra yenilgiye uğrayıp dağılmış ve Kürtler bu tarihten itibaren çeşitli beylikler kurmalarına karşın merkezi devlet kuramamışlardır. Bütün köleci toplum düzeni aşaması boyunca,Kürt toprakları çeşitli köle İmparatorluklarının istilasına uğramış ve özellikle M.Ö. 300 yıllarında İran ve Roma Köle İmparatorlukları tarafından paylaşılmıştır. M.S. ise Kürdistan,Arap istila alanı içindedir ve bu durum Oğuzların Kürt topraklarını istila etmesine kadar sürer.

Bütün bu dönem boyunca Kürt toplulukları köle durumuna getirilmiş ve toprakları yağmalanmıştır. Gösterilen direnişlere karşın büyük devlet örgütlenmesine ulaşamayan Kürtler,kellimenin gerçek anlamıyla dağıtılmış durumdaydılar.

Kürtler neden merkezi devlet örgütlenmesini kuramadılar,neden toplumsal gelişmeyi çok yavaş ve değişik biçimde yaşadılar? Bu soruların yanıtları, Kürtlerin sosyal-ekonomik koşulları ve tarihsel gelişmenin özelliklerinde aranmalıdır. Bunun tersi yaklaşımlar "çok savaşçı olmalarına karşın kendi birliklerini kuramadılar" yollu kaderci ve kaderci olduğu kadar da "İsyanı" içeren idealist yaklaşımlardır ve soruna yanıt vermekten uzaktır. Ve bu tür açıklamalar materyalist tarih anlayışıyla bağdaşmaz. Kürtler,merkezi devlet örgütlenmesi kuramadılarsa,bunun nedenleri bizzat tarihin nesnel koşullarında aranmalıdır, "kötü talih"lerinde değil !...

Bunun nedenlerini şöyle sıralayabiliriz:

Birincisi Kürtlerin asiret yapılarının kendine özgü yapılarıdır. Kürtlerin asiret yapısı,alleye dayanan,belirleyici özelliği kan bağı olan bir özellik taşımaktadır. Daha sonra evlilik vb. olaylarla "hasımlık"ları da içine alırsa da, bu özellik yok olmaz. Genellikle hayvancılık, tarım ve küçük el sanatları ile yaşamlarını sürdürmektedirler.(Bkz.Kür-

distan Tarihi,M.Emin ZEki) Diğ er yandan yerleştikleri coğ rafi alanın dağ lık olması,dolayısıyla tarıma elverişsiz olması ve hayvancılıkta ilerli gelişmişlik,üretici güçlerin gelişmesini ve buna paralel toplumsal değı şimi frenleyen etken olmuştur. Aşiretlerin yerleşme biçimi de,aşiretler-arası birliklerin ileri boyutlara ulaşmasına engel tarz-
dadır.

İkinci neden ise,Mezopotamya,Anadolu ve İran'ın bütün köleclilik dönemi boyunca,büyük zenginlik kaynağı olması ve bu nedenle büyük savaşlara,istilalara sahne olmuş olmasıdır. Büyük istilalara ve yağmalara karşı tutunamayan Kürt aşiretleri,dağ lık yüksek alanlara çekilerek buralarda birbirlerinden kopuk ve dışa kapalı, kendine yeter ekonomik yapılar kurmuşlar ve yüzyıllarca herhangi bir değı şime uğramadan kalmışlardır. Bu dışa kapalılık,topluluğ un dışındaki gelişmelerden etkilenmesi ve onları etkilemesini engellemiş,toplumsal hareketliliğ i en alt düzeye indirmiş tir.

Kürtlerin bu parçalanmış ve dağ lık yapısı,etkinlikleri altına girdikleri devletler tarafından birbirlerine karşı savaş tırılmalarına da yol açmıştır.

Bütün bu özellikler sonucu Kürtler ,büyük birlikler (devlet örgütlenmesi) kuramamış ve bu durum Kürtlerin uluslaş ma sürecine önemli özellikler devretmiştir.

Kürtlerde Üretim İlişkileri İkel, Göçebe Temeldedir

Kürtlerin bütün bu dönem boyunca (MÖ 400-MS 1200 dolaylarında) göçebe ve yarı-göçebe bir yaşam sürdürdüklerini belirtmiştik. Temel karakteri göçebe olan bu aşiretler hayvancılıkla geçiniyorlardı. Tarım ve zanaatçı gelişme ise çok geri ve hayvancılığı tamamlayıcı niteliktedir.

Kürtler her ne kadar M.Ö. 500 yıllarında,50 yıllık bir köleci imparatorluk kurmuşlarsa da,bu daha sonra dağıtılmış ve hayvancılığa dayanan ekonomikyapı sürmüştür. Bu noktada Kürtlerin köleciliği yaşadıklarından söz edilebilir. Bu konuda kesin bulgular fazla değildir. Fakat buna karşın Kürtlerin bu dönem boyunca yaşadıkları toplumsal ilişki, "geçiş " özelliklerini gösterir.(İkel komünal toplumun son aşaması ve köleci ögeler barındırır tarzda) köleci ilişkiler,aşiret yapısındaki bir sınıfsal farklılaşmadan çok,savaşlarda esir aldıkları halkları, köle durumuna getirme şeklinde olmuştur. Tarihsel olarak köleci ilişkiler, daha çok tarımın başlamasıyla ortaya çıkmıştır. Fakat Kürtlerin tarımla uğraşması,esas itibarıyla yerleşikliğe (feodalizme) geçişle başladığından ve göçebelikten feodalizme geçiş,toplumsal işbölümündeki farklılaşmanın bir sonucu olmaktan çok,göçebe aşiretlerin,mevcut yapılarıyla yerleşikliğe geçiş biçiminde gerçekleştiğinden,köleci üretim ilişkilerini gerçek boyutlarıyla yaşadıklarından söz edemiyoruz. Bunun ekonomik nedenlerinden birincisi; hayvancılığın temel geçim kaynağı olmasından ötürü,fazla işgücü gerektirmemesi; ikincisi ise,kapalı ekonomik yapılar ve üretimin İkel aletlerle yapılmasından ötürü fazla artık ürün bırakmamış olmasıdır. Diğer nedenler ise istilalar ve aşiretlerin yerleşme biçimidir.

Kürtler İkel komünal toplumun son aşamasına ulaşmışlardır. Ve sınıfsal farklılaşma belli ölçülerde ortaya çıkmıştır. Fakat bu belirgin olmaktan uzaktır. Ve daha çok belirli belirsiz bir sosyal farklılaşmayı içerir.

"Kürtleri gözleme imkanı bulan bütün yazarlar,onlar-

da en azından iki sınıf bulunduğunda birleşirler: Silahlı usaklarıyla birlikte yaşayan savaşçı ve toprak sahibi soylular,yarı-köleliğe indirgenmiş rencberler... Kürt çevresinin bu bölümlenisi doğal olarak bir yanda fetihlerin öte yanda bunlara boyun eğen yerlilerin bulunduğu düşüncesine götürmüştür." (B.NIKİTİN,age, Syf:222).

Bu yaklaşım bizi doğruladığı gibi,Kürt asiret yapısının esas olarak,birleşmiş gens örgütlenmesi,genis aile yapılanması göstermesinin de mantıklı bir sonucudur. Böyle bir sosyal yapıda blzzat asiret içinde köle-köle sahibi şeklinde bir sınıflaşmanın ortaya çıkması ihtimali zayıftır. Kısacası "önceki aşamada başlangıç durumunda görülen kölelik,şimdi toplumsal sistemin özel bir birleştireni (compdsant)"(Engels) haline gelememiştir. Yine bu aşamada ataerkilli aile tipine varıldığını, ortak mülkiyetin, sürülerin, toprağın ailelere ve asiret beyinin özel mülkiyetine devrinin başladığını gösterir. Fakat bu belirttiğimiz nedenlerden dolayı gelişmiş boyutlara ulaşmaz ve özellikle istilalar bu yapının gelişimini engeller. Üretim biçimi kapalı niteliğinden dolayı,uzun zaman aynı kalmıştır.

Kürtlerin üretim ilişkilerinin bu özelliğini diğer toplumalarda da bulmak mümkün. "Kabile topluluğu,doğal topluluk,toprağın (geçici olarak) ortaklaşa mülk edinilmesinin ve kullanılmasının bir sonucu değil,ön koşulu olarak görünür. İnsanlar nihayet bir yere yerleştiklerinde,bu özgün topluluğun az yada çok, ne ölçüde değişikliğe uğrayacağı, çeşitli dışsal,iklimsel, coğrafik,fiziksel koşullara ve onların özel doğal yapılarına -kabile niteliklerine- bağlı olacaktır."(Kapitalizm Öncesi Ekonomi Biçimleri, Syf:15 abc)

Kürtler için bu dışsal,iklimsel,coğrafik,fiziksellik vb. koşullarla kabile niteliklerini tekrarlırsak; toprakların işlenmesi ve üretim,aileler eliyle yapılmış; topluluk, akrabalık ve gelenek bağlarının varlığı ile birliğini sürdürmüştür. Asiretlerde,otlaklar,meralar,ormanlar ortaklaşa kullanılır. Tarımın ve iş bölümünün,küçük el zanaatçılığının gelişmemesi,dış istilalar,toprağa yerleşimin ikincil du-

rumda olduğu (dolayısıyla tarımın tamamlayıcı bir öge olarak geliştiği) için topluluk birliği temelinde bir devlet örgütlenmesine ulaşamadıkları gibi, üretim biçimlerinin de uzun zaman aynı kalması sonucunu doğurmuştur. Bu özellik uluslaşma ve ulusal birliğin sağlanmasına da yansımıştır doğal olarak.

Kürt aşiretlerinin bu durumu Cermenlere çok benzemektedir. Bir fikir oluşturmaya açısından, K. MARKS'ın Cermenler hakkındaki düşüncelerini hatırlatmakta yarar görüyoruz. Böylece getirdiğimiz daha belirgin olarak somutlanacaktır.

"Cermenlerde, topluluk, dış görünüm bakımından bile üyelerinin her kesiminde salt bir araya gelmeleri sayesinde varolur. Kendinde var olan, bu birlik, soydan, dilden, ortak geçmiş ve tarihten vb. gelse bile. Topluluk, bu yüzden beraberlik (verein) olarak değil, biraraya gelme (vereinigung) olarak; bir birlik (Einheit) olarak değil, bağımsız, özneleri toprak sahiplerinden oluşan bir rıza birliği (Eurigung) olarak görünür. Bu yüzden topluluk, in Fast (aslında), eskilerde olduğu gibi, bir devlet, bir siyasal varlık olarak varolmaz, çünkü bir kent olarak var değildir." (Kapitalizm Öncesi Ekonomi Biçimleri, MARKS-ENGELS Syf:26)

Bu benzerlik "Avukatsız Halk Kürtler" kitabının yazarı Dr. Heinz Gstreln tarafından şöyle dile getiriliyor:

"Kürtler köken olarak özgür dağ beyleri ile göçebe çobanların oluşturduğu bir halktır. Aralarındaki demokratik aşiret düzeni ve özellikle otlak ve orman kullanımının toplumsal biçimleri, ile Alp köylülüğüne benzeyen bir rol oynamaktadır.

(...)

"Otlak ve ormanların ortaklaşa kullanımındaki ilkel biçim, aşiretin ortak mülkiyetli tarzında, geniş ölçüde korunabilmiştir. Fakat tarımda ortaklaşa kullanım fiilen yoktur." (Dr. Heinz Gstreln, Avukatsız Halk Kürtler, sf:62-63)

Üretim ilişkileri açısından sonuç olarak ifade eder-

sek; Kürtler, doğu ve batıdan gelen istila ve savaşlar arasında sıkışmış bir halk olarak, çok uzun bir dönem aynı üretim düzenini sürdürmüşlerdir. Bunun belirleyici özelliği, göçebe yarı-göçebe asiret örgütlenmesine dayalı, ilkel-komünal toplumun son aşamasına tekabül eden bir geçiş toplumu olmasıdır.

Kürtlerin Feodalizme Geçişi Osmanlı Dönemiyle Gerçekleşmiştir

Kürtlerin feodal üretim düzenine geçişleri, 11-12. yüz yıllar da yerleşikliğe geçişle başlar ve esas biçimlenişi Osmanlı yönetimi döneminde kazanır. Feodal retim düzenine geçiş, batı toplumlarındaki gelişimin tersi özellikler gösterir. Bilindiği üzere klasik feodalizm, zanaatcılığın tarımdan ayrılması (II. büyük iş bölümü) şeklinde gerçekleşmiştir. Kürtlerde ise feodalizme geçiş yerleşikliğe geçişle birlikte, tek bir aşama olarak gerçekleşmiştir. Göçebe, yarı-göçebe Kürt asiret düzenin de, kentlin yeri hemen hemen hiç olmadığından, kent, yerleşikliğe geisten sonra ve ona paralel bir biçimde, tamamlayıcı bir öğe olarak oluşmuştur. Yani bir iş bölümü sonucu olmamıştır. Ve Kürtlerin yerleşikliğe (feodalizme) geçişleri iki ana özellik gösterir. Birincisi, kendi iç dinamiğinden çok dış etkenlerin zorlaması ve desteği; ikincisi ise, belirttiğimiz tarımın hayvancılıktan ayrılması sürecini (bu anlamda belirleyici tarz da kleçiliği) yasamadan feodalizme geçmiş olmasıdır.

Bu geçiş sürecinde mülkiyet, asiret beylerinin, toprağın, sürülerin sahibi olması biçiminde gerçekleşmiştir. (Toprağın ve sürülerin özel mülkiyete geçmesi veya tasarrufu, alım-satım yetkisinin bir beye veya tamamen ailelerin özel mülkiyetine verilmesi, özel mülkiyetin görünüş biimleriidir.)

Fakat bu ilişki biçimi de,klasik feodalizmden farklıdır. Gerek Osmanlı feodal düzeninde,gerekse Kürtlerin feodal üretim düzenlerinde,klasik serf ilişkisine rastlamak pek mümkün değildir. Asiret beylerinin (toprak ağası saymak gerekir artık) konaklarını koruyan savaşçıların,ev işlerini gören carıye ve rencberlerin,serfliliği andıran ilişkileri dışında köylü toprakla birlikte alınıp satılan bir nesne değildir. Daha doğrusu pratikte toprağa bağlı olmasına karşın, hukuki olarak böyle değildir. Bunu yarı-serflik olarak da isimlendirebiliriz.

Bu özellik,yerleşikliğe (feodalizme) geçiş biçimlerinden ileri gelmekle birlikte,doğu toplumları komünal ilişkilerinin yansımalarını içermektedir.

Kürtlerin gerek feodalizme geçiş biçimleri,gerekse feodal üretim ilişkilerinin kendine özgü özelliklerini ,göçebe Bedevi Arap asiretlerinin (Bedevi Arap Asiretleri coğrafı koşulları dışında Kürt göçebe asiretlerine çok benzerler) ilkel göçebe düzeninden feodalizme geçişlerinde de görebilmek mümkündür.

Kürtlerin feodalizme geçişleri gerçek boyutunu Y.Sultan SELİM zamanın da kazanır. Y.SELİM zamanında Osmanlı devletiyle Şah İsmail'in İran'ı arasındaki savaş,Kürt toprakları üzerinde olmaktadır. Bu nedenle her iki kesimde Kürt asiretlerini kendinden yana kazanmak uğrındadırlar. Bu uğrasta başarıya ulaşan Y.avuz Selim,Şah İsmail'in yenilgiye uğratılmasından (Çaldıran 1514) sonra, Kürt asiretleriyle bir anlaşma yapar. Bu anlaşmaya göre Kürt asiretleri özerkliklerini koruyacak,yönetim belli kişi ve ailelerde olacak,padişah fermanına bu konuda bağlı kalınacak ve savaşlarda Kürtler Osmanlı devletine yardım edecektir. (Bkz. Kürdistan Tarihi,M.Emin ZEKİ,Syf:92)

Bu anlaşma her iki taraf için de zorunluluktan kaynaklanmıştır. Y.SELİM Kürtlerin geniş aile yapıları ve bütünlüşmek istemeyişlerinden,en önemlisi ise,farklı etnik kökenden ötürü diğer Kürt beylikleri gibi dağıtılmalarının zorluğunu görerek,anlaşma yapmaya yanaşmıştır. İsyan eden asiretlere ve doğudan gelecek Şii akınlarına karşı,

bir tampon olarak Kürtlerin kullanılmasını da kendi çıkarlarına uygun bulmuştur. Kürt aşiretleri içinse anlaşma yeni bir yağma ve katliamdan, sosyal yapılarını koruyarak çıkmanın en iyi yolu olduğu için benimsenmiştir.

Böylece Kürtler için "9 Ağustos 1519'da imzalanan anlaşma ile, Osmanlı İmparatorluğuna katılmaları sırasında, feodalizme geçiş dönemi başlamıştır." (Avukatsız Halk Kürtler, Dr. Heinz Gstrein, Syf:62)

Feodalizme geçiş görüleceği üzere esas itibarıyla dış güçlerin etkisiyle olmuştur. Bu yüzden daha ziyade merkezi hükümete bağlı bir "mülk" ve "savaş esaretine" dayalı feodal bir üst yapı tabakası oluşmuştur.

Kürtlerin feodal üretim ilişkileri ister istemez Osmanlı devletindeki ilişkilere göre biçimlenmiştir.

Kürtlerdeki ilişkiler, Osmanlı ile benzerliklerine karşın, bazı özgün değişikliklere sahiptirler. Bir anlamda Kürtler özel statüye sahiptirler. Örneğin Kürt aşiret beyleri, toprağı babadan oğula devredebilirken, toprağın hukuki sahibi devlettir, yani padişhtır. (Oğul olmadığı zaman ise en yakın akrabaya geçer.)

Bu dönemki feodal yapılar, kendi içinde çeşitli kategorilere ayrılıyordu. Ve bunlar aynı zamanda siyasi bir yapı karakteri gösteriyorlardı. Bunlardan birincisi, "hükümetler" denilen ve gerçek anlamda feodal bir nitelik gösteren yapıdır. Toprak mülkiyeti aşiret beyine aittir ve saraya karşı yükümlülük söz konusu değildir. Daha sonraki yıllarda zorla dağıtılan beylikler bu kategoriye girer. (Bitlis beyliği:1200-1670, Cizre beyliği:1200-1627) Bu beyliklerde ilk dönemler, toprak kamu mülkiyeti sayılırdı ve aşiret beyi, onun siyasi ve askeri temsilcisidir. Bu özellik, zamanla beyin topladığı vergilerle, sosyal bir farklılaşma yaratmasıyla çözülmeye uğramış ve feodal beye dönüşmüştür. Ve toprak alınıp-satılabilir, devredilebilir bir nitelik kazanmıştır.

"Hükümetler"ın altında ise "sancak" olarak nitelenen, vergi ve savaşta asker vermelerine karşın, mülkiyet hakkı babadan oğula geçebilen yapılar bulunmaktadır.

Bu özerk yapılar,daha sonra askeri zorla dağıtılır ama feodal yapı devam eder.

Sosyo-ekonomik yapının feodal olduğu açıktır. Ademî merkezîyetçi ilişkiler kapsamında,toprak mülkiyeti tamamen feodal beye aittir ve artı-ürüne feodal bey el koymaktadır. Üretimin niteliği feodaldır. Üretim ilkel araçlarla yapılmakta,"kendine yeterli","tüketim için üretim" esasî geçerlidir. Ve çok az artı-ürün bırakmaktadır.

Kürt feodal yapılar,18. yüzyıldan itibaren Osmanlı imparatorluğunun,emperyalizmin yarı-sömürgesi durumuna gelmesiyle daha da gelişir ve gerçek anlamıyla derebeyi ilişkisi biçimini alır.

Bu dönemde,çok-uluslu Osmanlı imparatorluğundan diğer halkların (Arnavut,Yunan,Bulgar,Sırp vb.) ayrılarak ulusal bağımsızlıklarını kazanmalarına karşın,Kürtler bu gelişmeyi yaşayamamışlardır.Bunun başlıca nedeni,ege-men üretim tarzının feodalizm olması,kapitalizmin gelişmemişliği ve Osmanlı yönetiminin Kürt aşiretlerini birbirine karşı kışkırtması ve savuşturmasıdır. Kapitalizmin gelişme dinamiklerinin son derece zayıf olması,aşiret yapılanmasının karakteri ve üretimin "Kendine yeter" kapalı yapısı, uluslaşmanın önündeki engellerdir.

Fakat bu kürtlerin Osmanlı yönetimine karşı hiç bir hareketlilik göstermedikleri anlamına gelmez. Kürtler,ilk yıllardaki özerk yapılarının,merkezi saldırılarla yok edilmesinden sonra direniş göstermeye başlarlar. Bedirhan (1838-1842),Şemdinan şeyhlerinden Şeyh Ubeydullah Nehri (1879-1880) ve Yezdan Şer (1858) bu dönem başgösteren belli başlı ayaklanmalardır. Bu ayaklanmalar Osmanlı-İran ortaklığı ve Batı devletlerinin desteğiyle bastırılır.

Bu ayaklanmaların ulusallıktan yoksun olduğu,bugüne kadar bilinen tüm belgelerle ortaya konmuştur. Ayaklanmaların temelinde,hak kitleleri ile devlet yapısı arasında ekonomik ve sosyal ilişkilerin yol açtığı; asker ve vergi vermekten bitkin düşmüş yığınların memnuniyetsizliği vardır. Dolayısıyla bunlar ulusal temelden yoksun halk ha-

reketleridir. Buna karşın ulusal uyanışın tohumlarını da barındırdığını söylemek gerekir. Bir başka ifadeyle, genel olarak halk hareketlerini ulusal direnme hareketine bağlayan gelişimin birer halkasıdır diyebiliriz. Bazı belgeler-
de geçen Ubeydullah Ayaklanması dile getirilen "Otonom Kürdistan" sloganı, bu yaklaşımımızı doğrulamaktadır. Ayrıca Abdülhamit'in, Kürtlerin asimilasyonu için verdiği uğraşlar da bunu kanıtlamaktadır. Bununla birlikte daha ileri giderek, bu ayaklanmaları "ulusal direnme" direnme hareketleri olarak nitelenmek toplumsal, siyasal gelişme yasalarına ters düşer. Kapitalizmin ilk biçimlerinin dahi görülmediği koşullarda, ulusal hareket nasıl şekillenebilir? Bunu iddia etmek, ulusu gens topluluğu ile özdeşleştiren ve ezen ulus şovenizmine kapıları açan düşünce tarzının, ezilen ulusta yarattığı tepkisel milliyetçilik anlayışının savunulması olacaktır. Osmanlı devleti döneminde, Kürtlerle ilgili bir diğer gelişme ise, Sultan Abdülhamit tarafından oluşturulan "Hamidiye alayları"dır. Hamidiye alayları, 1870-1880 yıllarındaki halk ayaklanmalarının uyarıcı etkisiyle, bir taraftan Kürt ayaklanmalarını, yine Kürtlerden kurulu askeri örgütlenmelerle bastırmak, böylece aşiretler arası çatışmayı körükliyerek birliğin önüne set çekme, diğer yandan ise Ermeni ulusal hareketine karşı kullanmak amacıyla oluşturulur. Rusya'daki kazakların "Otoylar"ını andıran bu alaylar, 1892'de (26 tane) kurulur. Alayların oluşturuluş biçimi, bizzat aşiret beyi komutasında bir nevi millîs gücü şeklinde olmaktadır.

Osmanlı döneminde Kürtlerin ulusal gelişiminden söz etmenin tarihsel gerçeklere ters düşeceğini belirtmiştik. Fakat özellikle İttihat Terakki döneminde dar bir aydın kesimle sınırlı olsa da ulusçu düşüncelerin gelişmesi söz konusudur. Daha çok Osmanlı sınırları içindeki halkların uluslaşma yönündeki hareketleri (özelde Ermeniler) ve Türk ulusal düşüncelerinin gelişmesinden etkilenen bu aydınlar, Kürt ulusu düşüncesini de geliştirirler. 1913'te bir kısım aydınlarca İstanbul'da çıkartılan "ROSA KURDA" adındaki Kürtçe dergi ve "Kürt Tealî Cemiyeti"(AZADİ)

bunun pratik biçimlenmesi olarak ele alınmalıdır. Bu aydın grupları Cumhuriyet dönemindeki Şeyh Salt ayaklanmasında da önemli rol oynayacaklardır. Fakat Kürt asiret toplulukları için "ulus" düşüncesi henüz çok uzak olan bir siyasal davranıştır. Egemen olan bilinc "ulus" değil, "asiret" bilincidir. Kişiler asiret bilinciyle hareket ederler ve asiret onların kimliklerini belirler. Bu durum da bir uluslaşmadan söz edilemeyeceği açıktır.

1. Emperyalist paylaşım savaşında ,bütün yarı-sömürge Osmanlı devleti toprakları gibi,Kürdistan toprakları da Mondros ve Sevr anlaşmalarıyla emperyalist devletler arasında paylaşılır ve Kürdistan da dahil olmak üzere,bütün Osmanlı toprakları işgale uğrar.

Resmî paylaşımı düzenleyen Sevr anlaşmasının bir özelliği de Kürtlere "özerklik" hakkı tanınmasıdır. Ve bu özeliliğinden dolayı da,Kürt milliyetçileri tarafından "savunulur" olmuştur. Sınıf bakış açısıyla,emperyalizm döneminde sınıf savaşımının kazandığı biçimi dikkate alan bir yaklaşımla soruna baktığımız da,Sevr,emperyalist niteliğinden ötürü savunulamaz. Sevr anlaşmasına olumlu gözle bakmak gerici bir konuma düşmektir. Çünkü Sevr,bir işgal belgesidir. Kürtlere " özerklik" sorunu,halkların savaşımını bölen-parçalayan,dolayısıyla emperyalizmi taktik planda güçlendiren bir aldatmacadan başka bir şey değildir. Bu özellik,İran ve Irak'taki,özerklik talepli Kürt Hareketinin İngiltere tarafından kanla bastırılmasıyla da kanıtlanmıştır.

Anadolu Kurtuluş Savaşında Kürt Gerçeği Kabul Ediliyor

Kürt halkı, asiret yapılanmasını ve bunun oluşturduğu özellikleri asamadığından,bağımsız bir ulusal hareket (Türk ulusal hareketinden ayrı veya onunla ittifak halinde) geliştiremez,geliştirmesinde olanaksızdı. Kürt halkı emperyalist işgal karşısında genelde ikili bir tavır geliştirdi. Bir kısmı Kemalistlerle birlikte tavır geliştirirken,diğer bir kısmı ise,ya sessiz kaldı ya da gözünü emperyalist devletlere dikerek,onlardan medet umdu. Bu ikili tavır tamamen parçalanmış asiret yapılanmasının sonucuydu.

Kemalistler,emperyalizme karşı savaşta Kürtlerin ittifakına özel bir önem verdiler. Çünkü M.Kemal,Kürtlerin emperyalizmin "böl-parçala" politikalarına alet olma durumunda,bağımsızlığın tehlikeye düşeceğinin bilincindeydi. Bunun bir sonucu olarak bir yandan çeşitli vaadlerle Kürt asiretlerini yanına çekerken,diğer yandan Kürtlerin ulusal istemlerine sahip çıktı. Hatta Kürtlere "özerklik" verileceği vaadinde bulundu. M. Kemal ulusal kurtuluş savaşını başlattığı Samsun'a çıkış yıllarında şöyle diyordu: "Kürtlerin serbest gelişimlerini temin için irki ve içtimai hukukları aynen kabul edildi. Böylece yabancıların Kürtlerin üzerinde yapacağı propagandaların bu şekilde önünün alınacağı,Kürtlerin malum olması hususu belirtildi. "TBMM tutanaklarında geçen "bu kürsüde konuşma hakkı iki millete aittir; Kürtler ve Türklere" sözleride bu ittifakı doğrulamakta ve Kemalistlerin yaklaşımını sergilemektedir. Lozan konferansı sırasında azınlık sorunları üzerine tartışma çıkınca,TBMM'de bulunan 70 Kürt milletvekili konferansa telgraflar çekerek,komisyonun Kürtlerin de temsilcisi olduğunu bildiriyordu ve telgraf olayının bizzat M.Kemal tarafından örgütlendiği tarihi belgelerle mevcuttur. Ayrıca M.Kemal Irak'taki Şeyh Mahmut hareketini de destekledi. "Mahmut Sette,Süleymaniye' nin Anglo Irak birlikleri tarafından 1924 yazında yeniden alınmasına kadar Sevr anlaşmasının değiştirilmesini isteyen Kema-

İstlerle birleştii" (Avukatsız Halk Kürtler,Dr. Heinz GSTREIN)

Kürtlerin Anadolu kurtuluş savaşına katılışı ulusalcı düşüncelere sahip Kürt aydınlarının,Kürt ulusal sorununun ancak Türk ulusal hareketiyle birlikte çözüleceği yönündeki (Kürt Teali CemiyetiKemalistleri destekler) tavırlarının yanı sıra,esas itibarıyla feodal aşiretlerin,tıpkı Türk eşraf-ayan kesimi gibi Ermeni hareketi karşısında "mülk"lerini (topraklarını) korumave Kemalistlerin çeşitli vaadlerine bağlanma temelinde olmuştur. Bu anlamda bir Kürt ulusal hareketinden ve bunun Kemalistlerle ittifakından söz edilemez. Fakat emperyalizme karşı verilen bir ulusal kurtuluş savaşının ulusal uyanışa etkide bulunmaması imkansızdır. Nitekim Kürtlerin de ulusal uyanışına,Kurtuluş savaşı önemli etkilerde bulunmuştur. Buna rağmen feodal aşiret yapılanması ve aşiretler arası ilişkilerden ötürü ulusal hareket şekillenememiştir. Bunun yerine idealist bir yaklaşımın ürünü olan "aldatıldılar", "birleşmediler" yollu açıklamalar getirmek tamamen yanlıştır.Feodal üretim tarzının egemen olduğu bir toplumsal ilişkiler sisteminde,ulusal hareket beklemek bilimsel gerçeklikle bağdaşmaz.

Lozan anlaşmasıyla Kürdistan, üç devlet (İran,İrak, Türkiye) arasında bölündü. Bu parçalanmışlık feodalizmden beri,hatta ondan önce ola gelen bir özellik olarak,bir kez daha tekrarlandı. Kürt milli meselesini çözmediği için, Lozan gerici yanlar taşısa da esas itibarıyla,emperyalizmi gerileten bir hukuki çerçeve olduğu için ilericidir.

Milliyetçi yaklaşımların kendini sergilediği bir nokta da, Lozan'ı gerici sayması ve tamamen reddetmesidir. Böylece soruna "salt" milliyet açısından yaklaşıldığı,emperyalizm döneminde sınıf mücadelesinin kazandığı biçim ve Lozan'ın bu anlamdaki içeriği,onları fazla ilgilendirmedeği de görülmüş olunuyor.

Kemalist İktidar Dönemi; Kürtlere Yönelik Jenosid ve Asimilasyon Dönemidir

Savunmamızın bu bölümünün girişinde,bugün Kürtlere yönelik baskı ve zor politikasının,Türkiye Cumhuriyet'inin kuruluşu ile başlayan,Kemalizmin Kürtleri yadsıyan politikalarının bir devamı olduğunu belirtmiştik.

Kemalistler küçük burjuva milliyetçi karakterleri gereği kurtulustan sonra,demokratik devrimi sonuna kadar götüremediler. "Ayırdedici özelliği (...) ilk adımda,gelişmenin birinci evresinde,tarımsal devrim evresine geçmeye bile kalkışmaksızın çakılıp kalmasıdır."(STALİN) Bu çakılıp kalmanın,demokratik devrimin sorunlarından biri olan,ulusal sorunu kapsamada kaçınılmazdı.

Bu perspektifle soruna yaklaşan bizler; "Kürtlerin Tarihi gelişimi ve Türkiye'de Kürt meselesi" (1979 Devrimci Sol Yayınları) adlı kitabımızda, Kemalistlerin Kürt sorununa ilişkin tavırlarını şöyle açıklamıştık:

"Kemalist'lerin,Kürt meselesindeki tavırları sınıf temelinden ötürü tutarsızdır. Başlangıçta Türk-Kürt ittifakına gerek duyan Kemalistler,Türk ulusal devriminden sonra artık buna ihtiyac duymuyorlardı. Mustafa Kemal'in ağzından düşürmediği, "Kürt milleti", "dağlı türkler" olup çıkmıştı. Bu durum milliyetçi küçük burjuvazinin kaçınılmaz tavrıydı. Kürtler için millî baskı yeni bir sosyal temelde devam ediyordu. Kürt halkı ulusal birliğini sağlayamamanın nesnel koşulları altında,Kemalistlerden yakınmaktan,aldatıldığını söylemekten başka bir şey yapamıyordu." (Syf:74)

"İlerici olan Kemalistler artık gerici ve soven olmuşlardı." (Syf:76)

Bu yaklaşımımız sosyal pratik tarafından her gün yeniden kanıtlanıyor. Kürt ulusal sorununun kendini dayatmasıyla birlikte bu Marksist-Leninist tahlile,sözde de olsa sarılmalar hiç de az değil bugün.

Kemalistlerin zaferden sonra "burjuva milliyetçiliği"nin takipçisi olarak,Kürtlere yönelik ulusal baskının yeni

sosyal temelli olmaları,Kürtleri jenosid ve asimilasyona tabi tutmaları,onların sınıf karakterlerinden ileri gelen bir olgudur. Anti-emperyalist temelde ilerici olan küçük-burjuva milliyetçiliğinin, egemen olduktan sonra sovenist bir konuma düşmesi çelişik bir durum gibi gözükse de,aslında doğal bir gelişmedir. Emperyalizm çağında milliyetçilik konusunda en bağınaz sınıfın küçük burjuvazi olduğu unutulmazsa,sorunu kavramak zor olmayacaktır. Bu nedenle Kemalistlerin "sovenist" konumuna düşmelerine akıl erdiremeyen,akıl erdiremeyince de,Kemalizmin bağımsızlık savaşı dönemindeki ilerici konumunu,anti-emperyalist tavrını yadsıyarak, onu karşı-devrimci burjuva bir hareket olarak adlandırıp isin içinden çıkma kolaylığını benimseyenler,Idealizmin batağında olduklarını bilmezlerdir.

Kemalistlerin Kürt ulusunun varlığını yadsıyan,onları zor ve baskıyla eritmeye tabi tutan politikaları gerici,sovendir. "Misak-ı Milli" adına bir ulusun yok edilmesidir. Bu noktada ortaya çıkan bir diğer yanlış tavır da,Kemalistlerin anti-emperyalist,anti-feodal oldukları,bu nedenle Kürtlere yönelik müdahalenin "feodal yapılara müdahale" olarak görülmesidir.

Bu yeni dönemle birlikte Kemalistlerin anti-emperyalist olma yanlarını ileri sürüp, kraldan çok kralcı davranmak ve Kemalizmi temize çıkarmaya çalışmak, sosyalistlerin işi olamaz. İşçi sınıfı adına hareket ettiğini söyleyip, sonrada ne adına olursa olsun,bir ulusa yönelik baskıyı onaylamak,burjuva sovenizminin onaylayıcısı konumuna düşmektir. Bunun Marksist -Leninist literatürdeki adı sosyal sovenizmdir. Kemalistlerin Cumhuriyet dönemi politikalarının "demokrat" olduğunu söyleyenler,her şeyden önce onların ulusal sorun konusundaki tavırlarına bakmalıdır. Bu, bir yönetimin ilerici, gericiliğinin turnusoludur. İktidar,bir ulusun varlığını yadsıyor,bu ulusun istemlerini zorla,katliamla bastırıyor, onu asimilasyon,jenoside tabi tutuyorsa ve bunların hepsini egemen burjuva milliyetçiliği adına "Misak-ı Milli" sınırları içinde,herke-

sin "Türk" olduğu sovenist, ırkçı düşüncesinden hareketle yapıyorsa; O iktidar gerici bir konuma düşmeye başlamıştır. Kemalistler ulusal sorunda soven ve ırkçıdır. Ülkemizde sosyal- sovenizmin şampiyonluğunu yapan geleneksel sol, Mustafa KEMAL'ın Kürt ulusuna yönelik, jenosid ve asimilasyonun yön verdiği politikasına tam angaje olmuştur. Kemalistlerin soven, ırkçı tavırları "feodalizmi tasfiye ediyor" gerekçesiyle desteklenmiş, Komüntern'de uyarılmalarına karşın bu destek sürdürülmüştür. Burjuva kuyrukçusu bu anlayış, sıradan bir demokrat tavır dahi gösterememiştir.

Sosyal-sovenlerin bu kavrayışı, Marksizm-Leninizme karşıt bir düşüncenin ürünüdür. Kemalistlerin feodalizmin tasfiyesini derinleştirdiklerinin doğru olduğunu düşünsek bile, bunun bir ulusun varlığını yadsımasını haklı kılabacak yanı olabiliirmi ? Anti-feodal bir tutumla, ulusal sorunda demokratik bir tutum almak (ulusun ayrılma hakkı dahil kendi kaderini tayin hakkını tanımak, ulusal baskıyı ortadan kaldırmak) birbirlerine karşıt değil, birbirlerini tamamlayan olgulardır. Ve bir devrimin demokratiği bu iki tutumu birarada sürdürmesiyle ölçülür. Hatta şunu söyleyebiliriz: Ulusal sorunda demokratik bir tutum almayanların, anti-feodal tutumu derinleştirmesi olanaksızdır. Kemalistlerin evrimi bunu kanıtlamıştır. Ülkemizde toprak devriminin yapılmaması bu gerici tutumdan ileri geliyor.

Tüm bunları söylemek, Kemalistlerin desteklenir hiç bir yanlarının kalmadığı anlamına gelmez. Kemalistler iktidara geldikten sonra ulusal sorundaki sovenist tavırlarıyla, köylülerin ve işçilerin demokratik istemlerini zorla bastıran tutumlarıyla gerici bir konumdadırlar. Ama uluslararası planda emperyalizme karşı kısmi anlamda da olsa tavırlarını devam ettirmeleri, onların ilerici yanıdır. Ve bu yan desteklenmelidir. Fakat içte demokratik devrimi keşintiye uğratan bir iktidarın, uluslararası planda da gericileşme sürecine gireceği ve süreç içinde emperyalizmin yedeğine düşeceği de akıldan çıkarılmamalıdır. Bu farklılıkta şaşılacak bir şey de yoktur. Ancak dünyayı tek düze

bir şey olarak görenler, ağaca bakarken ormanı görmeyenler, Kemalistlerin iç politikadaki gerici yanı ile, uluslararası plandaki ilerici yanını birarada düşünemiyebilirler.

Kürdistan'ın Cumhuriyet dönemindeki durumu "siyasi ilhak" tır. Yani Kürdistan'ın Kemalistlerin "Misak-ı Milli" politikaları sonucu varlığının yadsınarak "milli" topraklara katılmasıdır. Kürdistan'ın durumunu "siyasi ilhak dışında" "sömürge" vb. biçiminde değerlendirmek yanlış bir tahlilin ürünüdür. Nesnel gerçeği, kendi subjektivizmine göre tanımlamak Marksist -Leninistlerin işi olamaz. Sömürge tartışmasına daha sonra gireceğiz. Yalnız burada sunu belirtmek gerekir, sömürgecilik herşeyden önce ekonomik bir olgudur, Kemalistlerin sömürge politikası uygulaması için, ülkenin buna uygun bir ekonomik, sosyal yapıya sahip olması gerekirdi. Küçük meta üretimine dayalı, yarı-feodal bir yapıya sahip olan bir ülkede iktidar sömürgeciliği uygulayamaz. Nitekim Kemalistler Cumhuriyet dönemi boyunca, Kürdistan'ın ekonomik ve sosyal yapısına müdahale edememişlerdir. Hatta idari ve askeri bir denetimden bile gerçek anlamda söz edilemez. Kısaca siyasi iktidar ilhakla, bütün Türkiye topraklarını (Kürdistan dahil) rahatlıkla burjuva sömürü ve talan uygulayacağı bir alan haline getirmiştir. Fakat ortada bu alanı değerlendirecek burjuvazi yoktur. Bu nedenle sömürge ilişkisi aranamaz.

Kürdistan'ın sosyo-ekonomik yapısı ise feodaldır. "Medeni hukuk" yasalarının çıkarılmasıyla, toprak egemenliği hukuki bir çerçeveye kavuşur. Asarın kaldırılması ise köylüler üzerindeki feodal sömürünün katmerleştirilmesidir. Temel sosyal yapı asiret yapısıdır. Kürt köylü ulusu, Kemalistler gibi ulusal devletini kuramadı. Bunun temel nedeni daha önceden kısmen belirttiğimiz gibi, Kürt toplumunun kendi iç dinamiğinden kaynaklanmıştır. Feodal üretimin hakim üretim biçimi olması, asiret örgütlenmesi bunun sosyal ve siyasal yapıyı belirleyen niteliği, ulusal yönde bir hareketlenmeyi önleyen nesnel nedenlerdir. Bağımsız bir köylü hareketinden söz edilemeyeceği gibi, Kürt köylüler, asiret beylerine bağlılık içinde geçimlerini hay-

vancılık ve ağaların rencberliğini yaparak kazanıyorlardı. Kentle ilişkileri (genel olarak kendi dışındaki yaşamla ilişkileri) asiret beyi, toprak ağası tarafından sağlanıyordu. Bu koşullarda köylüleri "ulusal pazar" istemi etrafında harekete geçirecek ne bir burjuvazi ne de ulusal birliğe önderlik edecek bir küçük burjuvazi vardı. Diğer taraftan Kürt aydınları tarafından ulusal bilincin taşınması cabala rından söz edilse de, bunların toplumsal yapı üzerindeki etkileri çok sınırlıdır. Bu nedenle ulusal baskıya karşı bütünlüklü bir tutum geliştirmelerinden bahsedilmediği gibi, uluslaşma henüz geri bir düzeydedir. Fakat bu Kürtlerin Kemalist iktidara karşı çeşitli biçimlerde tavir geliştirmedikleri anlamına gelmez. Kürt ayaklanmaları bütün bu dönem boyunca aralıksız sürdü. Bunları ayrıca değerlendireceğiz. Çünkü ulusal sorunda, gerçekten demokratik bir tutuma sahip olup olmama, bu ayaklanmalar karşısında belirlenecek tavırla doğrudan ilgilidir. Fakat bundan da öte, Kemalistlerin soven, ırkçı politikalarına karşı çıkmak, Kürt ulusunun ulusal istemlerini desteklemek, bunlar için mücadele etmek, Marksist-Leninistlerin vazgeçilmez görevi olduğunu belirtelim. Bu tavir bizi her türden sosyal-sovenizmden ayıran temel öneme sahiptir. "Feodalizmi tasfiye" gibi uydurma gerekçelerin ardına sığınarak, ulusun yaşamına zorla müdahaleyi haklı göstermek, Türkiye'li küçük burjuva aydınların bilinen tavrıdır ve bu tavra karşı mücadele edilmeden, sovenizme karşı mücadele edilemeyeceği tarihi gerçeklerin doğruladığı bir ilkedir.

Kürt Ayaklanmaları, Feodal Toplumsal Bir Zeminde Ulusal Direnme Hareketleridir

Cumhuriyet döneminde 17 Kürt ayaklanmasının (ayrıca bir çok silahlı hareket de söz konusudur) hepsi kanlı şekilde bastırılır. Belli başlıcaları şunlardır. (Genelkurmay Harp Tarihî Başkanlığı, Türkiye Cumhuriyetinde Ayaklanmalar, 1924-38)

- 1-Kocgiri Ayaklanması (1921)
- 2-Nasturi Ayaklanması (12-28 Eylül 1924)
- 3-Şeyh SAİT Ayaklanması (Şubat-Nisan 1924)
- 4-Raskotan Ayaklanması ve Raman Tadip Hareketi (Ağustos 1925)
- 5-Sason Ayaklanması (1925-1937)
- 6-I. Ağrı Ayaklanması (16 Mayıs-17 Haziran 1926)
- 7-Kocusağı Ayaklanması (2 Ekim-30 Kasım 1926)
- 8-Mutki Ayaklanması (26 Mayıs-28 Ağustos 1927)
- 9-II. Ağrı Ayaklanması (13-20 Eylül 1927)
- 10-Bıcar Tenkil Hareketi (7 Ekim-17 Kasım 1927)
- 11-Asî Resul Ayaklanması (22 Mayıs-3 Ağustos 1929)
- 12-Tendürük Hareketi (14-27 Eylül 1929)
- 13-Savuk Tenkil Hareketi (26 Mayıs-3 Haziran 1930)
- 14-Zilan ayaklanması
- 15-III. Ağrı Ayaklanması (7-14 Eylül 1930)
- 16-Pülümür Hareketi (8 Kasım-14 Kasım 1930)
- 17-Tunceli (Dersim) Tedip Hareketi (1937-1938)

Kendi içinde bazı özgünlükler taşımakla beraber; "Cumhuriyet sonrası Kürt millî hareketlerinin niteliği; Kemalizmin gerici, sovenist, jenosid politikasına karşı feodal bir toplumsal zeminde ulusal direnme ve birleşme süreci niteliğindedir. Ulusal baskının olduğu yerde, ulusal hareketin olması kaçınılmazdır. Fakat Kürt halkının feodal yapısından ötürü, başarısızlık, parçalanmışlık, ulusal birliği sağlayamamada, Kürt Millî Hareketinin ağırlıklı yanıydı. Fakat diyebiliriz ki, feodal birimlerini korumak biçimindeki bu mücadele, Kemalizm karşısında meşru bir direnme hakkı niteli-

ğindedir." (Kürtlerin Tarihi gelişimi ve Türkiye'de Kürt Meselesi, Devrimci Sol Yayınları, 1979, Syf:80-81)

Kürt ayaklanmalarını incelediğimizde (özellikle Koçgiri-1921-, Şeyh Salt-1925-, Dersim-1937-38-) bu özellik daha net açığa çıkacaktır. Kürt ayaklanmaları içinde bu üç ayaklanmayı seçtik, bunların ayırtedici özellikte olmalarından kaynaklanıyor. Çünkü bu ayaklanmaların biçimlendiği koşulların tahlili ve yapılan değerlendirmeler, Marksist-Leninistlerle her türden sosyal-şoven ve milliyetçi kesimler arasındaki farklılığı gösterecek niteliktedir. Toplumsal, sosyal ve siyasi olayları değerlendirme sorunu, herşeyden önce sınıf tavrının bir yansımasını içerdiğinden, somut olayların tahlili bu noktada bir turnusol ödevi görüyor.

Koçgiri Ayaklanması: Bu Ayaklanma Anadolu Kurtuluş Savaşı döneminde başgöstermiştir. Ayaklanma kendi içinde ulusal istem gibi haklı bir temel içermekle birlikte, oluş koşulları ve bu koşulların biçimlendirdiği ilişkiler itibarıyla, gerici bir konumdadır.

Koçgiri ayaklanmasını gerici kılan koşullar nelerdir?

Bu koşullar, kapitalizmin emperyalizm aşamasına ulaşması ile birlikte ekonomik, sosyal ve siyasi koşullardaki değişimde aranmalıdır. Burjuvazinin gericileşmesiyle ve emperyalizmin bir siyasi gericilik sistemi olarak ortaya çıkmasıyla, tarihin lokomotif gücü proleterya olmuştur. Artık ekonomik, sosyal ve siyasi olaylara "biçimsel demokratizm" gözlüğü ile ya da bütünden bağımsız kendi başına bir olgu olarak bakılamaz. Her türden sosyal, siyasi hareketin değerlendirilmesi, proleterya hareketi karşısındaki konumu ve bu anlamda emperyalizme karşı tavrı noktasında ele alınmalıdır. Tersî yaklaşımlar, niyetler ne olursa olsun ve kendi içinde ne denli "haklı" olursa olsun, emperyalizmin yedeği olmaya götürür.

Anadolu Kurtuluş Hareketi, anti-emperyalist olma yanı sıra emperyalizmin güçlerini bölen-parçalayan, proleterya devrimini objektif olarak güçlendiren bir harekettir. Bununla çatışma içinde olan her hareket-kendi içinde ne

denli haklı olursa olsun-objektif olarak gerici bir konumdur. Kocgiri ayaklanması,kendi içinde haklı bir isteme dayanmakla birlikte,o günkü koşullarda genelin çıkarlarıyla çelişen bir konumdur. Ve bu nedenle " parça bütüne feda edilmeli " dir.

Burada,sosyal-sovenizmin,ayaklanmayı gerici olarak nitilemedeki hareket noktası,Marksist-Leninistlerin hareket noktasından tamamen farklıdır. Onlar,hareketi genelin karşısındaki konumu itibarıyla değil,kendi burjuva konumlarıyla değerlendirdikleri,ulusal haklı istemleri yadsıyarak değerlendirdikleri için bizden ayrı bir yerdedirler.

Kocgiri ayaklanmasına ilişkin değerlendirmemize en şiddetli itirazlar,ezilen ulus milliyetçilerinden gelmektedir. Onlar,bizleri sosyal-sovenizmle aynı paralelde konuşmakla suçlayabilmektedirler.İşin aslının hiç de iddia edildiği gibi olmadığını,olgulara tek düze bir mantıkla yaklaşamayacağını açıkladık. Bir ilave daha yapalım. Kocgiri ayaklanması ile aynı döneme denk düşen ve Kemalistlerin desteğini alan Şeyh Mahmut ayaklanması nereye oturtulacaktır? Kuskusuz milliyetçiler,hemen "ilerici" cevabını yapıştıracaklardır. Öyledir de,ama anılamadığımız iki farklı siyasal tavır-kosullarda bir farklılık olmaksızın-nasıl oluyorda aynı kefeye konuyor?İ Yanıtı biz verelim;tarikhsel,siyasal perspektiften yoksun,soruna "salt" milliyet gözlüğü ile yaklaşılarak...Böyle bir yaklaşımın ise,nerede duracağını kestirmek zordur!

Şeyh Salt Ayaklanması: Cumhuriyet döneminin ilk Kürt ayaklanması olan Şeyh SALT Ayaklanması,kısa sürede yaygınlaşarak Diyarbakır,Bingöl ve Elazığ'ı kapsamıştır. Ama bütün Kürdistan'a yayılmamış,tüm Kürt aşiretlerinin desteğini alamamış olmasından ötürü,Kemalist diktatörlük tarafından kısa sürede bastırılmıştır. Onbinlerce Kürt yok edilmiştir. Liderinin adı ile anılan bu ayaklanma,anlaşıldığı üzere feodal bir toplumsal zeminde,dini bir liderlik altında,aşiretlerin Kemalist diktatörlüğe karşı ulusal içerikli taleplerle baskaldırmasıdır. Ayaklanmada dini motiflerin işlenmiş olması ezilen,baskı gören,asimilas-

yona tabi tutulan bir halkın,Kemalistlerin sovenist,ırkcı müdahalesine karşı baskaldırma haklılığını ortadan kaldırmaz. Kaldı ki liderliğin niteliği her şeyi belirlemez. Örneğin İrlanda'da İngiliz emperyalizmine karşı baskaldırıcı,katolik-protestan çatışması görünümü almış olmasına karşın,İrlandanın kendi kaderini tayin etme istemini haksız bulan kimse yoktur. Ama sorun Kürtler olunca,faşizmin baskı ve tehditlerinin de etkisiyle,hemen cifte standart kullanılmaya başlanıyor.

Şunu bastan belirtelim: Kürtlerin asiret yapılanması, asiret liderlerinin aynı zamanda dini lider sıfatına sahip olması Kürt ulusal hareketlerinde dini önderlik veya dini motiflerin işlenmesini kaçınılmaz kılmaktadır. Bu nedenle yüzeysel bir yaklaşımla dini önderlik veya dini motiflere bakılarak bir hareket gerici sayılamaz. Hele bu hareket, ulusal baskıya karşı çıkma gibi haklı bir temele dayanıyorsa,bu iddiada bulunmak sovenizmle aynı safta yer almakla özdeşir.

Şeyh SAİT Ayaklanmasının önemi ise buradan ileri gelmektedir. Şovenizm ve sosyal-şovenizm,Kemalizmin feodalizme yönelik bir saldırı geliştirdiği ve İngilizlerle Musul sorununun görüşüldüğü bir döneme denk düşmesinden hareketle,ayaklanmanın,İngiliz emperyalizminin örgütlediği "feodal- dini bir irtica hareketi" olduğunu iddia etmektedirler. Şovenizm ve sosyal-şovenizm bu iddiasına kanıt olarak ayaklanmanın önderliğinin feodal-dini kimliğe sahip olmasını göstermektedir. Sosyal-şovenizm derken,gemi aza almış,kafası polisiye komplolarla dolu kimi küçük burjuva aydın(lı) dönükleri ile burjuva milliyetçiliğini bayrak edinmiş PDA hainlerini söz konusu bile etmiyoruz. Bunlar saflarını belirlemişlerdir. Bizim kastettiğimiz kendilerine "Marksist-Leninist","bilimsel sosyalist" vb. sıfatlar verenlerdir. Onların tutumuna ne demeli? Hem de Kemalistlerin ayaklanmayı bastırırken uyguladıkları vahşetin gerekçeleri ortadayken...

Ayaklanmanın liderinin yargılandığı mahkeme yargıcının hükmü açıktır;

" Kiminiz hükümet otoritesinin kötü yönetimini,kiminiz de halifeliğin savunuculuğunu isyan için bahane ettiniz. Fakat tümünüz bağımsız bir Kürdistan yaratma sorunun da birleştiniz." (Az Gelişmişlik sürecinde Geri bırakılmışlık Syf:238)

Ulusal İstemler en ağır suç olarak görülmüştür. Katilami, zorla bir ulusun asimilasyonunu haklı göstermek için, uydurma gerekçelerin burada bir anlamı olabilir mi? Elbetteki hayır.

Bütün Kürt ayaklanmalarında olduğu gibi Şeyh Salt ayaklanması sırasındaki vahşet ve katliamların nedeni de ayaklanmaların taşıdığı ulusal içeriktir. Şeyh Salt ayaklanmasından sonra "sığınmak" isteyen bazı asiret önderlerinin durumunun tartışılması sırasında,istiklal mahkemesi savcısının olası bir affa karşı olarak ileri sürdüğü düşünce bunu doğrulamaktadır. Şöyle diyor savcı:

"Ayaklanma bağımsız bir Kürdistan kurmak amacıyla çıkmıştır. Bir çok seneler hep bu amaç için çalışılmış olduğu kesindir.Bu ruhun ölmesi ve öldürülmesi en kutsal görevdir.Bunun için Kürdistan' da baş olabilecek zararlı kişilerin kesinlikle afedilmemesi gerekir." (E.AYBARS)

Bütün bunlar ortadayken,Kürdistan'da hala katliamların canlılığı derinden derine yaşanırken,ayaklanmaları "gerici","İrtical" olarak değerlendirmek demokrat,ilerici bir tavır değildir.

Bizler,sıkıyönetim savcı ve yargıclarının bu tür iddialarını anlayabiliyoruz.Toptancı bir tavırla,ırkçı, faşist politikaya karşı çıkmayı,bir ulusun jenoside tabi tutulmasına karşı gelmeyi "bölücü " olarak tanımlayıp cezalandırma yoluna gitmişlerdir,gidiyorlar. Bu nedenle onlara karşı tavrımız bellidir.

Amakendilerine "ilerici","sosyalist" hatta "Marksist-Leninist" diyenlerin egemen sınıf sözcülerinin yaklaşımını sergilemelerini anlayabilmek güçtür.

Şeyh SALT İsyanını M.SENCER şöyle değerlendirir:

"...13 Şubat 1925'de Naksibendi tarikatından Şeyh

Salt'ın liderliğinde Pıran köyünde bağımsız bir Kürdistan kurmak ve bu halifelliği geri getirmek amacıyla başlamış...Ciddi bir askeri hareketle bastırılmıştır. (...) Türk devriminin temel ideolojisi olan laikliğin gerçekleştirilmesi yolunda önemli adımlar atılmıştır." (Dinin Türk Toplumuna Etkileri M.SENCER,-abc-).

Basta küçük burjuva reformistleri olmak üzere böyle değerlendirmeler az değildir. Geleneksel solun tutumu da günümüz de bu paralelde dir.

Marksizm-Leninizm'den nasibini almamış bu sosyal sovenlere ilk diyeceğimiz demokratikliğin ulusal baskı uygulayarak olamayacağıdır. İrticayı tasfiye etmek için önce bir halkın ulusal istemlerini demokratik bir yaklaşımla tanımak gerekir.

İkinci olarak; Şeyh Salt İsyanı ve diğer Kürt ayaklanmalarında dini motiflerin işlendiği;feodal toplumsal bir zemine dayandığı doğrudur. Ama bu neyi değiştirir? Tersine söylersek;bu ayaklanmalar da ulusçu düşüncelere sahip Kürt aydınlarının da (Kürt İstiklal -Azadî- Cemiyet'inde) yer aldığını ve ulusal sloganların atıldığını söylersek,sosyal -soven düşüncelerde bir değişiklik olacak mı? Hiç sanmıyoruz .Sanmıyoruz çünkü, İstiklal Mahkemesi zabıtları,İsyan önderlerini darağaçlarındaki "yasa-mımı bir gün vatan yolunda adamaya ahdetmistim. Bağımsızlık bayrağının,üzerinde idam edilmekte olduğumuz bu topraklar üzerinde,bir gün dalgalanacağından hiç kuş-kum yok" şeklindeki haykırıları söylediklerimizi belge-liyor. Bunlar bilinmesine karşın,harekette var olan dini motiflerin hep ön planda tutulması sosyal sovenlerin iki yüzlülüğü olsa gerek !..

Basta Şeyh Salt ayaklanması olmak üzere Cumhuriyet dönemi Kürt ayaklanmaları; feodal toplumsal bir zeminde ulusal direnme ve birleşme niteliğindedirler. Ulusal baskının olduğu yerde,ulusun iç yaşamına dışarıdan zor yoluyla yapılan bir müdahaleye karşı bir direnmenin olmaması düşünülemez. Ayaklanmalar her şeyden önce Kürt Ulusuna yönelik,jenosid ve asimilasyon politikasının sonuçları-

dırlar. . Ayaklanmalarda dini motiflerin yer alması, bir ulusun direnme hakkını yok etmez. Buna sayısız örnek verebiliriz. Afgan emirlerinin İngiliz emperyalizmine, Ömer Muhtar'ın İtalyan emperyalistlerine karşı direnişlerinde de dini motifler söz konusudur. Ama bu durum söz konusu direnişleri gerici yapmamıştır.

Yine bu ayaklanmalar, başlangıçta feodal yapılara müdahalenin doğurduğu tepkiyi de içerebilir, içeriyor da. Ama Kemalizmin Kürdistan'a müdahalesinin esasta feodal yapılara müdahale değil, Kürt ulusunu asimilasyona tabi tutma müdahalesi olduğu açıktır.

Kürt ayaklanmalarının, feodal bir toplumsal zeminde gelişmesi ve dini motifler de taşıması, Kürt halkının yaşadığı ekonomik-sosyal ilişkilerin doğal bir sonucudur. Eğer bu ayaklanmalar yerli yerine oturtulmak isteniyorsa, her şeyden önce nesnel koşulların analizinin yapılması gerekir.

Burada sosyal şovenlere bir kaç soru sormak istiyoruz; Kurtuluş savaşına katılan eşraf ve ayan feodal bir toplumsal yapıyı temsil etmiyormuydu? Yoksa onlar "Türk" oldukları için ayrıcalıklı mıydılar? Yine sözü edilen Kürt aşiretlerinin çoğunluğu feodal bir toplumsal zeminde M. Kemal'in anti-emperyalist hareketine katıldıkları zaman, ilerici sayılmadılar mı? Aynı şekilde Afrika ulusal kurtuluş hareketlerinde, harekete feodal toplumsal zeminde katılmaların hiç de az olmadığı bir gerçek değil mi? Neden bunlar gerici olarak adlandırılmıyor?

Şeyh SAİT Ayaklanmasıyla ilgili, sosyal-şovenizmin bir diğer iddiası da, ayaklanmayı, İngiliz emperyalizminin Musul petrolleriyle ilgili görüşmelerde Kemalizmi zayıf düşürmek için tertiplendiğidir. Bu yüzden ayaklanma gerici değildir. Bu iddia sosyal-şovenizmin hiç bir zaman kanıtlanmadığı, hayali bir iddidir. Bilimsel dürüstlük taşıyan burjuva aydınlarının bile mevcut bütün tarihi belgelerde bu iddiayı doğrulayacak her hangi bir bulguya rastlamadıklarını belirtmeleri, bunu kanıtlamaktadır...

Nitekim bunun farkında olan bir takım sosyal şoven-

ler; ayaklanmanın sonuçları itibarıyla İngiliz emperyalizmi ne yaradığını söylemektedirler. Ayaklanmanın, bu tür bir sonuç yaratmış olması onu gerici kılmaz. Bu, her toplum-
sal, siyasal olay için söylenebilir. Olgular kendisini kuşa-
tan koşullardan yalıtılmış olarak ele alınamayacağına göre,
bir çok yan etki doğurması her zaman söz konusudur.
Böyle bir durum söz konusu olmuşa bunun da sorumlusu
Kemalistlerin soven ırkçı politikasıdır.

Dersim Ayaklanması: Bu ayaklanmanın önemi, ulusal
sloganların çok belirgin olması, korkunc bir katliam sonu-
cu bastırılmasına karşın sosyal sovenizmin sanki böyle bir
olay yokmuşcasına hareket etmesidir.

"...Dersim'in etrafı çevrildi; askeri kışlalar kuruldu.
Ekonomik sıkıntılardan yokluk ve pahalılıktan ötürü
dağlara çıkan Kürt çeteleri "haydut" ilan edildi.(...) "
Dersim katliamı, Kemalizmin sovenist, jenosid politi-
kasının kanlı bir abidesidir. Binlerce köy yakıldı, yıkıldı.
Köylüler mağaralarda, ırmaklarda, dağlarda, ormanlar-
da, evlerinde, çoluk-çocuk demeden katledildi.(...) "
Katliamdan sonra binlerce köylü ailesi Batı'ya sürül-
dü." (Kürtlerin Tarihi Gelişimi ve Türkiye'de Kürt Me-
selesi, Devrimci Sol yay. 1979 syf. 82)

Dersim, M. Kemal'in deyişiyle "kanayan yaraydı" ve "sö-
külüp atılmalıydı". Uluslararası koşullar da elverişliydi.
90 bine yakın Kürt köylüsü, kadın, ihtiyar, çoluk-çocuğuyla
katledildi. 1942'ye kadar süren Dersim ayaklanması sıra-
sında dikkat çeken bir özellikte, toprak ağaları ve nüfuzlu
kimselelerin desteğini almak için, Kemalistlerin bunlara top-
rak dağıtmasıdır. Sosyal sovenizmin "feodalizmi tasfiye
ediyordu" safsataları da böylece havada kalınca, en akıllıca
tavır, hiç bir şey olmamış gibi davranmak oluyor!..

Cumhuriyet tarihi boyunca baş gösteren Kürt ayaklan-
malarının en önemli bir özelliği, bu ayaklanmaların asiret
yapısına dayanan feodal bir toplumsal zeminde oluşması
ve dolayısıyla (uluslaşma sürecinde bir ileri adım olmakla
birlikte) ulusal bütünlüğün sağlanamaması sonucu, çoğu
Kürt asiretlerinin ayaklanmalar sırasında ya tavırsız kal-

maları ya da Kemalizmle işbirliği yapmış olmalarıdır.Örneğin Şeyh SAİT Ayaklanması siyasi iktidara ihbar eden "Hormek" aşiretidir.Yine Şeyh SAİT Ayaklanmasına Dersim aşiretleri seyirci kaldıkları gibi,Dersime'de sunni aşiretler seyirci kalmış,kimileri Kemalistlerle işbirliği yapmıştır. Evet,Jenosid ve asimilasyona karşı Kürt direnmeleri ulusal uyanış doğrultusunda ileriye doğru gelişmeler sağlamıştır.Fakat feodal aşiret yapılanması hala temel özellikleridir.Aşiretlerin tarihten gelen yapısı ve birbirlerine karşı kullanılmalarının yarattığı önyargılar gibi nedenlerden dolayı,ulusal birliğe ulaşmaktan henüz uzak sayılırlar.Bu özellikler yenilgilerde önemli rol oynar.

Kürt ayaklanmaları,herşeyden önce Kemalistlerin Kürt halkına yönelik gerici-soven politikalarının sonucudur

Bunları söylememiz,"bölücü"sayılıp bu davada yargılanmamızın gerekçelerinden biri oldu. Bugün bu mahkeme,Türkiye halklarının mücadelesini omuzladığımız İçin,özelde Kürt halkının ulusal taleplerine sahip çıkarak,Kürt halkının katliamlara sürgünlere,zulüm ve baskıya uğramasına karşı olduğumuz,bu politikanın ırkçı-fasist yanlarını ortaya serdiğimiz İçin bizleri yargılamayı üstlenmiştir.

Yargıç ve savcılara sunu diyoruz,biz yaptıklarımızla tarihe karşı sorumluluğumuzu yerine getiriyoruz.Sizlerse Kürt halkını cezalandırma politikasının,pratik uygulamaları olma sıfatını kazanacaksınız.

Türkiye'nin Yeni-Sömürgeleşmesi, Kürdistan'daki Milli Zulmün Çok Yönlü Sürdürülmesi Dönemidir

Türkiye'ye yeni-sömürgecilik ilişkilerinin girisine kadar, Kürdistan'da egemen üretim tarzının feodalizm olduğunu belirtmiştik. Fakat bu durum yeni-sömürgecilikle birlikte değişmeye başlar.

Kürdistan'da kapitalizmin gelişmesi, bürokrat-komprador burjuvazi ile işbirliği yaparak oligarşi içinde yer alan Kürt asiret beyleri ve toprak ağalarının, yeni-sömürgecilik ilişkileriyle birlikte kapitalizmin yukarıdan aşağıya gelişiminin boyutlanmasına paralel olarak kapitalist ilişkilere girmeleri şeklinde bir çizgi izlemiştir.

Kapitalizmin Kürdistan'daki bu gelişimi, tamamen Kürdistan'ın tarihsel gelişimi ve ekonomik-sosyal yapısının bir sonucudur. Kürdistan'da üretim biçimlerinin evrimi, kendi iç dinamiğiyle (İs bölümünün oluşmasıyla) değil, dıştan zorlamalarla mevcut üretim ilişkilerinin değişmesi, dönüşümüne uğraması şeklinde olmuştur. Bu özellik, Kürtler'in ulusal birliğini oluşturmada karşılaştığı zorlukları, yani parçalanmışlığı da izah ediyor. Bu geçiş biçimi, feodalizmden kapitalizme geçistede özelliğini korur. Örneğin Kürdistan'da kent, feodal ilişkilerden bağımsız değil, onun bir tamamlayıcısı olarak gelişmiştir. Halbuki Batı Avrupa'da feodalizm, temelde toprağa dayanmakla birlikte, onun dışında bir kent ekonomisi vardı. Ve kapitalizmin gelişme dinamiğide, feodal ilişkilerin dışındaki kentlerde oluşmuştur. Kürdistan'da ise durum tamamen tersi bir biçimdedir. Diğer yandan, Kürdistan'ın sosyal yapısı (asiret örgütlenmesi, asiret beylerinin aynı zamanda dini otorite ve toprak sahibi olmaları vb.) bağımsız bir köylü hareketinin oluşumuna engeldir. Bu da iç dinamiği zayıflatan bir diğer olgudur.

Bundan dolayı Kürdistan'da kapitalizmin gelişmesi, yeni-sömürgecilik ilişkilerinin gelişmesi, iç pazarın derinlemesine açılması ve Kemalizm'in jenosid ve baskı politikasından kurtuluşu merkezi yapıyla bütünleşmekte gören

Kürdistan feodal sınıflarının Türk egemen sınıflarıyla işbirliğine girmesi sonucu olmuştur. Kürt toprak ağaları ve seyhleri, meta dolaşımına paralel olarak ticarete atılmaları ve giderek egemen sınıf blokuyla bütünleşmeleriyle evrime uğramışlardır. Diğer yandan kapitalizmin ciliz ve çarpık gelişimi, işbirlikçi burjuvazinin tek başına sömürüyü gerçekleştirmesini engeller bir durum yaratmış, toprak ağaları ve tefeci-tüccarlarla işbirliğini zorunlu kılmıştır. Bunun sonucu olarak oligarşi dediğimiz bir egemen sınıf blok'u oluşmuştur. Kürt egemen sınıflarında bu yapının içinde olduğu görülmektedir.

Kürdistan'da kapitalizmin gelişim şekli, tarımda makinalaşma ve kentlerde ticaret-tefecilikle bir arada olmuş, böylece tarımda sağlanan artı-ürün kentlerde değerlendirilmeye başlanmış, kentlere yerleşen aşiret beyleri ve toprak ağaları buralarda feodal artı-ürünle açtıkları han, hamam, otel vb.lerle ticarete yönelmiş ve süreç içinde çok yönlü olarak gelişen ticaret-tefecilik, giderek sinai gelişimide yaratmıştır.

Bu kapitalist gelişmeyi en iyi somutlayacak olan, tarımdaki makinalaşmanın boyutudur. Türkiye'de 1965-66 yıllarında traktörleşme hızı % 19 iken, Kürdistan'da % 46 olmuştur. 1966-67 yıllarında ise Türkiye'de % 15 iken, Kürdistan'da %24-25'tir. Bu oranın sonraki yıllarda düşmesi tarımda makinalaşmanın bir patlama biçiminde gerçekleştiğini gösterir.

Kapitalist ilişkilerin gelişmesi beraberinde kentleşmeyi de hızlandırmıştır. Kentleşme belirttiğimiz gibi Batı Avrupa'dakinin tersine bir gelişim izlemiş, ticarete giren feodal hakim sınıfların kentlerde oturmaya başlamasıyla oluşmuştur. Kentleşme sanayinin (veya ticaretin) gelişiminin sonucu olmadığından, çarpıktır ve gerçek boyutta kent olmaktan uzaktırlar. Kaldı ki, kentlerin çoğu aşiret merkezleri olarak kurulmuşlardır. Örneğin; Mardin'in Silopi ilçesi yalnızca bir aşiretindir. Bunun gibi 1960-70 arasında bir kaç aşiretin oluşturduğu kentlerin sayısı az değildir.

Kürdistan'da kapitalist ilişkiler 1970 sonrasındaki Köy Ulaşım Projesi (KUP) ve günümüzde Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) ile daha yüksek boyutlara varmıştır. Özellikle KUP'la, kapitalizmin altyapıda gelişmesi, meta dolaşımının hızlandırılması ve iç pazarın genişletilmesi amaçlanmıştır. Ve GAP'la yeni-sömürgecilik ilişkileri açık seçik bir bütünlük kazanacaktır. Kapitalizmin egemen üretim biçimi olduğu tartışma götürmemektedir. Fakat, bu egemen ilişkiye karşın yarı-feodal ilişkiler de azımsanmayacak boyuttadır. Kürdistan'da toplam ailelerin %70'e yakını topraksız veya az topraklıdır. Ve bunların %34'ü yarıcılık, % 16'sı kircilik (icar) ve küçük bir kesimde "marabalık"la geçiniyor. Toplam ailelerin % 5'ini oluşturan büyük toprak ağaları, toprakların %45'ini denetlemektedir. (1980 Etüdləri)

Yeni sömürgecilik ilişkileri ile birlikte Kürdistan'ın ekonomik ve sosyal yapısında genel olarak iki özellik oluşmuştur. Birincisi, Kürt egemen sınıflarının başından itibaren oligarşi içinde yer alarak Türk egemen sınıflarıyla aynı yapı içinde bütünlüşmeleridir. Bu anlamda ulusal baskının sosyal temelini oluşturan oligarşinin içinde Kürt egemen sınıfları da vardır. İkincisi ise, Kürt işçi ve emekçileri ile Türk işçi ve emekçileri aynı ekonomik-sosyal yapı içinde birleşmişlerdir. Artık tek bir ekonomik-sosyal formasyona sahiptirler. Yeni-sömürgecilik ilişkilerinin her iki halkıda tek bir toplumsal formasyonda birleştirmesi, ileride açıklayacağımız gibi Kürdistan sorununun çözüm biçimlerinin yeni bir anlayışla ele alınmasını zorunlu kılmıştır.

Bu iki özelliğin dışında bir üçüncü özellik ise, kapitalizmin gelişiminin, beraberinde yoğun bir küçük burjuva sınıfı yaratmış olmasıdır. Türkiye'nin gelişmiş şehirlerinde eğitim gören ve buradaki sosyal, siyasal olaylarla tanışan, başta Kürt küçük burjuva aydınları olmak üzere, küçük burjuva katmanlarda ulusal düşünceler gelişmiş ve bugünkü Kürt milliyetçi hareketlerin kadro potansiyeli olmuşlardır. Bu gelişme kapitalizmin gelişmesinden ayrı olarak düşü-

nülemez.

Kapitalizm'in gelişmesi,beraberinde ulusalcı (pazar sorunu nedeniyle) düşüncelerin gelişmesinide zorunlu olarak doğurur. Fakat Kürdistan'da kapitalist gelişme kendi iç dinamiğiyle değil,emperyalizme bağımlı yukardan aşağıya çarpık tarzda geliştiği ve Kürt egemen sınıfları kapitalist gelişmenin daha basında oligarşi içinde yer alarak emperyalizmin işbirlikçisi durumuna geldikleri için, ulusal pazara sahip çıkma konumundan uzaktırlar.Bu nedenle milliyetçilik temelinde siyasi tavır küçük burjuvazi tarafından geliştirilmektedir.Bunun da etkisiyle,yeni-sömürge ilişkileri ile birlikte Kürt toplumsal,sosyal yapılanmalarının kapalılığı önemli oranda çözülmüştür. Emperyalist kültür politikalarıyla desteklenen,odağına baskı,zorun oturtulduğu asimilasyon hızlandırılırken,ulusal bilincin gelişmesi de buna paralel yürümüştür. Bu paradoks esasta gelişmenin diyalektiğini göstermektedir.

Açıkladığımız toplumsal formasyonda,Kürt ulusal sorununun çözümü nasıl biçimlenecektir? Bu soruya cevap vermeden önce ülkemiz solu ve Kürt milliyetçiliğinin, bir anlamda Kürt ulusal sorununda birakalım Marksist-Leninist bir tavır almayı, sıradan demokrat bir tavır almayı bile "sömürge" kelimesi ile ölçen anlayışlarına değinmekte yarar görüyoruz. "Sömürge" tespiti milliyetçi yaklaşımların teorik,ideolojik ve siyasi dayanaklarının temelli oluşturmaktadır. Adeta dünya bu kelimenin etrafında döndürülmektedir. Örneğin,milliyetçiliğin anlayışına göre "sömürge" tespiti yapmayan herkes "sosyal soven"dır.Bu kavram o kadar keyfi,o kadar içi boşaltılmış olarak kullanılmaktadır ki,milliyetçilerin dışındaki herkes,sömürge tespiti yapmadılar diye "sosyal soven" olarak damgalanabilmektedir.

KÜRDİSTAN TÜRKİYE'NİN "SÖMÜRGESİ Mİ" ? EMPERYALİZMİN YENİ SÖMÜRGESİ Mİ ?

Kürdistan'a ilişkin yapılan "sömürge" tespitleri iki kesimden gelmektedir. Birincisi Kürt milliyetçi hareketleridir. Bunlar milliyetçi olmalarının doğal sonucu,soruna "salt" ulusal acıdan yaklaşımakta ve bu nedenle de bu tespiti ayrı örgütlenme ve ayrı devrim anlayışının teorik temeli yapmaktadırlar. İkincisi ise küçük burjuva sol'dur. Türkiye solunda bu tespiti yapanlar eşî görölmemiş bir pragmatizme sahiptirler. Milliyetçiliğe prim vererek kendine çalışma alanı yaratacaklarını ummaktadırlar. Türkiye solunda bu tespitin özellikle yenilgi ve yarı-yenilgi dönemlerinde salgın bir hal alması söylediklerimizi doğrulamaktadır. Nesnel gerçeklerden uzak,sınıf mücadelesi pratiğın de varlıkları görölmeyenlerin bu tespite sarılmalarını başka türlü açıklamak güçtür.

"Sömürge" tespiti kim tarafından yapılırsa yapılsın toplumsal,tarihsel bir perspektifle değil nesnel gerçekliği çarpıtarak kendi özelliklerine uyarlamalarının sonucu olarak yapılmaktadır. Bunu söylemeye hakkımız var. Çünkü bu tespiti yapanların hiç biri,söylediklerini tarihsel, toplumsal bir perspektife oturtamamışlardır. Çok cabalamalarına karşın bir takım normları anlamsızca sıralamak dışında bir adım dahi atamamışlardır. Bunlardan bazılarının sarıldığı Portekiz örneği ise sonuçta ters tepmiştir. Sömürge tespitinde bulunanlar,sömürgeciliğın tarihsel gelişimini,bunun emperyalizm ve proleter devrimler çağındaki biçimlenişini,emperyalizmin iktisadi,sosyal ve siyasal bir olgu olarak ne gibi özellikler içerdüğini pek açıklamazahmetine katlanmamışlardır. Daha çok bir takım biçimsel kriterlerle,tanımlamalarla temellendirme yolunu seçmişlerdir. "Sömürge" cilik tespitinde bulunanların teorik yaklaşımları genel olarak şöyledir:

"Sömürgecilik, teknolojik, üretim güçleri ve üretim ilişkileri gelişmiş,sanayilesmeye yönelen,politik bütünlüğünü kurmaya çalışan toplumların; bu özellikleri gös-

termeyen toplumları ve onların dogal kaynaklarını denetlemek, kendi ulusal zenginliklerine katmak yolunda gösterdikleri eylemlere ilişkin olgular bütünüdür. " veya " Milli mesele tartişmalarında,söz konusu ülke sömürge mi,değil mi diye kafa yorarken, kafamızdaki tezlere, taktiklere değil, objektif gerçeklere bakmalıyız. Ulusal baskı altındaki halkın içinde bulunduğu durum bir sömürge statüsü müdür, değil midir? Eğer o halk ve onun ülkesi, herhangi bir sömürge de olduğu gibi baskı görüyor ve zorla elde tutuluyorsa, hammadde kaynakları sömürülüyor ve yerel ekonominin gelişmesi engellenerek o hakim ulusun ekonomisine tabi kılınıyorsa; ulusal dil,kültür ve sanat ağır baskı altında tutuluyorsa,h c kuşkusuz orası bir sömürge dir. Orada milli baskı ve sömürge ilişkisi biraradadır."

Bu tür bir yaklaşımla sömürgecilik tespiti yapanları, sömürgeciliğin çağımızdaki iktisadi,sosyal ve siyasal içeriği h c ilgilendirmiyor. Bu anlayışla tarihi acıklamaya kalkmak,tarihi altüst etmek demektir. Birbirinden  st n her ilişkiye,tek kelimeyle sömürge denirse,bir çok tarihsel olayı acıklamak olanaklı olmaz. Örneğin Cermenler,köleci Roma İmparatorluğu'nu yıkarken komünal aşamadaydılar ve Roma İmparatorluğu'ndaki üretim ilişkilerine uyum göstererek feodalizme geçtiler. şimdi kim kimin sömürgesi? Osmanlı İmparatorluğu fetih ciydi. Ama topraklarında zorla tutulan diğer azınlıklar,üretim ilişkilerindeki ilerleme ve ticaret acısından Osmanlılardan  st nd ler. Yani tarihsel olarak sömürgeci bir toplumun s m rgeleştireceği toplumdan mutlaka daha uygar olması gerekmemektedir.

Diğer yandan bu milliyet ci anlayışlara göre,ulusal baskı ile sömürge ilişkisi birbirinden ayrı düşünülemez. Onlar nerede ulusal baskı varsa,orada sömürge ilişkisi var gibi,mutlak bir anlayış savunmaktadırlar. Ulusal baskı ile sömürge ilişkisinin tarihsel olarak farklı dönemlerde oluştukları gerçeği kavranmış olsa idi, bu tür bir değerlendirme yapılamazdı.

Şeylerin görünürdeki yanları herşeyi açıklamaya yetmiş olsaydı,o zaman bilime ne gerek vardı ?

Herhangi bir çarpıtmaya meydan vermemek için işin başından başlamayı uygun buluyoruz.

Sömürgeciliğin tarihi çok eskidir. Sömürgecilik yalnız kapitalizm veya emperyalizmle sınırlanamaz. Ayrıca bunların mekanik şekilde birbirinin karşısına konması da düşünülemez. Benzer yanlar pekala bulunabilir. Ama olguyu biçimlendiren bu benzer yanlar değildir.

Sömürgeciliğin tarihi,bir anlamda istilacı devletlerin ortaya çıkışına kadar uzanır.İlkel olarak adlandırabileceğimiz sömürgeciliğe Yunanlılar,Fenikeliler,Romalılar da sahiptirler. Aynı şey feodalizm için de söylenebilir. Fetih ve yağmaya dayanan Osmanlı İmparatorluğu sömürgeciydi. Sömürgeciliğin gerçek anlamına en çok yaklaşması, merkantilist dönemdedir. Ama yine de hepsi emperyalist sömürgecilikten farklıdırlar ve bu fark biçimle sınırlandırılmaz.

"Sömürge politikası da emperyalizm de,kapitalizmin çağdaş döneminden hatta kapitalizmden önce de vardı. Kölelik üstüne kurulu bulunan Roma, bir sömürge politikası izliyor ve emperyalizmi uyguluyordu. Ama ekonomik ve toplumsal biçimler arasındaki farkı görmezden gelerek ya da arka plana iterek, emperyalizmin 'genel düzeni' üzerine fikir yürütmek,tıpkı 'Büyük Roma' ile 'Büyük Britanya' arasında kıyaslamalara girmek gibi bir takım boş palavralara ve bayağılıklara düşürür kişiyi.Çünkü kapitalizmin eski evrelerindeki sömürge politikası bile,mali sermayenin sömürge politikasından temel ayrılıklar göstermektedir.

"Bugünkü kapitalizmi belirleyen temel özellik en büyük girişimcilerce kurulmuş tekel birliklerinin egemenliğidir. " (Lenin,Emperyalizm,Syf:99)

Emperyalist dönemde sömürgeciliği biçimlendiren bizzat emperyalizm olgusudur. Emperyalizm, sermayenin yoğunlaşması ve merkezleşmesiyle iktisadi hayata tam egemen olan tekellerin dünya egemenliği çağıdır. Emperyalizm

le birlikte dünyada gerek toprak, gerekse iktisadi bakımdan tekeller arasında paylaşım tamamlanmış ve tek tek bağımsız ulusal ekonomilerden artık söz edilemez olmuştur. Bunlar dünya ekonomik zinciri denilen sistemin birer halkası durumuna gelmişlerdir. Dünyanın siyasi ve ekonomik açıdan tek hakiminin tekeller olduğu çağda, bu dev iktisadi gücün-tekelci kapitalizmin-sömürgeci politikası dışında bir sömürgecilik aramaya kalkmak, hem de dünyanın emperyalist güçlerce tekrar tekrar paylaşılmasından sonra buna inanmak, ütopya peşinde koşmaktan öte bir anlam taşımaz.

Kürdistan'ın "sömürge" olduğu tespiti yapanlar en genelde iki noktada polemik yapmaktadır. Birincisi LENİN'in, emperyalizm öncesi dönemlerde sömürgeciliğin varlığını ortaya koyan deyişlerini çarpıtarak, onun düşünce sistematikliğini bozarak kendilerine dayanak yapmalarıdır. Yaptığımız alıntıda da anlaşılabacağı gibi, LENİN'in söyledikleri hiç de iddia edildiği gibi yorumlanamaz. LENİN, "emperyalist sömürgecilik dışında sömürgeciliğin olabileceği"ni belirtirken, emperyalizm öncesi dönemlerde (serbest gelişim evresi, feodalizm ve köleci sömürgecilik) sömürgeciliğin varlığına işaret ediyor. Çünkü LENİN, emperyalizm çağında, emperyalist sömürgecilik dışında sömürgecilik aramanın düpedüz hayalcilik olduğunu üzerine basıya belirtiyor.

LENİN sorunu şöyle koyar:

"Dünya sömürge politikasının sıkı sıkıya kapitalist gelişmenin en yeni aşamasına, mali sermaye aşamasına bağlı olduğu özel bir dönem içinde bulunmaktayız" (LENİN, Emperyalizm, Syf:93)

LENİN'in ifadesinden çıkan sonuç, emperyalizm çağında mali sermayenin sömürgecilik politikası dışında bir sömürgeciliğin olmayacağıdır.

Açıktır ki, emperyalizm döneminde, emperyalist sömürgecilik dışında sömürgeciliğin (örneğin yarı-sömürgelerin sömürgelerinin) olabileceğini ileri sürmek LENİN'in açıkça tahrif edilmesidir ve emperyalizm olgusundan bihaber

olmaktır. Bu teori sahiplerinin, kendilerini LENİN'e dayandırmaları boşuna bir çabadır.

Kürdistan'ın "sömürge" olduğunda ısrar edenlerin kendilerine dayanak yaptıkları ikinci bir noktadır. Portekiz ve çarlık Rusyası'nın durumudur. Fakat bu dayanaklar da, "emperyalist sömürgecilik dışında sömürgeciliğin olabileceği" tezi kadar saçma ve nesnel gerçekliğe aykırıdır. Bu örnekleri kısaca irdelediğimizde görülecektir ki, Portekiz ve Çarlık Rusyası'nın durumu kendilerini değil, LENİN'i doğrulamaktadır.

Öncelikle Portekiz örneğine değinelim:

Portekiz'in örnek verilmesinin nedeni, 1975 öncesi, Portekiz'in yarı-sömürge olması ve Mozambik, Angola gibi bir takım "sömürgelere" sahip olmasıdır. Olguların özünü inemiyen, biçime takılıp kalan bu iddia sahiplerinin ortaya koymaya çalıştıkları şey, "Portekiz yarı-sömürge olmasına karşın sömürgelere sahiptir. Bu nedenle Kürdistan da Türkiye'nin sömürgesidir" şeklindedir.

Fakat nesnel gerçeklik hiçte bunların iddia ettiği gibi değildir. Evet Portekiz yarı-sömürge, ama emperyalist sömürge savaşında Portekiz sömürgelerini koruyamamış ve yarı-sömürgeleşmesiyle birlikte tarihsel olarak, devrildiği ülkelerdeki varlığı biçimsel bir nitelik almıştır. Portekiz'in sömürgelere sahip olması yarı-sömürgeleşmeden önceki evreye tekabül eder. Portekiz ve İspanya, fetihçi dönemin sömürgeciliğini uygulayan ve fetih savaşları yürüten imparatorluklardı. Yağma, talan, köle ticareti üzerine kurdukları sömürgecilik, bu ülkelerin mali sermaye aşamasına ulaşmalarına yetmedi. İspanya ve Portekiz, kaynağından besinleri alıp ögütten ve diğer organlara gönderen bir organizma işlevi görmüştür. Sonuçta ağızda gecici bir tat ve dişler arasına sıkışmış bir kâğıt kırıntıdan başka bir şey kalmıyordu. Bu nedenle tekelleşmeye ulaşamadılar. Daha önce burjuva devrimlerini yapan ve sermaye meta dolaşımını uluslararası pazarlara yayan tekelleşmiş kapitalist ülkeler, bu alanlara tek tek el attılar. Önce Portekiz sömürge savaşında tutunamadı ve 1703'te imzalanan

Metwen Anlaşmasıyla İngilterenin yarı sömürgesi oldu. İspanya için de benzer gelişme oldu. 1824'te başlayarak ABD ile Latin Amerika üzerine egemenlik savaşına tutustu ve bu sömürgelerini birbir kaybettii.

Portekiz'in Angola,Mozambik vb. ülkelerdeki biçimsel varlığı ise (ki bu 1975 öncesi için söz konusudur. Afrika sömürgelerinin kurtuluşuyla Portekiz'in tarihten devraldığı "sömürge " kalmamıştır.),sömürge savaşına tutuşan gelişmiş kapitalist ülkeler arası mücadelenin ortaya çıkardığı bir özgünlüktür. İngiltere, diğer sömürgeci ülkelere karşı Portekiz'le özel bir anlaşma yaparak (1703 Metwen anlaşması) onun sömürgelerini kendine bağlar. Bu aynı zaman da Portekiz'in yarı-sömürgeleşmesi olmakla birlikte,Portekiz'in bu ülkelerdeki biçimsel varlığı devam eder. Artık bu aşamadan sonra,kelimenin gerçek anlamında Portekiz'in sömürgelerinden söz etmek olanaksızdır. Gine- Bissau devriminin önderi Amilcar CABRAL bu durumu şöyle izah eder;

"Portekiz emperyalizmin bir ekidir. (...) Portekiz'in kendisinin bir yarı sömürge olduğunu biliyorsunuz. 1775'ten beri Portekiz Britanya'nın bir yarı - sömürgesidir. Afrikanın taksimi sırasında Portekiz'in sömürgelerini muhafaza edebilmesinin tek sebebi budur. Bu fakir sefil ülke,Almanya'nın,Fransa'nın,İngiltere'nin,Belçika'nın ve doğmakta olan Amerikan emperyalizminin hırs ve kıskançlığı karşısında sömürgelerini nasıl muhafaza edebilirdi? İngilterenin benimseydiği bir taktikten dolayı. Dedi ki-Portekiz benim sömürgem,eğer o sömürgelerini muhafaza ederse onlar aynı zamanda benim de sömürgelerimdir. -ve İngiltere Portekiz'in çıkarlarını kuvvet kullanarak savundu. Fakat şimdi durum aynı değil. Angola gerçekten Portekiz'in bir sömürgesi değildir" (Amilcar CABRAL, Son konuşmalar,teori yayınları, Syf:108) (abc)

İşte sorunun tarihsel gelişimi ile birlikte konuluşu... Buna karşın hala,tarihten kalmış bu örneklerden hareketle,"Kürdistan Türkiye'nin sömürGESİdir" diyenlere dene-

cek bir şey kalmıyor. Ve onlara göre A.CABRAL'da bizler gibi bir "sosyal şöven" dir! Ama unutulmamalıdır ki, kimin sosyal şöven olduğunun en iyi kanıtı sosyal pratiktir.

Diğer yandan,tarihsel gelişim ve bunun oluşturduğu özellikler itibarıyla Portekiz,Osmanlı devletinden farklı bir gelişime sahiptir. Portekiz'in yarı-sömürgeciliği kendine özgü bir biçimdir. Çünkü Portekiz yarı-sömürge durumuna gelmeden önce,kapitalist gelişmenin ilk evresine ulaşmış ve Merkantilist sömürgeciliği uygulayabilmiştir. Nitekim Lenin 18.yüzyılda Portekiz'in durumunu,diğer yarı-sömürgeler Osmanlı,İran,Çin vb.Ülkelerden farklı olarak değerlendirir. Çünkü Osmanlı Devleti,kapitalist gelişmenin daha ilk birikimlerine sahip olunmadan,yarı-sömürgeleştii. Dolayısıyla Portekiz ve İspanya gibi tekel öncesi dönemde kapitalist sömürgeciliğin ilk biçimlerini yaşamamış ve feodal sömürgecilik devralmamıştır.

Bu nedenle Portekiz'le Türkiye arasında biçimsel anlamda bile paralellik kurmak nesnel gerçekliğe aykırıdır.

Çarlık Rusyası örneği ise,sosyal olguları analiz edebilme yeteneğine sahip herkesin görebileceği gibi,Osmanlı Devleti'yle hiç bir benzerliğe sahip değildir. Çarlık Rusyası,kapitalist gelişmeyi yaşamış bir özelliktedir ve Osmanlı Devleti gibi yarı-sömürge değildir. Bu nedenle Çarlık Rusyası'nın sömürgelere sahip olması çok doğal.

Bu noktada kısaca Kürdistan'ın durumuna tekrar dönersek,Kürdistan'ın Türkiye'nin sömürgesi olduğunu iddia etmek tarihsel gerçekliğe aykırıdır.

Çünkü Türk devletinin,tarihsel olarak Osmanlı İmparatorluğundan sömürge devraldığı söz konusu edilemez. Dolayısıyla Cumhuriyet döneminde ve yeni-sömürgecilik evresinde de "sömürgeci "oldugundan söz etmek gerçeklere aykırı düşer.

Türkiye'nin yeni-sömürge durumuna gelmesi ve bu ilişki içinde Kürdistan'ında emperyalizmin yeni-sömürgesi olduğu gerçeğini kısmen de olsa belirttik. Bazı yanları vurgulamayı yararlı görüyoruz.

Türkiye'de yeni-sömürgecilik ilişkilerinin gelişmesiyle birlikte,bütün Türkiye emperyalist üretim ilişkilerinin bir uzantısı durumuna geldi. Yukarıdan aşağıya geliştirilen işbirlikçi yerli tekelci burjuvazi cılız ve güçsüz olduğundan,tek başına sömürüyü gerçekleştirecek ne sermaye birikimine,ne de politik güce sahipti. Bu nedenle diğer pre-kapitalist unsurlarla (tefeciler-tüccarlar ve toprak ağaları) ittifak içine girdi. Kürt egemen sınıfları da bu ittifak içinde yer aldılar. Demek ki,bütün Türkiye toprakları emperyalizmin yeni-sömürgeciğidir. Tek bir ekonomik,sosyal formasyon mevcuttur. Türk hakim sınıflarının,Kürdistan'a uyguladığı bir sömürge politikası ve bir sömürge ekonomik ilişkisinden söz edilemez.

"Kürdistan çokuluslu Türk devletinin millî baskısı altında, yeni-sömürge durumuna girmiştir." (Kürtlerin Tarihi Gelişimi ve Türkiye'de Kürt Meselesi Dev.Sol yay 1979,sf: 127)

Kürt ulusu ezilen ulus durumundadır. Kürt halkının dili, kültürü,sanati ve diğer değerleri baskı altındadır. Kürt halkı sürekli bir jenosid ve katliama uğramaktadır, asimilasyona tabi tutulmaktadır. Kürdistan'ın tarihi yok edilmektedir. Ve tüm bunlar Kürdistan'ın ilhak edilmişliği nin sonuçlarıdır. Kürt ulusu yadsındığı gibi,onun kendi kaderini tayin hakkı dahil tüm ulusal istemleri zorla bastırılmaktadır.

Bu özellikler aynı zamanda Kürt halkının farklı ulusal istemlerinin toplamını oluşturur.

Bu nesnel gerçekliğe karşın,subjektif teoriler devam ediyor.Leninizmin tahrifi sürüyor. Hem de akıllara durgunluk veren bir boyutta ! Bu kez Lenin'i kendine dayanak yapmak için sömürge ile yarı-sömürge arasındaki ayrım üzerinde oynanıyor. "Demek ki,somut özelliğı tek veya birkaç ülkenin fiili işgali altında olması ve bu niteliğıyle yarı-sömürge ülkelerden farklılık göstermesidir. Türkiye - yarı-sömürge bir ülkedir, Kürdistan'da onun sömürgeciğidir."deniyor.

Tekrarlamakta yarar var,yarı-sömürgecinin sömürgesi olamaz.Yarı-sömürgecilik kavramı üzerinde bu denli durmak boş bir çabadır.Diğer yandan çağrışım yaptığı Portekiz'in yarı-sömürgeciliği, Osmanlı İmparatorluğu, Çin vb. ülkelerin yarı-sömürgeciliğinden farklı özellikler gösterir.Lenin, Portekiz'i"kendine özgü bir biçim"olarak,ama yarı-sömürge olarak değerlendirir.Bu nedenle Türkiye'nin özellikleri Portekiz'e benzemez.Türkiye,sömürge devralmamıştır. Portekiz gibi sömürge sahibi olabilecek,tekel öncesi sömürge politikası izleyememiştir.

Tüm bunlara karşın "sömürge"tesbitinde ısrarın yararı ne olabilir ? Tarihsel bilinçten yoksun olarak,"emperyalist sömürgecilik dışında sömürgecilik vardır"teranelerini tekrarlamak,ancak felsefi idealizmin günümüzdeki biçimleniş olan pragmatizme özgü bir davranışın ürünü olabilir.

Kürt halkının tarihini açıklamaya çalıştık.Bilimsel bir yöntemle konulan bu tarih,Kürt ulusal gerçeğini nesnel bir olgu olarak gözler önüne seriyor.Hiç bir çarpıtma, hiç bir yalan,baskı,terör ve katliam,tarihsel gerçekleri unutturma, hasıraltı etme çabası,bu nesnel gerçeği yok edememiştir ve edemeyecektir.

Biz Kürt ulusal sorununa nasıl bir çözüm öneriyoruz ? Bunu güncel pratik te nasıl somutluyoruz?Bu soruların cevabına geçmeden önce,ulusal sorunun tarihsel gelişminden,bunun çözüm biçimlerinden söz etmeyi zorunluluk sayıyoruz.Ancak tarihsel olguların bilimsel yöntemle açıklanmasıyla Kürt ulusunun, kendine özgü niteliklerini ve bunun biçimlendirdiği çözüm yollarının ortaya konacağına inanıyoruz.

ULUSAL SORUN VE FARKLI TARİHSEL SÜREÇLERDEKİ BİÇİMLENİŞİ

Tekelleşme Öncesi Ulusal Sorun

Burjuvazinin Kürt ulusunu yadsıyan, yalan ve carpitmalarını yanıtlarken, Stalin'in tanımlamasıyla ulusun "tarihsel olarak oluşmuş, kararlı bir dil, toprak, iktisadi yaşam ve kendini kültür ortaklığında dile getiren ruhsal biçimlenme birliği" olduğuna değinmiş ve Kürt ulusunun kendine özgü özelliklerinden dolayı "köylü ulusu" olarak adlandırdığımızı belirtmiştik.

Ulus, esas olarak yükselen kapitalizm çağının tarihsel bir kategorisidir. Kapitalizmden önce uluslardan söz etmek, bugün karşımızda yer alan ırkçı, faşist kafalara özgüdür. Toplumsal, siyasal olgulara tarihsel bir perspektifle yaklaşan biz Marksist-Leninistler, olguları, kendilerini koşullandıran nesnel temelleriyle birlikte ele alırız. Bu anlamda ulus, feodalizmin tasfiyesi ve kapitalizmin gelişmesi sürecinde oluştu. Dolayısıyla kapitalizm öncesine uzanan öncüllere sahip olmakla birlikte nesnel bir olgu olarak biçimlenmesi kapitalizm aşamasına denk düşer.

Ulus, kapitalizmin (meta ekonomisinin) ortaya çıkmasıyla birlikte, ortak bir takım ayırtedici özelliklere (etnik köken, dil, kültür vs.) sahip halkların tek bir ulusal pazar istemi etrafında birleşmesiyle şekillendi. Bu anlamda, kapitalizm ile birlikte ortaya çıkan iç pazar olgusu olmaksızın "ulus"tan söz edilemez. Çünkü meta dolaşımı, feodal setleri parçalayarak halkı tek bir iç pazar etrafında, bireyler temelinde birleştirmiş ve ulus bu süreçte ortaya çıkmıştır.

Ulus sorununun temelinde pazar sorunu olması, ilk ulusların (Batı Avrupa) oluşumunun aynı zamanda ulusal devletler olarak şekillenmesini doğurdu. Alman, Fransız, İngiliz vb. ulusların ortaya çıkışı aynı zamanda bunların

bağımsız ulusal devletler olarak şekillenmelerine paralel olmuştur. Bu sürecin dışında kalan İrlanda bu genel gelişmeyi bozmaz.

Doğu Avrupa'da ise gelişme daha farklı olur. Batı'da uluslar devletler olarak biçimlenirken, Doğu Avrupa'da çok uluslu devletler ortaya çıktı. Avusturya-Macaristan, Rusya vb.leri bu tip devletlerdir. Çok uluslu devletler, kapitalizmin görece olarak en çok geliştiği, dolayısıyla uluslaşma sürecinin başladığı fetihci, sömürgeci devletlerde, askeri-bürokratik olarak en gelişmiş halkın devlet birliğini geliştirmeleri sonucu oluştular. Yani ulusların tek devlet çatısı altında birleştirilmesi, örgütlü ve tarihsel olarak oluşmuş güçlü bir askeri-bürokratik aygıtı sahip uluslar tarafından üstlenilmiş ve gerçekleştirilmiştir. Çokuluslu devletlerin bu ortaya çıkışı, çokuluslu devlet içinde yer alan diğer halkların (tasfiye edilememiş feodalizm ve rüşeym halindeki kapitalizm koşullarında) henüz ulus olarak şekillenmedikleri bir evrede gerçekleşmiştir. Burada Osmanlı İmparatorluğunun özgünlüğünü belirtmekte yarar var. Osmanlı İmparatorluğu "çokuluslu" olmakla birlikte, esasta ulusa, bir devlete tekabül etmez. Çünkü Osmanlı Devleti'nde uluslaşma, önce egemenlik altında bulunan halklarda gelişmiştir. Devlet olarak örgütlü olan halkın (Türklerin) uluslaşması, devlet sınırları içinde bulunan halkların uluslaşarak kendi bağımsız devletlerini kurma yolunda mücadele etmeleri (bir kısmının ayrılması) ve yarı-sömürgeleşme ile paralel gelişmiştir. Bu nedenle Osmanlı Devleti ulusal bir devlet değildir.

Cokuluslu devletlerde ulusal sorun, kapitalizmin bu ülkelerde gelişmesiyle birlikte ortaya çıktı. Meta dolaşımı ulusun iktisadi temellerini yarattı ve ezilen halkları uluslaşma yolunda harekete geçirdi. Ezilen halkların uluslaşma sürecine girmesi buralarda kapitalizmin gelişmesi ve doğan burjuvazinin kendi meta pazarına sahip çıkması, karşılarına egemen olarak örgütlenmiş ulusların direnişini çıkardı. Bir ulusu zora dayanarak belli bir devlet sınırları içinde tutmayı amaçlayan bu tavır "ulusal baskı"dır. Böyle

ce Batı Avrupa'da istisna olan İrlanda,Doğu'da kural haline geldi.Cokuluslu devlet sınırları içinde uluslaşan ve kendi bağımsız pazar istemlerini dile getiren Yunan,Ermeni, Macar,Ukrayna vb.ulusların doğuşu böyle oldu.

Uluslaşmanın ve ulusal hareketin biçimlenişinin bu özelliği yeni doğan ulusal burjuvazi ile egemen ulus burjuvazisi arasında bir pazar savaşımını doğurdu. Bu anlamda tekel-öncesi dönemde ulusal sorun; çok uluslu devletin kendi iç sorunu,pazar sorunuuydu. Bu nedenle ulusal baskıya karşı mücadele,yeni doğan burjuvazinin egemen burjuvaziye karşı,bir başka deyişle kendi pazarına sahip çıkmak isteyen ulusal burjuvazinin bu pazarı bir sömürge alanı olarak korumak isteyen egemen burjuvaziye karşı savaşımı olarak gerçekleşti. Polonya'lılar,Ukrayna'lılar vb. lerin Ruslara,Ceklerin Almanlara karşı mücadelesi bu içeriktedir. Burjuva ulusalcılığını biçimlendiren pazar olgusu, ulusal hareketin temelini oluşturmakta ve savaşım esas olarak ezilen ve egemen ulusların burjuvazisi arasında bir savaşım niteliğinde olmakla birlikte,siyasal planda ezilen ulusun bütünüyle,egemen ulus sömürücü sınıfları arasındadır.Çünkü egemen monarşi,ezilen ulusun pazar istemi karşısında bütün hareketli güçlerini (yarı-feodal unsurlar da dahil) harekete geçirir,ezilen ulusun,yer değiştirme özgürlüğünü kısıtlar,dilini,okul,kültür ve sanatını,dini inançlarını,demokratik örgütlenme ve katılım haklarını baskı altına alır. Bu olgu pazar savaşımını "bütün ulusun savaşımı"görüngüsüne sokar. Ezilen ulus burjuvazisi pazar sorununu"vatan" bayrağı altında halka sunar ve ulusun hakları üzerindeki baskıları kullanarak "kendi" halkını harekete geçirir. Böylece ulusal hareket ulusun işçi ve emekçilerini de kucaklar.

Bu genel bir özelliktir. Proleteryanın ulusal burjuvazisinin milliyetçilik bayrağı altına girip girmemesi,proleteryanın kendi sınıf çıkarları için yürüteceği mücadele için gerekli bilinç ve örgütlenme seviyesi ile ölçülür.Köylülük vb. katmanların katılımı "toprak","dil","demokratik haklar" vb. istemler etrafında (proleteryanın bunlara önderlik

edemediği koşullarda) olabilmektedir. Ve ulusal savaşım her ülkede çeşitli biçimler etrafında şekillenebilmektedir. Fakat proletaryanın ve emekçi katmanların bu savaşıma katılması, savaşımın özünü değiştirmez. Savaşımın özü, belirttiğimiz gibi pazar savaşımıdır. Proletarya ve emekçilerin, burjuvazinin milliyetçi bayrağı altında bu savaşıma katılması, ancak görünürde onu bir "halk hareketi" yapar. Bu dönem ulusal sorunun çözüm biçimi, burjuva demokratik çözümdür.

Fakat bu söylenenlerden proletaryanın ulusal baskıya karşı savaşım vermemesi gerektiği sonucu çıkmaz. Proletarya gerçek kurtuluşuna bağlayabildiği oranda, kendi bayrağı altında ulusal baskıya karşı mücadele vermeli-dür. Çünkü ulusal baskı, ulusun dili, kültürü, okulu, kendi yönetim organlarına sahip olması hakkı vb. üzerinde bir baskı olması yaniyla proletaryaya, burjuvaziden daha fazla zarar verir. Ulusal baskı proletaryanın kendi sınıf mücadelesi için gerekli dinamiklerini körelten bir olgudur. Onun kendi iç yapısını çarpıtır, gelişmesini frenler.

İkincisi ulusal baskının varlığı, burjuvazinin, proletaryanın bilincini çarpıtması, onun dikkatini kendi sınıf sorunlarından ulusun "ortak" sorununa çekmesine yol açar. Böylece proletaryanın burjuvaziye karşı savaşımını sekteye uğratan bir olgu olduğundan zararlıdır.

Üçüncüsü, ulusal baskı burjuvazinin halkları, ulusların proleter ve emekçilerini birbirlerine karşı kışkırtmalarına, ulusların proleterleri arasına ulusal çitlerin örülmesine, onları birbirlerine düşman kılmasına olanak tanır. Proletaryanın savaşımını, milliyetçi tutkuların esiri yaparak saptırır.

Dördüncüsü, ulusal sorun her şeyden önce bir demok-rasi sorunudur. Ulusal baskı yok edlmeden demokrasinin gerçekleşmesinden söz edilemez. Bu nedenlerden ötürü, proletarya ulusal baskının her çeşidine (hangi biçim altında sürdürülürse sürdürülsün) karşı savaşır.

Emperyalizm Döneminde Ulusal Sorun

Sorunun yukarıdaki konusu kapitalizmin serbest rekabet evresine özgüdür. Her sosyal,siyasal olguda olduğu gibi,ulusal sorunda kendisini çevreleyen koşullardan ayrı olarak ele alınamaz.

Şimdi, serbest rekabetten emperyalizme geçişle birlikte,ulusal sorundaki değişimleri ve doğru yaklaşımın ne olması gerektiğini -yanlış anlayışları da eleştirerek- ortaya koyalım.

Kapitalizmin tekelci evreye girmesiyle birlikte,ulusal baskının sosyal temeli de değişmiştir. Ulusal sorun,kapitalizmin serbest rekabet evresinde devlet-İç bir sorun, pazar sorunu İken,emperyalizm dönemiyle beraber,Stalin'in Ulusal Sorun'da belirttiği gibi,"ulusal boyunduruğa karşı savaşım gibi özel bir sorun olmaktan çıkıyor,ulusların, sömürgelerin ve yarı-sömürgelerin emperyalizmden kurtuluşu genel sorunu haline" geliyordu.(Stalin,Ulusal Sorun,Sf.97-98,Sol,yay.) Çünkü artık dünyaya her açıdan egemen olan tekeller çağı başlamıştır ve her türden gericiğin, baskının sosyal temeli tekelci kapitalizm (emperyalizm) dir.

Kısacası,ulusal baskı,tekel-öncesi dönemde,çokuluslu devletlerin kendi iç sorunu,ulusal gelişmelerini tamamlamaya yönelen uluslarla,çokuluslu devlette İktidarda bulunan burjuva-feodal egemenler arasındaki çelişkidir. Burjuva-feodal monarşinin zor yoluyla,ezilen ulusun siyasal devletini kurma dahil kendi kaderini tayin hakkını engellemesidir. Emperyalizm döneminde İse,ulusal baskı -es as olarak- emperyalizm ile sömürge halklar arasındaki çelişkide İfadesini bulmaktadır.

Emperyalist aşamada,dünyanın büyük kapitalist güçlerce paylaşılması tamamlanmıştır. Bunun sonucu olarak, artık tek tek ulusal ekonomilerden söz edilemez. Kapitalizmin bu son evresinde tek tek ülke ekonomileri,dünya ekonomik zincirinin halkalarından başka bir şey değildir. Diğer yandan burjuvazi de devrimci-demokratik bir

sınıf olma niteliğini yitirmiş, gelişmenin önündeki engel konumuna gelmiştir. Bir zamanlar ilerici misyon üstlenerek devrimlere damgasını vuran, üretici güçleri geliştiren burjuvazi, emperyalist aşamada üretici güçleri köstekleyen, demokrasiyi reddeden ve ulusları ezen finans kapitalin burjuvazisine dönüşmüştür. Kapitalizm, feodalizme karşı mücadelesi sırasında ulusların kurtarıcısı iken, emperyalizm aşamasında ulusları ezen en azılı güç olmuştur. Emperyalizm, sermayenin ulusal sınırlar dışına taşmış olması demektir; milli baskının yeni bir tarihi temel üzerinde yaygınlaşmış ve şiddetlenmiş olması demektir.

Diğer yandan sömürge ve bağımlı ülkeler burjuva demokratik devrimlerini gerçekleştiremediklerinden, emperyalist-kapitalist ülkelere çözüme ulaşan köylü sorununu varlığını sürdürmektedir. Bu anlamda sorunun siyasal biçimleniş ne olursa olsun, ekonomik temelli toprak sorunudur. Çünkü ulusal sorunun çözümünden en çok çıkarı olan köylülerdir. Emperyalizmin boyunduruğu altındaki sömürge ve bağımlı ülkelere, emperyalist sömürü en çok köylülüğü rahatsız eder. Buna karşın ulusal sorun, köylü sorunuyla sınırlandırılmaz. Toprak sorunu dışında, dil, kültür, kendi siyasal devletini kurma vb. sorunları da kapsar.

Sorunun bu konuluşu, emperyalizm çağında ulusal sorunu pazar savaşı olarak değerlendirmeyi geçersiz kılar. Tersî yaklaşımlar, sorunun özünü kavrayamamak, olguyu koşullayan sosyal, siyasal ve tarihsel gerçeklerden bihaber olmak, ya da olguyu bu çerçeveden soyutlayarak kendi başına ele almak demektir. Bu yaklaşım ise Marksizm-Leninizm'in dışına düşer. Türkiye solunda ulusal sorunu, pazar mücadelesi olarak kavrayanlar var. Soruna idealistçe ve tarihsellikten uzak yaklaşan bu anlayışlar, ulusal sorunda son tahlilde gerici bir konuma düşerek, Marksizm-Leninizm'den uzaklaşmaktadırlar.

Emperyalizm evresinde, ulusal sorunu, pazar sorunu olarak ele almak, çokuluslu feodal imparatorlukların varlığını ve burjuvazinin ilerici olduğunu, ulusal kurtuluşa ön-

derlik ettiğini savunmak ve dolayısıyla emperyalizm olgusunu anlamamak olur ki bu tarihsel gerçeklere aykırı düşer. Feodal imparatorluklar halkların gelişen ulusal-demokratik savaşlarıyla, özellikle de 1. emperyalist paylaşım savaşı sırasında bir daha dirilmemesine tarihin derinliklerine gömüldüler. Bu dönemden sonra ezilen halkların yeni düşmanı artık emperyalizmdir. Lenin, bu noktaya ilişkin sunları söylüyor:

"Eskiden asıl sorun 'Çarlığa karşı' (ve Çarlığın demokratik olmayan amaçlarla kullandığı küçük-ulus hareketlerine karşı) ve Batı'nın büyük devrimci halklarından yana savaşmaktı; bugün asıl sorun artık birleşmiş olan emperyalist devletlerin, emperyalist burjuvazinin, sosyal emperyalistlerin cephesine karşı savaşmak ve emperyalizme karşı olan tüm ulusal hareketleri sosyalist devrim yararına kullanmaktır." (Lenin, UKKTH, 2. baskı, sf. 187, Sol y.)

Lenin'in bu bakış açısından iki önemli sonuç çıkmaktadır. Birincisi; emperyalizm evresiyle birlikte ulusal sorun esas olarak emperyalizm ile ezilen halklar arasında bir sorun durumuna gelmiştir.

İkincisi ise; ulusal sorun proletarya devriminin bir parçası haline gelmiştir. Birbirini tamamlayan bu iki sonucu açıklamadan, soruna yaklaşım tarzımızı ortaya koyacak bir-iki söz söylemek yararlı olacaktır sanıyoruz.

Herhangi bir olguyu ele alırken nitelik belirleyen yan ile ikincil olanı ayırmak bilimsel yöntemin bir gereğidir. Bu anlamda biz de, ulusal sorunun emperyalist aşamada, ezilen halklarla emperyalistler arasındaki çelişkide nitelendiğini söylerken, ayırdedici çelişkiyi ortaya koymuş oluyoruz. Yani "esas olarak" böyledir diyoruz. Sorunun bir de nitelik belirlemeyen ve ikincil olan boyutu var ki, onu da ortaya koymak, herhangi bir kafa karışıklığına yer vermemek açısından gerekli oluyor. Sorunlara "ak" veya "kara" şeklinde yaklaşıp, ara tonları hesaba katmayan, süreçleri birbirinden bıçakla kesilmiş gibi ayırarak, eski sürecin nitelik belirleyen öğelerinin yeni süreçte tama-

men ortadan kalkmayıp ikincil -nitelik belirlemeyen- öge-ler biçiminde bir dönem varlığını sürdürebileceğini kavrayamayan mekanik düşünce tarzı Marksist-Leninist'lere yabancı bir düşünce tarzıdır.

Bu anlamda, "burjuvazi demokratik devrimi emperyalist dönemde gerçekleştiremez" deyişi, ulusal burjuva nitelikli kurtuluş hareketlerinin tamamen yok olduğu anlamına gelmez. Böyle bir yaklaşım, sınıf mücadelesinin çok yönlü gelişimini, bir dizi ara aşamadan geçeceği gerçeğini görememek, sorunu mekanik bir tarzda ele almak olur. Bu ise bizce kabul edilemez. Evet, burjuvazi emperyalizm ile birlikte gerilemiştir, demokratik devrime önderlik yapabilme yeteneğinde değildir. Ama bu durum, doğuş halindeki ulusal burjuvazinin emperyalizme karşı sınırlı ve kaypakça da olsa hiç bir tavır geliştirmeyeceği anlamına gelmez. Özellikle emperyalizmin birinci ve ikinci bunalım dönemi yarı-sömürgelerindeki ulusal burjuvazilerinin, emperyalizme yönelik tavırları dediklerimizi doğrular niteliktedir. Örneğin Çin ve Vietnam'da ulusal kurtuluş mücadelesi sırasında, ulusal burjuvazinin sınırlı da olsa oynadığı rol tarihsel bir gerçektir. Ancak 1. ve 2. bunalım dönemi yarı-sömürgelerinde rastlanabilen bu durum, 2. emperyalist paylaşım savaşı sonrası girilen emperyalizmin 3. bunalım evresinin temel karakteristiklerinden olan yeni-sömürgecilik ilişkileriyle birlikte istisnai bir durum olmaktan da çıkmış ve "ulusal burjuvazi" olarak nitelenebilecek bir toplumsal güçten söz edilemez olmuştur. Toplumsal formasyonu yeni-sömürgeciliğe göre biçimlenen geri bıraktırmış ülkelerde, emperyalizme rağmen kendi pazarına sahip çıkma eğiliminde olan burjuvaziden söz edilemez. Emperyalizmin içsel bir olgu olmasıyla burjuvazi daha embriyon halindeyken emperyalizm ile bütünleşme eğilimindedir ve bundan dolayı da "ulusalcı" bir karakter kazanma dinamikleri köreltilmiştir. Bu dönemde emperyalizme karşı ulusal kurtuluş bayrağını milliyetçilik temelinde küçük burjuvazi, enternasyonalizm temelinde ise proleterya omuzlar. Fakat küçük

burjuvazi anti-emperyalist tavrını sonuna dek götüremez ve çoğu kez (eğer önderlik sosyalizmden güçlü bir şekilde etkilenmemiş veya çeşitli dış etkenler zorlamıyorsa) emperyalizmin güdümüne girmek kaçınılmaz son olur. Bu anlamda, emperyalizme karşı sonuna dek tutarlı olabilecek ve ulusal kurtuluşu, halkların kurtuluşuyla birleştirebilecek biricik sınıf proletaryadır.

İşte bu nedenledir ki, ulusal sorunun çözümü proletarya devriminin parçası haline gelmiştir. 1917 Ekim Devrimi'nden önce, burjuva ulusal hareketler, genel demokrasi mücadelesinin bir parçasıydılar. Fakat emperyalizm ve proleter devrimler çağına girilmesiyle durum nitelik değiştirmiştir. Artık tarihin itici gücü proletaryadır ve emperyalizme karşı mücadelede sonuna dek devrimci tek sınıftır. Bunun içindir ki, emperyalizme karşı gelişen her hareket, dünya ölçüsünde nitelik belirleyen çelişkili ifade eden proletarya-burjuvazi karşıtlığının çözümü doğrultusunda atılmış devrimci bir adım olarak, doğrudan proletarya devrimine bağlanmaktadır. Ve bu anlamda herhangi bir ulusal hareketin "ilerici"liğinin kistası da bu olmaktadır.

Diğer yandan burjuva demokratik devrimleri çağının tarihi karışmış olmasının bir sonucu olarak, demokratik devrimin iki ana konusu olan ulusal sorun ve demokratik cumhuriyet (siyasal demokrasi) sorununu ancak proletarya çözüme kavuşturabilir. Köylülükle ittifak kuran proletarya, demokratik devrimi kesintisiz kılarak sonuna dek götürür ve sosyalizmi kurar. Anlaşılabileceği gibi ulusal burjuvazinin (veya küçük burjuvazinin) önderliğinde, ulusal baskıya karşı mücadele, sorunu çözmekten uzaktır.

İkinci olarak, sınıf bilinçli proletaryanın ulusal hareketle ilişkin tavrında değişiklikler olmuştur. Tekel öncesi dönemde, bir ulusal hareketin desteklenmesi onun demokratik ve cumhuriyetçi programı temelinde, feodalizme karşı ilericiliği açısından söz konusu olurken, emperyalizm ile birlikte kistas değişmiştir. Yeni dönemde ulusal hareketin desteklenip-desteklenmemesi emperyalizme karşı tavrına bağlıdır. Çünkü demokrasi mücadelesi, her tür-

den gericiliğin sosyal temelini oluşturan em peryalizmin boyunduruğuna karşı savaşım içinde bir anlam ifade etmektedir. Bu anlamda soruna demokrasinin çeşitli istemlerini mutlak ölçüler olarak ele alıp, "biçimsel demokrasi"nin gerçekleşip gerçekleşmemesi açısından yaklaşılamaz. Marksist-Leninistler günümüzde herhangi bir harekete veya isteme karşı tavır belirlerken öncelikle şu soruyu sorarlar: Emperyalizmi zayıflatıp, proleterya hareketini -bir başka deyişle dünya demokratik hareketini- güçlendiriyor mu ? Bu soruya verilecek olumlu yanıt Marksist-Leninistlerin desteğini gündeme getirirken, olumsuzluk bu desteğin verilmesini, temel koşulunu-anti-emperyalizm koşulunu- ortadan kaldıracaktır. Çağımızda ilerliliğin temel kriteri budur. "Cumhuriyetçilik", "demokratizm" gibi ölçüler ancak anti-emperyalizmin tamamlayıcı olması anlamında değer kazanırlar. Anti-emperyalizmden yoksunluk, bu "demokratik" ölçüleri içi boş ve nesnel olarak gericiliğin hizmetine sokulmuş sözcükler haline getirecektir. Bu nedenle, ulusal harekete yaklaşım biçimsel demokrasi açısından değil, emperyalizme karşı genel savaşım toplamında artılar veya eksiler hanesindeki yeri bakımından, Lenin'in deyişiyle "soyutlanarak değil, dünya ölçüsünde" olmalıdır. Ana halkayı bu noktadan kavrayan Lenin, parça-bütün ilişkisini açıklarken, sorunu en özgü biçimiyle ortaya koyuyor:

"...demokrasinin çeşitli istemleri mutlak şeyler değildir, bunlar dünya demokratik hareketinin (bugün sosyalist hareketin) tümünün bir parçasıdır. Bazı durumlarda parçanın bütünle çalışması mümkündür, o zaman parça atılır." (UKKTH, sf.184, Sol yay.)

Emperyalizm döneminde ulusal sorunun nasıl biçimlendiğini ve bizim soruna nasıl yaklaştığımızı ortaya koymuş olduk. Şimdi ise UKKTH ilkesi üzerine önemli gördüğümüz birkaç noktaya değinmek ve çeşitli sosyal-soven kesimlerle, ezilen ulus milliyetçilerince karmaşılaştırılan bu vaz geçilmez ilkenin ne anlama geldiğini ortaya koymak gereğini duyuyoruz.

UKKTH Nedir ve Nasıl Bakılmalıdır ?

UKKTH,ulusun hiç bir koşula bağlı olmaksızın kendi kaderini tayin etme,bağımsız siyasal devletini kurmak da dahil ayrılma hakkına sahip olması demektir. Sorunun ilke sel olarak konuluşu böyle olmakla beraber ulusal sorun hiç de kesin olarak mutlak,değişmez bir şey değildir. Pro letarya devrimi genel sorunun bir parçası olduğu için,ulus sal sorun tamamen içinde yaşanan toplumsal koşullar ve genel olarak toplumsal gelişmenin tüm seyri tarafından belirlenir.

Ulusal sorunda yaklaşımda tarihsel süreç farklılıklarının ortadan kaldırmadığı ama yeni içerikler kazandırdığı iki öge vardır: Birincisi,mevcut gerici boyunduruğa karşı olması; ikincisi; genel demokrasi mücadelesinin bir parçası olmasıdır. Emperyalizm evresiyle birlikte,bu iki öge emperyalizme karşı olma temelinde içice geçmiştir. UKKTH ilkesine anlamını veren bu temel öneme sahip ögelere yaklaşım tarzı, Marksist-Leninistler ile her türden oportünizm arasındaki farklılığı ortaya koyan önemli göstergelerden biri olmuştur. Bu nedenledir ki, üzerinde önemle durmak gerekli olmaktadır.

"Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı",genelde emperyalist ülkelerle sömürgeler arasındaki ilişkilerde ve özelde ezen-ezilen ulus ilişkisinin varolduğu ülkelerde Marksist-Leninistler tarafından; işçi sınıfının yoldaşca birliği,halkların kardeşliği,ulusların proleterleri arasında güven ve dayanışma ruhunun geliştirilmesi,proleter demokrasi ilkelerinin azami ölçüde uygulanarak burjuva milliyetçiliğinin ve ön yargılarının ortadan kaldırılması burjuvaziye ait ulusal çitlerin yıkılması ve de proleterya enter nasyonalizminin egemen kılınması için titizlikle savunulmalı ve pratikte hayata geçirilmelidir. Bu ilkeden ödünler vermek,sulandırmak ya da tutarsızlık göstermek,emperyalizme sunulan hizmet olacaktır. "İyi niyetli" olmak nesnel gerçeği değiştirmez. Unutulmamalı ki, çoğu zaman, cehenneme giden yol iyi niyet taşlarıyla döşenmiştir.

Emperyalizm ile birlikte burjuvazinin önderlik yaptığı ulusal hareketler çağı artık kapanmıştır. 20.yy.'a damgasını vuran proletarya devrimleri ve özü yine aynı olan,proleteryanın önderlik ettiği ulusal kurtuluş mücadeleleridir. Küçük burjuva önderlikli ulusal hareketler,başarıya ulaşsalar da,gerçek anlamda ulusal baskıyı ortadan kaldırmaktan uzak oldukları gibi,tekrar emperyalizmin dümen suyuna girmekten ve ulusal baskının yeni bir tarzda sürmesinden kurtulamamışlardır. Ayrıca,cok uluslu devlet olmaları durumunda da UKKTH ilkesini çiğneyerek,ulusal baskıyı ezilen ulusa karşı sürdürmeye devam etmişlerdir. Rusya'da Şubat Devrimi sonrası durum,Ortadoğu'da küçük burjuva diktatörlükler ve ülkemizde ulusal kurtuluş savaşına önderlik eden Kemalist hareketin pratiği bilinen somut örneklerdir.

Bu nedenle,emperyalizm evresinde,UKKTH'in burjuva demokratik yorumu eskimis,varlık koşullarını yitirmiş ve ulusun işçi ve emekçilerinin kendi kaderlerini tayin bilimine yeni devrimci içeriğine kavuşmuştur. Stalin'in deyişi bu konuda hiç bir kuskuya yer bırakmayacak denli açıktır: "Ve böylece 'bütün iktidar ulusal burjuvaziye' sloganıyla ulusların kendi kaderlerini serbestçe tayin etme hakkı konusundaki eski burjuva kavramının maskesini,devrimin bizzat seyri düşürdü ve bu kavram bir kenara atıldı. 'Bütün iktidar ezilen ulusların emekçi yığınlarına' sloganıyla ulusların kendi kaderlerini serbestçe tayin etme hakkı konusundaki sosyalist kavranışı tüm uygulama haklarını ve olanaklarını kazanmış oldu." (STALİN,Ulusal Sorun,sf.96, Sol yay.)

Elbetteki bu yaklaşım mekanik olarak kavranamaz ve "nasıl olsa gelecekte gerçekleşir" denilerek,ulusun ayrılma hakkı reddedilmez. Böyle bir düşünce tarzı,proletaryanın mücadelesinin koşullara bağlı olarak kazandığı özgün durumları,sınıf savaşımının çok yönlülüğünü ve bir çok ara evreden geçeceği olgusunu görememek olacağı gibi,Marksizmi-Leninizmi hazır reçetelerle pratiğe yön veren bir öğretiye indirgemek olur.

Sorunu mekanikçe kavrayışın bir başka ifadesi de, UKKTH'nin "sosyalist devrim" gerekçesiyle reddedilmesidir. Temelinde, bir vuruşa "sosyalist devrim"i gerçekleştirmek düşüncesinin yattığı bu anlayış, demokrasi mücadelesi ve bunun emperyalist aşamadaki biçimlenişinden habersiz olmanın dışı vurumudur. Ve sonuçları itibarıyla, ulusları emperyalist boyunduruğa mahkum eden sosyal-şoven bir yaklaşım tarzıdır.

Bu türden anlayışlara karşı, şu noktanın altı çizilmelidir: UKKTH, emperyalizm ve proleter devrimleri çağında, demokrasi savaşımının vazgeçilmez bir unsuru olması itibarıyla, proleteryanın dünya ölçeğindeki hareketinin parçasıdır. Ve proleterya, genel demokrasi mücadelesinde bu ilkeye, herşeyden önce burjuvaziye karşı sınıf savaşımını güçlendireceği için titizlikle sahip çıkar. Ulusların kendi kaderlerini özgürce tayin hakkı ilkesinin, emperyalizm çağında ulusların proleter ve emekçilerinin kendi kaderlerini tayin etmelerine bağlanması tarzındaki devrimci yaklaşımla, UKKTH ilkesini "salt" emekçilerin kendi kaderlerini tayinine indirgemek şeklindeki sosyal-şoven yaklaşım, birbirine taban tabana zıddır. Lenin diyor ki:

"Ulusların kendi kaderlerini tayin etmesini reddedip, onun yerine emekçilerin kaderini tayin hakkını geçirmek çok yanlış olur; sorunu bu yoldan çözmeye kalkışmak güçlükleri, milletlerin içindeki farklılaşmanın içerdiği zikzaklı yolu hesaba katmamak olur...her millet kendi kaderini tayin etmelidir; bu emekçilerin kaderini tayin hakkını da kolaylaştırır." (UKKTH, Lenin)

Lenin ve Stalin'in ortaya koyduğu gibi, şu gerçek unutulmamalıdır; günümüzde ulusların kendi kaderlerini tayin etmesi, burjuvazi önderliğinde değil, proleteryanın önderliğinde gerçekleşebilir. Bu açıdan UKKTH, ulusun işçi ve emekçilerinin kendi kaderlerini özgürce belirleme şeklinde devrimci bir içerik kazanmıştır. Fakat bu, gelişmenin istisnai örnekler oluşturmayaacağı anlamına gelmiyor.

Proleteryanın sınıf olarak henüz şekillendiği veya yine proleteryanın toplumsal çelişkinin ana halkasını yakala-

arak harekete gecebilecek devrimci bir kavrayıştan uzak olduğu, ya da önderliğin yetersiz ve zaafli davrandığı durumlarda, küçük burjuvazinin milliyetçilik temelinde harekete geçerek ulusal kurtuluş bayrağını omuzladığı bir çok örnek sözkonusudur. Çağımızda burjuvazi devrimci barutunu tükettiğinden, onun misyonunu oynayabilecek olan, milliyetçiliği bayrak edinen küçük burjuvazidir. Kemalist hareket, Cezayir Kurtuluş Hareketinin önderliği bu çerçevede değerlendirilebilir. Burada üzerinde durmak istediğimiz nokta, küçük burjuva önderlikli bu hareketlerin "gelecekte gericilesir" veya "sorunu nasıl olsa sosyalist devrim çözer" gibi gerekçelerle distalanamayacaklarıdır. Marksist-Leninistler UKKTH'nı bu gibi gerekçelerle yok saymaz, aksine desteklerler. Çünkü, bu hareketler, emperyalizme karşı olmaları, kendi iç gelişmelerini özgürce yaşama istemleriyle, genel demokrasi mücadelesini ve proleteryanın, dünya çapındaki emperyalist burjuvaziye karşı yürüttüğü sınıf savaşımının -konjonktürdeki halleriyle- birer parçası durumundadırlar. Unutmamak gerekir ki, UKKTH siyasal demokrasinin en önemli unsurunu oluşturur. Ancak sağ veya sol ekonomizmin gözlüğüyle bakanlar, sorunun bu yanını göremez ve proleteryanın demokrasi mücadelesindeki yerini kavrayamaz. Bu ise, sosyal-sosyalizmin ta kendisi oluyor doğal olarak...

UKKTH konusunda bir başka yanlış anlayış ise; ayrılma hakkını, "ayrılma zorunluluğu" olarak kavramaktır. Bir hakka sahip olmakla, o hakkı kullanıp kullanmama tamamen ayrı şeylerdir ve koşullara bağlı olarak biçimlenecek bir durumdur. UKKTH'nın devrimci anlamı, ulusların zorla bir arada tutulması siyasetinin reddedilmesidir. Yoksa ayrılma zorunluluğu değil. Marksist-Leninistler her zaman ulusal baskıdan arındırılmış, gönüllü bir birlikten yanadırlar. Bu anlamda, Marksist-Leninistlerin ayrılma hakkını savunmaları, ulusların mutlaka ayrı ayrı devletler şeklinde örgütlenmelerini savunmaları değildir. Tam tersine, ulusların tam eşitlik temelinde, ulusal düşmanlıklardan arındırılmış birliğin maddi temelini yaratabilmek, ayrılıp

kendi devletini kurma da dahil,ulusun tüm haklarını tanımaktan geçiyor. Burada ayırt edilmesi gereken, ulusal baskıya karşı her koşulda savaşımın, her koşulda ayrılma hakkının desteklenmesi demek olmadığıdır. Ortada birbirini dışlayan, birbirine karşıtlık oluşturan bir yaklaşım yoktur. Birbirini tamamlayan,bütünleyen ilkel ve sağlam bir bakış açısı vardır. "Ayrılma hakkı"nı tanımayla,"her ayrılma istemini desteklememe" arasında çelişki arayanlar, küçük burjuva veya burjuva milliyetçiliklerini kavram karışması yaratarak gizlemek isteyen metafizik düşünce sahipleri olabilirler. Nitekim,Kürt küçük burjuva milliyetçileri bu anlayışın savunucuları olarak karşımıza çıkmaktadırlar.

Lenin'in,"boşanma hakkı" örneğini vererek,oldukça basit ve anlaşılır bir dille sorunu ortaya sermesi,burjuva milliyetçiliğinden uzaklaşmak isteyen samimi unsurlar için oldukça öğreticidir. Boşanma hakkı,nasıl ki mutlak şekilde boşanmanın gerçekleşmesi anlamına gelmiyor, tam tersine karı-koca arasında gönüllü birlikteliğin maddi çerçevesini çiziyorsa; ulusların ayrılma hakkı da mutlaka ayrılma zorunluluğu anlamına gelmez. Şu kesinlikle belirlenmelidir ki; birlik,ancak ve ancak serbest irade ile gerçekleştiği durumda,sağlam ve kalıcı olabilir. Zorla oluşturulan,ulusun iradesini çiğneyen birlikler ise kağıttan şatolara benzerler,en küçük sarsıntıda yıkılmaya mahkumdurlar.

Marksist-Leninist olmak,proleteryanın çıkarlarına en uygun savaşım biçimlerini ve yöntemlerini-sorunlara diyalektik ve tarihsel materyalizmin ışığında yaklaşarak-bulup pratiğe geçirmek demektir. Her rahatsızlığa aynı ilacı yazan doktorların reçeteleri bizden uzak olsun. Biz,Marksizm-Leninizmin evrensel değerdeki tezlerini ve yaşamış pratikleri veri olarak alıyor,bunları ülkemiz koşullarında somut biçimde-bilimsellikten sapmadan ve odağına proleteryanın çıkarlarını oturtarak-yeniden üretiyoruz. Hazır reçetelerle hareket etmeye kalkışanlar doğaldır ki,devrimci çözümler üretemeyecek, proleteryanın çıkar-

larına zarar vereceklerdir. Ama garip olan, ulusal sorunda en temel kavramların bile anlaşılammaması, bilincili- bilinc-siz karma karışık edilmesidir. Bu nedenle temel kavram-lar hakkında da uzun boylu durmak zorunluluk oluyor. Bu anlamda tekrar vurgularsak; ayrılma hakkı, ayrılmanın zorunluluğu olmadığı gibi,ulusun her ayrılma isteminin desteklenmesi değildir. Proleteryanın çıkarlarına ters düş-tüğu durumlarda ayrılma istemine karşı ajltasyonda bu-lunmak,Marksist-Leninist olmanın vazgeçilmez bir koşu-ludur ve bu ulusal baskıya karşı savaşımlı,ulusların ayrıl-ma hakkı da dahil kendi kaderini özgürce belirleme hak-kını hiçbir şekilde dışlamaz. Buna karşın, ulus ayrılmakta direktiyorsa ayrılır. Marksist-Leninistler zorla birliğin gerçekleşmesi yoluna sapmazlar. Finlandiya örneği bilini-yor. Sözü fazla uzatmayalım; hala anlamamakta ısrar e-denler varsa ve kendilerini Marksist-Leninist görmek-ten vazgeçmemişlerse; Lenin ve Stalin'in ortaya koyduğu Rusya pratiğini tekrar tekrar incelesinler,deriz.

Diğer bir temel noktaya geçelim.

Marksist-Leninistler genelde büyük devletlerden ya-nadırlar. Parçalanmaya karşı çıkarlar. Çünkü onların bay-rağında "Bütün Ülkelerin İşçileri ve Ezilen Halkları Birle-şiniz" sloganı yazılıdır. Tek bir sınıf (proleterya) üyeleri-nin yoldaşca ilişkilerinin biçimlendirdiği bir birlik, Mark-sist-Leninistlerin tarihsel amacıdır. UKKTH'nı,bu tarih-sel amaca ulaşmanın aracı olarak savunurlar. Bu anlam-da UKKTH'nı savunmayanlar,yada oportünistce sulandı-ranlar,proleterya enternasyonalizminden de söz etme hakkına sahip olamazlar. Ayrılma hakkı,enternasyonalist birliğin olmazsa olmaz ön koşuludur. Bu nedenle uluslar-arasında tam eşitlik ilkesine sahip büyük devletlerde; eşitlik,ayrılma hakkını da içerir.

Büyük proleter devlet anlayışı,tarihsel gelişim önünde tamamlayıcı bir adım olduğu gibi, ekonomik, kültürel ve siyasi olarak geri halkların, bu durumlarına son vermek ve gelişkin bir düzeye erismelerini sağlamak açısından da son derece gerekli ve yararlıdır.

Kapitalist gelişme ve sermayenin,ulusal sınırlar dışına taşarak uluslararasılaşması,bütün ulusları tek bir ekonomik temelde birleştirebilmenin maddi koşulunu yaratmakla birlikte,bunun siyasal planda pratik gerçekleşmesi "zor"a dayanarak ve ulusları ezme biçiminde olmuştur. UKKTH ise,sözkonusu "zorla birleştirme" siyasetine son verecek ve yeni bir ekonomik temel üzerinde ulusların gönüllü birliğinin koşullarını yaratacaktır.

Biz Marksist-Leninistler,milliyetçiliğin her türüsüne karşıyız. Demokratik merkezizetçiliği savunuyoruz. Bu anlamda proleteryanın uluslara bölünmesinden yana olmayız ve bütün öteki koşullarda eşitlik sağlanmasıyla, ekonomik,ilerlemenin ve proleteryanın burjuvaziye karşı savaşımının büyük devletlerle güçleneceği,küçük devlet örgütlenmeleriyle sorunların çözümünün daha zor ve sancılı olacağı inancındayız. Ama bizler her koşulda gönüllü birliğe değer veririz,"zor"a dayanan bir bağlanmayı savunamayız,savunmuyoruz. Ulusun kendi kaderini-ayrılma istemi de dahil- tayin etmesi hakkına sahip olması gerektiği konusunda kesinlikle direniriz. Ulus kaderini özgürce belirleme hakkına sahip olmalı,biz ayrılmaya karşı olsak da,bu hakkı nasıl kullanacağına kendisi karar vermelidir. Yani isteğimiz,ayrılmanın gerçekleşmesi değil, zorla bir arada tutma siyasetine son verilmesi ve ulusların eşitliğinin gerçekleşmesinin koşullarının yaratılmasıdır.

Lenin'in şu sözleri sorunu bütün boyutlarıyla açıklamaktadır:

"Ne var ki,kendi kaderini tayin özgürlüğü için savaşım vermeyi,hic duraksamaksızın tanımamız,ulusal kaderi tayin etmeyi amaçlayan her isteği kesinlikle destekleme yüklenimi altına girdiğimiz anlamına gelmez. Proleteryanın partisi olarak Sosyal Demokrat Parti,halkların yada ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının yerine,her ulus içindeki proleteryanın kendi kaderini tayin hakkına geçerlilik kazandırmayı,kesin temel ödevi sayar. Her zaman hic duraksamaksızın, bütün ulusların proleteryanının en yakın işbirliği için

çalışmalıyız. Yeni bir sınıflı devletin kurulmasına ya da gevşek bir federal birliğin vb. yerini alacak devletin tam siyasi birliğine yardımcı olacak istekleri, ancak belli özel durumlarda öne sürebilir, aktif olarak destekleyebiliriz." (Iskra, no. 44, Uluslar ve Ulusal Kuruluş Savaşları, sf. 11)

Evet, buraya kadar UKKTH sorununa genel teorik yaklaşımımızı ortaya koymuş ve soruna ilişkin temel kavramların içeriğini açmış olduk. Bu genel yaklaşım ışığında "Kürt Ulusal Sorunu"na ilişkin düşüncelerimizi somut olarak ortaya koymaya geçebiliriz artık.

KÜRTLERİN ULUSLAŞMA SÜRECİ, ULUSAL BASKI ve SORUNUN ÇÖZÜM PLATFORMU

Emperyalizm öncesi evreye ilişkin, ulusların ortaya çıkması sorununa değinmiştik. Emperyalist dönemde uluslaşmanın özellikleri nelerdir, bu konuya da kısaca değinmekte yarar var.

Emperyalist sömürgecilik, aynı zamanda henüz uluslaşmasını gerçekleştirememiş halkların, iç yapısına dışardan yapılan bir müdahaledir. Bu müdahale bir taraftan halkın uluslaşma dinamiklerini erozyana uğratar ve çarpıtırken, diğer yandan bu ülkelere taşıdığı kapitalist ilişkilerle, uluslaşmanın maddi zeminini de ister istemez yaratır. Bu ikinci durum nesnel bir olgudur ve emperyalizmin iradesi dışındadır.

"Sömürgeleşmiş ülkelerde, emperyalist sermaye yerli toplumu yeni ilişki biçimleri içine girmeye zorladı. Yapısı daha karmaşık hale gelen toplumun çelişki ve toplumsal anlaşmazlıklarını karıştırdı, tahrik etti, tes-

vik etti ya da çözüme ulaştırdı; ekonomiye para ve iç-dış pazarların gelişimi ile birlikte yeni ögeler de getirdi,tarihsel gelişimin farklı aşamalarında bulunan insan grupları,ya da halklardan yeni ulusların doğmasına sebep oldu. (A. CABRAL,Son Konuşmaları. sf.74)

Sömürgeleşen bu halklar,ortak bir takım ayırdedici özelliklere (dil,kültür,etnik köken vb.) sahip olmakla birlikte,henüz gerçek boyutta ulus olmaktan uzaktırlar.Egemen toplumsal ilişki,bireyler temelinde oluşmuş ulusal topluluk ilişkileri değil,kabile veya aşiret ilişkileridir. Ortak ruhsal şekillenme ve bu paralelde oluşmuş ulusal bilinçten söz edilemez. Bu halkları veya insan guruplarını ekonomik temelde birleştiren,ne bir pazar birliği,ne de bunun oluşturduğu ilişkiler sistemi vardır.

Bu nedenle, böylesi halkları Stalin'in ortaya koyduğu kriterler anlamında ulus olarak adlandırmak mümkün değildir. Stalin'in ortaya koyduğu kriterler, uluslaşma sürecinin sonuna gelmiş halklar için geçerlidir. Uluslaşma sürecini tamamlamamış halkların uluslaşmaları,ancak emperyalizme karşı mücadele içerisinde gerçekleşecektir. Bu ülkelerde emperyalizmin sömürgecilik politikası ancak bir başkaldırı ile kırılabilir. Başkaldırı ise, kabile, bölge ilişkilerini parçalar ve ulusal bilinç etrafında yeni ilişkiler sistemi yaratır. "FRELIMO, bizim tek bir halk olduğumuzu gösterinceye kadar ulus olduğumuzun farkında değildik." (Mozambik Kurtuluş Hareketi) sözleri yukarıda anlattıklarımızı yeterince somutluyor sanırım.

Peki, bu halkları nasıl değerlendirmek gerekir ? Sözü-nü ettiğimiz halklar, Stalin'de belirtilen şekilde ulus olmak kriterlerine sahip olmasalarda, sıradan etnik bir gurup veya azınlık değillerdir. Bu anlamda, sözü geçen halkları "ulusal çekirdeğe sahip halklar"veya "köylü ulusu" olarak tanımlıyoruz. Kavramımızın içeriği; ulusal bir çekirdekli ifade etmesine karşın, uluslaşmasını tamamlamamış kabile veya feodal aşiretler biçiminde bölünmüş köylülerin, ortak dil, toprak ve tarih birliğine dayanan ni-

telikler göstermesidir. "köylü" kavramı, aynı zamanda, içinde bulunulan üretim ilişkisinden ötürü (gelişmemiş bir kapitalizm ve esas olarak feodalizmin hakimiyeti), toplumun çoğunluğunun köylülerden oluşması ve burjuvazi ile işçi sınıfının son derece cılız olmasını da ifade eder.

Engels, "Ulusal çekirdeğe sahip halklar" konusunda şöyle yazıyor:

"buna karşılık, ülkenin iç tarafındaki Güney Slavlar, uygarlığın tek sahibidirler. Her ne kadar bunlar henüz bir ulus değillerse de, daha şimdiden Sırbistan'da güçlü ve nisbeten belirli bir ulusal çekirdeğe sahiptirler." (Engels, Doğu Sorunu, sf.45)

Kürt Ulusunun da durumu budur. Kürtler, Osmanlı Devleti sınırları içindeki halklar uluslaşma sürecine girdiklerinde, henüz feodal üretim biçimini yaşıyorlardı ve feodal aşiretler olarak bölünmüş durumdaydılar. Buna karşın ulusal çekirdeğe sahiptirler ve ulus olma kararlılığını taşıyorlardı. Bu dönemde, gerek Osmanlı Devleti sınırları içindeki ulusal hareketlenmelerin etkisiyle gerekse de asimilasyon politikasına tepki olarak -dar bir aydın kesimle sınırlı da olsa- ulusal düşüncelerin geliştiğinden söz edebiliriz. Kemalizm döneminde ise, jenosid ve asimilasyona karşı direnme hareketi ve dünyadaki ulusal hareketlerden etkilenme sonucu, uluslaşma süreci devlet adımları atmış oldu. Bu iki dönemde de ulusal baskı devlet içi sorun konumundadır.

Türkiye'nin yeni-sömürgeleşmesiyle birlikte Kürdistan'ın da bu ilişkiler ağına girmesi, kapitalist ilişkileri yaygınlaştırmış ve ortaya oldukça güçlü bir küçük burjuva kesim çıkmıştır. Ulusal baskıya direniş vb. etkenler sonucu uluslaşma olgusu ileri boyutlara ulaşmıştır. Hızla gelişen ulusal uyanışa karşın, henüz gerçek boyutlarda bir ulusal birlikten söz edemeyiz. Aşiret ilişkileri hala ayırdedici bir özellik durumundadır. Örneğin birçok kimse kimliğini "falanca aşiret" şeklinde açıklamakta, ulusal kimlik ikinci planda gelmektedir.

Kürtlerin uluslaşma sürecine ilişkin " bu özelliklerine soven ve sosyal sovenlerin Kürt Ulusunu yadsıma tavırlarına gerekçe olur" gibisinden bir kaygı ile soruna yaklaşılamayız. Böylesi bir kaygı bilimsel gerçekler yerine duyguları koymak olur ki, Marksizm-Leninizm ile ilgili yoktur.

Diğer yandan bu yaklaşımımızın, Kürt milliyetçilerince "sovenizmin etkisi" vb. türünden suçlamalara yol açtığını biliyoruz. Fakat bizim için bir anlam ifade etmiyor. "Kürtleri en fazla biz savunuyoruz" deyip, kahramanlık menkıbeleri düzmek, Kürt Ulusunu ezelden gelmiş ilan etmek, bizim işimiz değil. Böyle bir durum, herseyden önce Marksist-Leninist kimliğimizi ve bilimi inkar etmek olur ki, var-sın birileri suçlamaya devam etsin bizleri. Gerçekleri savunmak, tarih boyunca hep birilerini rahatsız etmiştir. Küçük burjuva milliyetçileri de rahatsız oluyorlar. Doğaldır, çünkü adı üstünde, milliyetçidirler. Kürt küçük burjuva milliyetçilerinin özelliğidir, kendisi gibi düşünmeyen herkes ya "sosyal soven" dir, ya da "mısak-ı milli"ci !... Bu nedenle "sosyal soven" olup olmamanın temel kriterinin sosyal pratik olduğunu söyleyerek geçiyoruz.

Bu arada şu noktayı vurgulamakta yarar görüyoruz; bizim için ulusal sorun sınıf mücadelesi karşısında ikincildir ve biçime ilişkindir. Doğal ki, bu yaklaşım sorunu önemsiz gördüğümüz anlamına gelmiyor. Tam tersine, ulusal sorun, proleteryanın kurtuluşu ve proleterya enternasyonalizminin gerçekleşmesi uğruna verilen mücadelede, vazgeçilmez bir öneme sahiptir. Sorunun üzerinde geniş boyutuyla duruşumuzun nedeni budur. Soruna yüklediğimiz önemden ötürü, yalnızca burjuvazinin çarpıtmalarına yanıt vermekle sınırlamıyoruz kendimizi. Sorunu sahiplenme iddiasındaki yanlış anlayışlara da değiniyor, eleştiriyoruz.

Kürt Ulusal Devrimi, Türkiye Anti-Oligarşik, Anti-Emperyalist Halk Devriminin Bir Parçasıdır

"Ulusal sorunun çözümü; sınıf mücadelesine bağlıdır. Demokratik Halk Devrimi programı, Kürt ulusunun kurtuluşunu da gerçekleştirecek olan programdır." (Kürtlerin Tarihi Gelişimi ve Türkiye'de Kürt Meselesi, DEVRİMCI SOL yayınları, sf. 97-8) "Milli baskıyı, tarihsel konumu içerisinde ve hangi sınıflarca uygulandığını belirtmezsek, devrim hedefimizi yanlış tesbit ederiz. Türkiye'de milli baskı, emperyalizmle işbirliği içinde bulunan hakim sınıflarca uygulanmaktadır(...)"

"Türk hakim sınıfları (uyguladığı sınıfsal baskı ve milli baskı ile) Kürt hakim sınıfları ittifaka girdiğinden, sorunu sınıflar mücadelesi çerçevesi içinde, Kürt köylülerine, küçük burjuvazisine ve demokrat güçlere yani Kürt Ulusuna uygulanan milli baskı siyaseti olarak ele almalıyız." (agy. sf. 102-3)

Bu perspektiften hareketle,

Öncelikle iki temel noktayı vurgalayalım:

Birincisi; Kürdistan'da kapitalist ilişkiler kendi iç dinamiği ile değil yeni-sömürgeciliğe uygun olarak yukarıdan aşağıya emperyalizm tarafından geliştirilmiştir. Kürdistan'da dahil, tüm Türkiye pazarı, emperyalizmin sömürü alanı içindedir ve mevcut üretim ilişkileri, emperyalizmin çıkarlarına uygun biçimlenmişlerdir. Bu gelişmenin sonucu olarak, Kürt egemen sınıfları (ağa ve şeyhler) egemen sınıf bloku (oligarşi) içinde yer alarak, ulusal baskının da araçları durumuna gelmişlerdir.

İkincisi ise; yeni-sömürgecilik ilişkilerinin bütün Türkiye sathında egemen olmasıyla birlikte, Kürt işçi ve emekçileriyle Türk işçi ve emekçileri aynı ekonomik ve sosyal yapı içinde kaynaşmışlardır.

Bu iki temel özellik şu sonucu yaratmıştır: Kürdistan'da ulusal baskıya son verme ve kendi kaderini özgürce belirleme, yani Kürdistan Ulusal devrimi, Türkiye'de ger-

cekileşecek anti-emperyalist, anti-oligarsik halk devriminin parçası olarak herseyden önce köylülerin kurtuluşu olacaktır. Çünkü Kürdistan'da feodal ilişkilerin çözülerek pazar için üretimin yapılmasına yani bu anlamda çarpık kapitalist olmasına karşın, toplam ailelerin %70'i topraksız ve az topraklı köylüdür. (Köy ve Köylülük ve Türkiye'de Köy Kalkınması Sorunları, Y. Çağlar)

Kürt köylülerinin toprak ve kendi kaderini tayin hakkı sorununun çözümü, her zaman emekçi kesimlerin temel sorunu olmuş siyasal demokrasi ile mümkündür. Dolayısıyla ulusal kurtuluş sosyal kurtuluşla iç içe geçmiştir. Kürdistan'da işçi, köylü ve diğer emekçi kesimlerin devrimci talepleri iki ana noktada toplanmıştır. Toprak talebi ve kendi kaderini tayin hakkı.

Ulusal burjuvazinin baştan beri yokluğu ve Kürt egemen sınıflarının emperyalistler ve Türk egemen sınıfları ile bütünleşmesi sonucu, ulusal baskının sosyal temeli oligarsik ve emperyalizm olmuştur. Bu da Kürt ulusunun Kendi Kaderini Tayin Hakkının gerçekte Kürt işçi, köylü ve emekçilerinin kendi kaderini tayin hakkı biçiminde devrimci bir içerik kazanmasına neden olmuştur.

Kürt ulusunun Kendi Kaderini Tayin Hakkı, merkezi otoriteyi hedefleyen Kürt ve Türk halklarının ortaklaşa sürdüreceği anti-emperyalist, anti-oligarsik halk devriminden geçmektedir. Bu anlamda, Türk ve Kürt halklarının, sosyal ve ulusal kurtuluşunun, Kürt ulusunun kendi kaderini belirlemesinin, Türk ve Kürt köylülerinin toprak sorununun çözümünün önündeki engel aynıdır; emperyalizm ve oligarsik !

Anti-emperyalist, anti-oligarsik halk devrimi, burjuva demokratik devrimini yapamamış, dolayısıyla ulusal sorun ve köylü sorununu (genelde demokrasi sorununu) çözememiş yeni-sömürgelerde, proletaryanın iki devrimi tek bir süreç içinde kesintisiz bir biçimde gerçekleştirmesidir. Proleterya, tarihsel bir evrenin üzerinden atlayamayacağı ve kendi devrimini gerçekleştirebilecek burjuvazinin olmadığı çağımız koşullarında, burjuva demokratik devriminin

görevlerini,kesintisiz devrim perspektifi ile çözer ve sosyalizme geçiş sağlar. Çağımızda demokratik devrimi sonuna dek götürecektir tek devrimci sınıf proleterya'dır. Küçük burjuva milliyetçi radikal hareketler bu devrime önderlik edebilme şansına sahip olsalar da, sonuna dek götüremezler. Ne ulusal sorunu,ne de köylü sorununu çözebilirler. Çoğunlukla da emperyalizmin kucağına yeniden düşerler.

Proleterya devriminin sömürge ve bağımlı ülkelerdeki biçimleniş olan halk devrimi,Kürdistan açısından da atılacak devrimci adımdır. Proleteryanın önderliğinde,işçi,köylü ve küçük burjuvazinin devrimci ittifakı,emperyalizm ve oligarşiye karşı tek devrimci ittifaktır. Daha açık bir anlatımla Kürdistan'da halk devrimi,emperyalizmin kovulması ve oligarşinin alaşağı edilmesiinden geçecektir. Bu devrimin sınıf mevzilenmesi işçiler,köylüler ve küçük burjuvazidir.

Kürt halkının demokratik ve ulusal istemlerinin bir başka çözüm olasılığından söz etmek,gerçekte çözümsüzlüğü önermekten başka anlama gelmez. Hele hele kapitalizm sınırları içinde "çözüm" önermek,katıksız sosyal şovenizmdir. Kürt sorunun devrim dışında çözüm yolu yoktur. Kafalara kazınması gereken gerçek budur.

O halde rahatlıkla şunu saptayabiliriz. Emperyalizmin yeni-sömürgeci Türkiye'de anti-emperyalist,anti-oligarşik halk devrimi,bir biri içine geçmiş iki halka benzerli; Türk işçi,köylü ve diğer halk kesimleri için yeni tipte ulusal kurtuluşu sağlayacağı, faşizmi yıkarak siyasal demokrasiyi gerçekleştireceği gibi ulusal baskının sosyal temelini ortadan kaldırmasıyla da,Kürt işçi,köylü ve küçük burjuva kesimlerin kendi kaderlerini serbestçe belirleme koşullarını yaratacak,onları tekellerin,toprak ağalarının,tefecî ve tüccarların sömürüsünden kurtararak,toprak ve demokrasi taleplerinin gerçekleşmesini sağlayacaktır. Devrim,anti-emperyalist yaniyla ulusal,anti-oligarşik yaniyla demokratiktir. Oligarşinin yönetim biçiminin faşizm olması dolayısıyla da devrimin anti-oligarşik olması aynı

zamanda anti-faşist karakterini de gösterir.

Şunu da belirtelim ki, "iki ayrı devrim" veya "Kürt ulusal devrimci hareketi ile Türk proleteryası arasında ittifak" ya da "dayanışma" olarak soruna yaklaşmak, küçük burjuva milliyetçiliğine özgü dargörüslülükle hareket etmektir. Kürdistan üzerine konuşan hemen herkes, Kürt ulusal burjuvazisi ve bunun "pazarına sahip çıkma" savaşından söz etmemektedir. Ve biz ilave ediyoruz: Kürt egemen sınıfları, oligarşinin içinde yer alarak ulusal baskının araçları durumuna gelmişlerdir. Bunu açıkça kabullenmeler de, dolaylı belirtenler vardır. Ama ne hikmetse, buradan siyasal değerlendirmeye geçildiğinde herşey alt üst edilmekte, ne bilimsellik ne de Marksizm-Leninizmin kırıntısı kalmaktadır. "sömürge", "iki ayrı devrim", "ulusal örgütler arası ittifak", "dayanışma" vb. teorileri ortalığı sarmaktadır. Milliyetçilikten kaynaklanan subjektivizmlerine, teoriyi kurban etmektedirler. Bu tarz düşüncelerin zararları en basitinden, iki halkın mücadelesini bölmek, güçlerini parçalamak, oligarşiye manevra alanı yaratmak ve ulusal düşmanlıkların körüklenmesine bilincili-bilincsiz zemin yaratmaktır. Sormak istiyoruz: Aynı ekonomik-sosyal yapı içinde kaynaşmış halklarımız nasıl ve hangi çıkarlar temelinde, ayrı ayrı devrimci hedeflere yönlendirileceklerdir? "Ulusal çıkarlar" deniliyorsa, proleterya ulusal çıkarları basat görev olarak almaz ve ayrıca demokratik halk devrimi, ulusal sorunu da çözecek içeriğe sahiptir. Bunun dışında verilecek cevapları yoktur.

Diğeryandan "iki ayrı devrim" vb. teorileri ileri sürenler, soruna salt ulusal açıdan baktıklarından, böylesi bir yaklaşım tarzı, Kürt emekçilerini, Kürt egemenlerinin sömürü ve baskısına mahkum edecek sonuçlar doğuracaktır. Bu nedenle, proleterya adına hareket ettiğini söyleyenler açıkça düşünülmelidirler; Kürt işçi ve köylüleri ile Kürt hakim sınıfları arasındaki sınıfsal çelişki nasıl çözülecektir? Amacımız, burjuva ulusal kurtuluş olmadığına göre, işin başında itibaren Kürt egemen sınıflarına karşı sınıfsal mücadeleyi örgütlemek gerekmiyor mu? Hele hele Kürt

egemenleri ulusal baskının da uygulayıcısı durumunda bulunuyorlarsa, salt ulusal nitelikli bir mücadele, akıntıya karşı kürek çekmek değil de nedir?

Bu soruların yanıtları açıktır. Kürt ulusunun kurtuluşu, ancak sınıfsal zeminde gerçekleşebilir. Bunun devrimci yolu da, oligarşi ve emperyalizme karşı Kürt ve Türk halklarının ortak mücadelesidir. Burjuvazinin "pazar" bayrağının taşıyıcısı olmak proleteryanın işi değildir. Şunu tekrar vurgulamakta yarar görüyoruz: Yeni-sömürge Türkiye'de, iki halkın ortak mücadelesiyle gerçekleşecek anti-emperyalist, anti-oligarşik halk devrimi dışında ayrı bir Kürt ulusal devriminin nesnel koşulları yoktur.

Bu noktada, Çarlık Rusya'sı örnek olarak verilmektedir. Mutlaka bir örnek bulmak ve buna dayanarak teori kanıtlanmak isteniyorsa, örnekler bulunabilir; ama örnek diye getirilenlerin gerçekte, milliyetçi teorileri çürüttükleri, sorunun üzerine gidildiğinde hemen açığa çıkmaktadır. Çarlık Rusyası'nda kendi iç dinamiği ile gelişen bir kapitalizm ve onun sömürgeleri vardır. Diğer yanda da sömürgelerin ulusal pazarına sahip çıkmak isteyen ulusal burjuvazileri söz konusudur. Ve yine Çarlık Rusyası'nda, Çarlığa karşı sömürgelerde süren ulusal mücadeleler burjuva demokratik devriminin parçalarını oluşturmaktaydılar. Türkiye'de benzer bir durumun varlığından söz edilemez. Ülkemizde, Rusya gibi kendi iç dinamiği ile gelişen bir kapitalizmin yarattığı burjuvaziden ve bunun feodal otokrazi ile ilişkisinden söz edilemeyeceği gibi, egemen ulus burjuvazisiyle "pazar kavgası"na giren sömürge ulusal burjuvazisinden de söz edilemez. Kaldı ki, ulusal burjuvazilerin proleteryanın sınıf savaşımı karşısında Çarlıkla işbirliğine gittiği ve ulusa ihanet ettiği de bilinen bir tarihsel gerçektir. Bu anlamda proleteryanın çıkarları ulusal dar görüşlülükle taban tabana zıttır ve ulusal baskıya karşı savaşında proleterya, hiçbir koşulda sınıf bayrağını indirmez. Savaşımın özü, her zaman ulusal kurtuluşu, sosyal kurtuluşu bağlamak, tabi kılmaktır. Bu da, aynı egemen yapıya karşı ortak savaşımı gerektirir. Rusya'daki toplum-

sal formasyon faklılığına karşı Lenin ve Stalin ayrı devrim savunmamışlardır. "Ayrı devrim" saptamasında bulunan Polonya'lı "Marksist"leri milliyetçilikle suçlamışlardır. Lenin, Mehring'in şu sözlerini tekrarlayarak, Marksist-Leninist çizgi ile oportünizm ve her türden milliyetçilik arasında kalınca bir çizgi çekmektedir;

" Polonya proleteryası bayrağına, Polonya'da, egemen sınıfların adını bile duymak istemedikleri sınıflı bir devletin kurulmasını yazmayı dileyseydi, tarihsel bir güldürü sahnelemiş olurdu; bu, mülk sahibi sınıflar için (örneğin 1791 Polonya soyluları için olduğu gibi) pekala olasıdır, ama işçi sınıfı için hiçbir zaman söz konusu olmaması gerekir. (...)

"İşçi sınıfının bu çıkarları, Polonya'yı paylaşmış olan üç devlette de Polonya'lı işçilerin, her hangi bir koşul koymaksızın kendi sınıf yoldaşlarıyla omuz omuza savasmalarını kesinlikle emreder. Bir burjuva devrimi, özgür bir Polonya yaratabileceği günler artık geride kalmıştır. "(Ulusal Sorun, Ulusal Kurtuluş Savaşları, Lenin, sf.17-18)

"İki ayrı devrim" veya "İttifak" teorilerini nesnel bir temele oturtmakta güçlük çekenler, sonuçta söylediklerini görelî kavramlarla açıklama yoluna gitmektedirler. Türkiye solunda "sömürge" ve "ayrı devrim" saptamasında bulunanlar şunu ileri sürüyorlar: Türkiye ile Kürdistan'da toplumsal çelişkiler farklı derinliğe sahiptirler, millî baskıdan ileri gelen çelişki toplumda farklı bir hareketlenme ivmesi oluşturmaktadır. Bu nedenle Kürdistan'daki ulusal içerikli mücadele, Türkiye'deki sınıfsal mücadeleyi aşip, kendi devrimini gerçekleştirebilir vb. Bunlarla "sömürge" "iki ayrı devrim" tezlerine gerekçe yaratılmak isteniyorsa, söylenenler bir anlam ifade etmiyor. Türkiye yeni-sömürge bir ülkedir ve olgunlaşmamış da olsa sürekli millî kriz içindedir. Millî krizin varlığı; ekonomik-sosyal-siyasal krizin aynı potada birleşmesi demektir. Türkiye egemen sınıfları bu çelişkileri yumuşatacak güç ve araçlardan yoksundurlar. Bu noktada Türk işçi ve

emekçilerinin tepkilerinin açığa çıkartılarak,devrimci bir nitelik kazanmasının önünde objektif olarak bir engel yoktur. Bu anlamda ulusal baskı nedeniyle,Kürt halkının hareketlenme ivmesinin,Türk halkından güçlü olduğunu söylemek,konjonktürel gelişmeyi teorileştirerek,kendine olan güvensizliğine kılıf aramak olur. Bu teorinin özellikle Kürt yurtseverlerini mevcut konjonktürdeki eylemliliğine paralel olarak alıcı buluyor olması,söylediklerimizi kanıtlamaktadır.

Ülke devrimine doğru çözümler getirebilmek açısından, ülkedeki çelişkilerin doğru saptanması ve süreci karakterize eden temel çelişkinin de doğru bir şekilde ortaya konması gerekir. Buna göre Türkiye'deki çelişkileri şu şekilde sıralayabiliriz:

1-Emperyalizm ve oligarşi ile,Türkiye halkları arasındaki çelişki. Yani Türk ve Kürt işçi,köylü ve küçük burjuva kesimlerle,emperyalizm ve işbirlikçi tekelci burjuvazi,toprak ağaları,tefecî-tüccarların en irilerinin oluşturduğu blok arasındaki çelişki. Bu çelişki, sınıfsal ve ulusal olmak üzere iç içe geçmiş (çünkü emperyalizm işbirlikçi tekelci burjuvazi kanalıyla oligarşiye içirilmiştir.) İki yan tasir.

2-Oligarşi ile tekel dışı burjuva kesimler arasındaki çelişki.

3-Oligarşi içi çelişkiler.

4-Oligarşi ile Kürt Ulusu arasındaki ulusal baskıdan ileri gelen çelişki. Bu çelişki esasta Kürt köylüleri ile oligarşi arasında,ulusal baskıdan kaynaklanan bir çelişkidir.

Bu çelişkiler içinde,emperyalizm ve oligarşi ile Türkiye halkları (Kürt ve Türk) arasındaki çelişki temeldir ve süreci karakterize eden çelişkidir. Bu çelişkinin çözümü, oligarşi ile Kürt köylüleri arasında ulusal baskıdan ileri gelen çelişmeyi de çözecektir. Sömürge tesbiti yapan bir takım küçük burjuva sol çevreler bile,Türkiye'deki çelişkileri bu şekilde ortaya koymaktadırlar ki,bu onlar için baslı başına bir çelişkidir ! Çünkü sömürge-sömürgeci ilişkisinde,temel çelişki,sömürge ülke halkıyla sömürgeci devletin egemen sınıfları arasındadır. Ulusal baskıdan

kaynaklanan çelişki bu durumda,hiçbir zaman ikinci plana düşmez.

"Sömürge" teorileriyle amaçlanan "ayrı devlet olma" istemiyse, bunun da en az zahmetli ve kısa yolu,anti-emperyalist,anti-oligarsik devrim doğrultusunda ortak düşmana karşı ortak savaşımı örgütlemektir. "Sömürge" veya değil; hiçbir koşulda halkların mücadelesini bölmeyi, proleteryanın çıkarlarının yerine ulus çıkarlarını koymayı-hele hele kendilerine Marksist- Leninist sıfatlar yakıştıranlar için-mesru göremeyiz. Marksist-Leninistler kendilerini hiçbir zaman ulusal sorunla sınırlamaz,her zaman proleteryanın genel çıkarlarından hareketle mücadeleyi yürütürler. Bu anlamda,halklarımızın kurtuluşunun önündeki engel ulusal sorun değildir. Bu engel emperyalizm ve oligarsidir. Kürt ve Türk halkı için engel aynıdır.

Bu noktada her iki halk için de aynı toplumsal formasyon söz konusudur. Elbette Kürt ulusunun,ulusal baskıdan ileri gelen bir çelişkiyi vardır. Bunu görmezden gelmek,ulusal baskıyı da görmezden gelmek ve sosyal soven konuma düşmek olur. Nitekim reformizmin hertürü,çok zorlandıklarında ağızlarına aldıkları,Kürt halkının üzerindeki ulusal baskı siyasetini hep görmezden gelmişlerdir.Toplumsal devrim adına UKKTH'nı reddeden anlayışlar,ulusal baskıdan ileri gelen çelişkiyi görmezden gelmekte ve burjuva milliyetçi bir konumda durmaktadırlar.Proleteryanın çıkarlarını savunmak sadece sözde kalmaktadır. Tarihi boyunca "proleterya" adına sosyal soven tavır sergileyenler,bugünkü "ulusal parti" kimliği ile bu durumunu daha da pekiştirmiş,burjuva milliyetçi konuma hızla yuvarlanmaktadır. 2. Enternasyonal oportünizminin,UKKTH ve emperyalist burjuvazinin paylaşım savaşına karşı -altında kendilerinin de imzalarının bulunduğu- Leninist kararı,bir cırpıda nasıl yok sayarak,"vatan" adına burjuvazinin destekçisi kesildiklerini herkes iyi biliyor. Yıllardır burjuvaziden "icazet" dilenenlerin,"diyet"lerini ödemeleri gerektiğinde,ne yapacakları ise pek sır olmasa gerek.

Bizler,Kürt halkının kendi kaderini özgürce belirlemesini savunuyoruz. Kürt halkı üzerindeki ulusal baskıyı lanetliyor ve ona karşı savaşıyoruz. Ve bunun çözüm yolunu anti-emperyalist,anti-oligarsık halk devriminden geçtiğini söylüyoruz.

Bizler,soruna salt ulus açısından yaklaşımadığımız gibi,Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını yadsıyan ya da "ulusal-kültürel özerklik","otonomi"vb. sıfatlamalar altında,devrimci içeriğini boşaltanlara karşı da mücadele edilmesi gerektiğini söylüyoruz.

Bugün Kürt ulusunun varlığına işaret etmekle yetinmek artık bir anlam ifade etmiyor. Türkiye geleneksel solu için olduğu kadar,küçük burjuva aydınları içinde doğru tutum; geleneksel "icazet" tavrının bırakılması, "mısak-ı milli" sınırlar içinde çözüm teorilerine karşı gelmek ve Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını cesaretle savunmaktır. Ne yazık ki,bu tavrın çok uzağında olduğunu belirtmek gerekiyor.

Aydın olma sorumluluğuna sahip,bilimsel namusa saygılı olan herkese düşen görev,faşizmi "bölücü" vb. saldırılarına papuc bırakmadan,UKKTH'nin her koşulda savunucusu olmak ve Kürt sorununda da aynı duyarlılığı,cesareti taşımaktır. "İşçi sınıfı partisi","komünist"vb. sıfatları kendilerine uygun görenlere söyleyeceğimiz ise; milliyetçi yaklaşımlara prim vermemek iyidir ama oligarşiye sadakatini isbatlamak için ezilen ulus milliyetçilerine karşı çıkarken,ters taraftan ezen ulusun soven milliyetçiliğinin destekleyicisi olmanın adı sosyal-şovenizmdir...

Sosyal-şovenizm gizli savunusunun bir biçimide "kültürel özerklik" savunuculuğudur. Bu görüş,ulusun ezilme siyasetini daha "uygarca" savunmak ve ezilen ulusun işçi ve köylülerini, kapitalist sömürüye mahkum etmek anlamına geliyor. Çünkü burjuva egemenliği altında "ulusal kültür" özü itibarıyla burjuva kültürünü ifade eder. Bu düşüncenin sahibi sosyal-şovenler gerçekte egemen ulus burjuvazisinin ayrıcalıklarının devamını savunmaktadırlar.

siyasetini daha "uygarca" savunmak ve ezilen ulusun işçi ve köylülerini,kapitalist sömürüye mahkum etmek anlamına geliyor.Çünkü burjuva egemenliği altında"ulusal kültür"özü itibarıyla burjuva kültürünü ifade eder.Bu düşüncenin sahibi sosyal-şovenler gerçekte egemen ulus burjuvazisinin ayrıcalıklarının devamını savunmaktadırlar.

Yineliyoruz ki,biz Marksist-Leninistler olarak,Kürt ulusunun kendi kaderini serbestce belirlemesini savunuyoruz.Bunlar vazgeçemeyeceğimiz ilkelerdir.Bununla birlikte,Kürt halkının kendi kaderini tayin istemi önündeki engellerin yok edilmesinden sonra,birlik yönünde irade belirtilmesi doğrultusunda,ajltasyon ve propaganda da bulunuruz.Bu tavır, bizim Marksist-Leninist olmamızın, proleteryanın birliğini savunmamızın gereğidir.Bu anlamda,bu günkü koşullarda ayrılığı,hem proleteryanın tarihsel gelişimi,hem de iki halkın somut çıkarları ve özelde de Kürt halkının çıkarları açısından zararlı görüyoruz.Ayrılığı ancak,ulusal sorunun,halklarımızın kurtuluşunun önündeki esas engel (yani sürecin temel çelişkisi) haline gelmesi durumunda destekleriz. Bu ise,somut gelişmeler ışığında söz konusu olabilecek bir durumdur. Biz nesnel zemin üzerinde politika yürütüyor ve gerçek kurtuluşun iki halkın ortak düşmana karşı,ortak mücadelesiyle gerçekleşecek anti-emperyalist,anti-oligarsik halk devriminde olduğunu söylüyoruz.

Fakat hiç bir yanlış anlamaya yer bırakmamak için şunu da belirtmeyi görev sayıyoruz.Bizler Kürt halkı üzerindeki milli baskının hemen sona erdirilmesini istiyoruz. Nasıl olsa devrim çözer anlayışıyla hareket edip onun dışındaki çözümleri mutlak şekilde reddetmek,bizim tarih anlayışımızla bağdaşmaz.Biz bugünden Kürt halkı üzerindeki milli baskının son bulmasından yanayız.Ama mevcut nesnel koşullarda bu mümkün değil. Kürt ulusal sorununun bilimsel bir incelemesi, ulusun kurtuluşunu anti-emperyalist,anti-oligarsik devrimden geçtiğini belirliyor. O nedenle biz Marksist-Leninistlerin örgütleyeceği mücadele,iki halkın ortak devrimci mücadelesidir.

Kürt halkının kendi kaderini özgürce belirleme hakkını savunduğumuz için,bizleri yargılamaya kalkışan savcı ve yargıclar !

Bizlerin "bölücü"lüğü budur. Ve bizler, böyle bir "suc" lamadan alınmıyoruz,aksine onur duyuyoruz. Kürt halkının yok edilmesine,soykırıma uğratılmasına karşı savastığımız, UKKTH'nı savunduğumuz için oligarşinin yönelttiği "bölücülük" nitelemesi kabulümüzdür. Bakalım, Kürt Ulusuna zulüm uygulayanlar, tarih önünde yaptıklarını kabul edebilecek cesareti gösterebilecekler mi ? Hiç sanmıyoruz !

Çünkü onlar sömürücü sınıf olma doğalarından gelen bir özelliğe sahiptirler.Tarihin akışının önünde durma,kendi saltanatları için insanlığa ve tarihe karşı suc işleme dogasına sahiptirler.

Faşizm her zaman,gerçeklerin dile getirilmesinden rahatsız olmuştur. Sömürücü sınıflar esine az rastlanır bir ikiyüzlülükle sözde kabul ettiklerini, sosyal pratikte reddetmişlerdir. Ve yine onlar çıkarlarıyla bağdaşmadığında gerçeklerin yok edilmesi için, kendilerine miras kalan zulüm siyasetini yeni biçimlerle,ama daha acımasız ve insanlık dışı tarzda sürdürmüşlerdir.

Türk devleti,uluslararası forumlarda,UKKTH'na saygılı olduğunu ilan etmekten çekinmiyor. Bu konudaki uluslararası anlaşmalara imza atmakta sakınca görmüyor. Ama tıpkı "barış","işkence"vb. konularında olduğu gibi, UKKTH'nı da gözünü kırpmadan çiğneyebiliyor. Kendi dışındaki ulusal savaşlar gündeme geldiğinde,pragmatist bir yaklaşımla UKKTH'nı sözde savunan oligarşi,sıra Kürt halkına geldimi Hitler'i gölgede bırakan bir ırkçılıkla saldırıyor. "Kürtler yok" diyor. Ama,bunu söylerken bile,Kürt gerçeğini söylemiş oluyor.

Egemen sınıflara,onların bizi yargılamayı üstlenmiş mahkemelerine,resmi ideolojinin tekrarlayıcısı savcılara diyoruzki; Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkı engellenemez. Emperyalizm bu hakkın kullanımını engelleyemedi. Örnek mi istiyorsunuz? İşte üç emperyalist devleti

pes pese yenilgiye uğratan kahraman Vietnam halkı. En son, dünyanın kovboyu ABD'nin napalmı da kar etmedi ! Ve Vietnam zaferinin ABD Emperyalizminin bünyesinde açtığı gedikler, 15 yıl geçmesine karşın henüz kapanmadı. Bu da yeterli değilse bütün Afrika ve Asya halklarının mücadelesi, bugün "kardeş halk" vb. diye söylediğiniz ama dün emperyalizme karşı kurtuluş mücadelesine olumsuz tavir aldığınız Cezayir Halkı... Saymakla bitmez bunlar.

Ve sizler içinde farklı olmayacaktır. Kürt halkı, Türk işçi ve emekçileriyle ortak savaşım la zafere ulaşacak, talan ve sömürü düzeninizi, ulusal baskı siyasetinizle birlikte tarihin derinliklerine gömecektir.

Biz Türk ve Kürt halkının Marksist-Leninistlerini "bölücü" demagojilerle, işkence, katliamlarla, ceza ve idam tehditleriyle yıldıramayacaksınız. Kürt halkı er ya da geç kendi kaderini özgürce belirleme koşullarına kavuşacaktır. Bundan kimsenin kuşkusu olmasın.

Çok Uluslu Türkiye'de Halklarımızın Kurtuluşu, Ortak Örgütlenme ve Mücadeleden Geçiyor

Çokuluslu devlet sınırları içinde Marksist-Leninistlerin örgütlenme anlayışı; ortak örgütlenme (tek parti örgütlenmesi)dir. Marksist-Leninistler proleteryaı ulusal ciltlerle bölen, ayrı örgütlenmeyi kesinlikle reddederler. Bu anlayış Lenin ve Stalin tarafından Çarlık Rusya'sında pratiğe geçirilmiş ve başarısı somut olarak kanıtlanmıştır.

Bu yaklaşım tarzı, Türkiye için çok daha geçerlidir. Türkiye'de, Çarlık Rusya'sı gibi sömürge-sömürgeci ilişkisi aranmayacağı gibi, Kürt-Türk işçi ve emekçileri, aynı ekonomik ve sosyal yapı içinde bir araya gelmişlerdir. Bu durumda ayrı örgütlenmeye gitmek, pratik olarak halkların

mücadelesini bölmek olduğu gibi, sınıf düşüncesinin yıkılması ve burjuva milliyetçi önyargıların tutsağı olma sonucunu yaratacaktır. Diğer yandan gerici merkezî otorite yıkılmadan, ulusun kendi kaderini özgürce belirleme koşulları yaratılamaz. Daha önce de belirttik, çağımızda yalnızca proleterya, milletlerin gerçek özgürlüğünü ve bütün milliyetlerin işçilerinin birliği davasını savunmaktadır.

Cok uluslu devlet sınırları içinde örgütlenme biçimi, tek bir parti örgütlenmesidir.

"Sözü geçen devletî birleştiren tüm ulusların tüm proleterleri, tek bir bölünmez proleter topluluk olarak örgütlenmelidirler(...) Bizim ulusal sorun üzerindeki görüşümüz(...) belli bir devletin tüm milliyetlerinin proleterleri için bir ve bölünmez proleter topluluk, tek parti"dir. (STALİN, Ulusal Sorun, sf. 85-86)

Ayrı örgütlenmekte; aynı devlet sınırları içinde yer alan ulus proleterlerinin ulusal özelliklere göre örgütlenmesinde, proleteryanın hiç bir çıkarı yoktur. Ulusal dar görüşlülük dışında da kimse buna itibar etmeyecektir. Çünkü ayrı örgütlenme proleteryanın nihai amacını ve proleterya enternasyonalizmini, ulusal dar görüşlülüğe kurban etmektir. Ayrı örgütlenmeyi savunmak işçi sınıfını her kentte, kasabada ve fabrikada uluslara göre bölmek, onların arasına Çin seddi çekmek demektir. Bütün ülkelerin birliğini amaçlayan, proleterya enternasyonalizminin içini boşaltmak, gereksiz bir sözcük derekesine indirgemektir. Bu, uluslar arasında ayrımcı düşüncelerin beslenmesinden başka bir işe yaramaz. Ayrımcılığın, sovenizmi beslediği akıldan çıkarılmamalı, tek bir sınıfın üyeleri arasına çitler örmenin, burjuva milliyetçiliğine prim verdiği unutulmamalıdır.

Daha baştan şu farklılığı belirtelim; ezilen ulusun ayrı örgütlenme ve kendi ulusal kurumlarını, örgütlenmelerini oluşturma hakları vardır. Ama bu hakları tanımak da, her koşulda bu hakkın kullanılmasına arka çıkmak, ayrı örgütlenmeyi istemek başka başka şeylerdir. Marksist-Leninistler bu hakkın kullanılmasında, ezilen ulusu serbest bi-

rakırken ayrı örgütlenmeye karşı da ajltasyon,propaganda yürütür ve ortak örgütlenmenin gereğini savunurlar.

"Besbelli ki belirli bir devlet içinde hangi milliyetten olursa olsun her topluluğun örgütlenmesi dahil ,her türlü örgütlenme özgürlüğünü asla reddetmemekle birlikte sosyal demokratlar (yani Marksistler),böyle bir şeyi isteyemezler ve böyle bir birliğe arka çıkmazlar." (Lenin ,UKTH Üzerine)

Mesele çok açıktır. Ulusların istediği gibi örgütlenme hakları vardır. Zararlı olsun, yararlı olsun, kendi ulusal kurumlarını ,hangi türden olursa olsun ulusal öğelerini oluşturma hakkına sahiptirler. Bunun tersini savunmak kesin şekilde UKTH'nı reddetmektir. Ulusun ezilme siyasetini savunmaktır. Buna ayrıntılı değindiğimiz için tekrarlamıyoruz. Üzerinde durduğumuz da bu değildir. Tartışma konusu olan proleteryanın çıkarlarını savunduğunu iddia eden,kendilerine Marksist -Leninist diyenlerin,Örgütlenme sorununa yaklaşımıdır. Bir burjuva milliyetçisi, bir küçük burjuva milliyetçisi ayrı örgütlenmeyi savunabilir. Biz bunu zararlı da görebiliriz ve karşı ajltasyonda bulunabiliriz. Ama onları bunu yapmaktan zorla vazgeçirmeye de karşı çıkarız. Buraya kadar tamam ! Ama bir sosyalist, bir Marksist-Leninist ayrı örgütlenmeyi savunamaz. Savunmakta ısrar ederse,destekler veya arka çıkarsa, o, bir sosyalist ve M-L değildir. O,bir küçük burjuva milliyetçisidir. O, ezilen ulus milliyetçisidir.

Hangi türden olursa olsun burjuva milliyetçiliğinin ilkesi,genel olarak milliyetin gelişmesidir. Bu, onun doğası gereğidir. Ama bir sosyalistin ilkesi,genel olarak milliyetin gelişmesi olamaz. Sosyalistler,Marksist-Leninistler bütün ülkelerin işçilerinin enternasyonalist birliğinden yanadırlar. Ulusların proleteryası arasındaki her ayrımın burjuva entrikalarına,komplolarına zemin hazırlıyacağını bilirler. Onlar ulusal dargörüslülükle değil,proleteryanın enternasyonalist çıkarlarına göre tavir belirlerler.Sorumuz esas olarak,ulusları oluşturmak olmadığın dan tarihsel gelişmenin enternasyonalizm yönünde olduğunu ve

ayırılma hakkı da dahil, UKKTH sorununa yaklaşımımızdaki odak noktayı, ulusları ezen, zorla birarada tutan siyasete son verip, tam eşitlik altında gönüllü birliğin gerçekleştirilmesinin oluşturdüğünü bilmeliyiz. Bu açık seçik gerçeğe karşın, ulusların proleterlerinin ayrı örgütlenmesini savunmak milliyetçilikten başka bir anlama gelmemektedir.

Ülkemizde ayrı örgütlenmeyi Kürt küçük burjuva milliyetçileri savunmaktadırlar. Bunu doğal karşıyoruz. Ama doğal olmayan bunların kendilerine Marksist-Leninist demeleridir. Aradaki çelişkiyi gidermek için ise, Kürdistan'ın "sömürge" olduğu, dolayısıyla "ayrı devrim" gerektiğini ileri sürmektedirler. Kürdistan'ın "sömürge" olmadığı, iki ulus halkının kurtuluşunun anti-emperyalist, anti-oligarsik halk devriminden geçtiğini, iki halkın düşmanının tek ve ortak olduğunu, Kürtlerin üzerinde ulusal baskının varlığının ayrı bir devrim gerektirmediğini, Demokratik halk devriminin ulusal sorunu da çözen bir içeriğe sahip olduğunu, ayrıntılı şekilde anlattık.

Açıktır ki, çok uluslu bir ülkede (özellikle de Türkiye gibi iki ulusun işçi ve köylülerinin tek bir toplumsal formasyonda birleştikleri bir ülkede.) ayrı örgütlenmeyi savunmak, "Marksist" kılıf altında küçük burjuva milliyetçiliğinin savunulmasıdır. Bu durum, ayrı ulusal sınırlar içinde yaşayan proleteryanın ayrı örgütlenmesiyle karıştırılmamalı. Proleterya, uluslararası planda ortak mücadele ilkesini savunduğu halde, ulusal sınırlar içinde yarattığı bağımsız sınıf örgütleriyle bu kavgayı vermektedir. Burjuva devlet sınırları içinde verdiği sınıfsal savaş, dünya çapındaki sınıf savaşının bir parçasıdır. Ama enternasyonalizm adına farklı toplumsal formasyonlara sahip ülkeler gerçeğini bir yana atıp, "tek bir devrim, tek bir örgüt" teorisi savunulamaz. Devrim mücadelesinin herbirinin dünya proleter devriminin birer parçası olduğundan değil de, yekpare bir bütünden yola çıkmanın yaratacağı sonuç koca bir hıçtır. Bu anlamda sapla samanı birbirine karıştırıp, aynı toplumsal formasyona ve bugünkü haliyle aynı devlet çatısına sahip uluslar için, ayrı örgütlenme savunulamaz. Görüldüğü gibi ulusal sınırlar içinde örgütlenme, bir biçim

sorunudur ve ortak örgütlenme ilkesini dışlamaz. Bu doğru yaklaşımı, aynı ülke sınırları içine taşımak onun ruhunu bozmak, dejenere etmektir. Bu nokta da Portekiz ve Angola, Mozambik vb. örnekleri, tartışma zemini dışındadır. Mutlaka örnek aranacaksa, Çarlık Rusya'sında Lenin ve Stalin'in yaklaşımlarına tekrar tekrar bakılmasında fayda var. Hemde en çok üzerinde titrenilen ve ayrı örgütlenmenin, ayrı devrimin gerekçesi yapılan sömürge-sömürgeci ilişkilerine karşın, Lenin ve Stalin ayrı örgütlenme (veya federasyon) önerisinde bulunan BUND ve Polonya'lı Sosyal-Demokratlara karşı çıkmaları, bir kez daha irdelenmelidir.

İki halk için de ,stratejik hedefin anti- emperyalist, anti -olgarsık halk devrimi olduğu ülkemizde, Marksist-Leninist örgütlenme anlayışı, ortak örgütlenme, tek parti örgütlenmesidir. Biz Kürt-Türk işçi ve emekçilerinin yoldaşca ilişkiler üzerine kurulu birliğinden yanayız. Ortak örgütlenme anlayışı, anti-olgarsık, anti-emperyalist halk devriminin sınıf mevzilenmesine uygun olduğu gibi, ülkemiz devriminin yolu olarak savunduğumuz PASS'ye de uygun düşmektedir.

Cok uluslu devlette ortak örgütlenmeyi savunmak, ezilen ulusun varlığını görmezden gelmeyi gerektirmez. Bu tür bir anlayış, iki ulusun proleteryaşının örgütlenmesini tek bir ulusun proleteryası derekesine indirger ki, bu sosyal sovenizmin bir başka biçimde tezahür etmesidir. Nitekim ülkemizde sosyal reformizmin bayraktarlığını yapan geleneksel sol, zorunlu kaldıkça Kürt ulusunun varlığından söz etmesine rağmen örgütlenme sorununda ezilen ulusun özelliklerini, taleplerini görmezlikten gelmektedir. Ve sorunu tek bir ulus proleteryaşının örgütlenme derekesine indirgemektedirler. Tarihi boyunca hakim sınıfların kuyruğundan kopamamış, sovenizmin soldan destekçisi olmuş ve bugünde burjuvaziye sadakatini ispatlamayı, temel örgütsel amaç edinmiş geleneksel soldan, başka bir şey de beklenemez. Onların Kürt ulusunun varlığından söz etmeleri "adet yerini bulsun" türünden yasak savma tavrıdır.

Kürt ulusunun sorunlarına sahip çıkmak,ulusal baskıya karşı mücadeleyi ve kendi kaderini tayin etmesini koşulsuz savunmayı,pratikte ise buna uygun davranışı gerektirir. Bunun bir biçimi de ortak örgütlenme sorununda,ezilen ulus sorununu dikkate alacak bir anlayış oluşturmaktan geçiyor. Ama sosyal-şovenler için bu, "ulusal parti"ciliklerine hanel getirecek birşeydir.

Ülkemiz koşullarında ezilen ulus örgütlenmesi,bölgesel örgütlenme olarak somutlanmalıdır. Merkezî parti örgütlenmesinde, ezilen ulus örgütlenmesi merkezî partinin ezilen ulus bölgesindeki (Kürdistan'daki) bölge örgütlenmesidir. Merkezî parti örgütlenmesinin Kürdistan örgütlenmesi (komitesi) Türkiye'nin alelade herhangi bir bölge örgütlenmesiyle bir tutulamaz. Partinin Kürdistan kolu (örgütü) diyebileceğimiz bu örgütlenme, Kürt ulusunun özelliklerini, taleplerini dikkate alan, onları içeren ve mücadelenin göstereceği farklılıklara yanıt veren elverişlilikte bir esnekliğe sahip olmalıdır.

Tek parti örgütlenmesi anlayışıyla,ezilen ulus örgütlenmesini,bölge örgütlenmesi dışında başka türden kavrayışlar, hizipçilik veya ayrı örgütlenmeyi savunmak demektir ki,bu Leninist parti anlayışının dışına kaymaktır.

Ülkemizde,sömürge tespiti yapsın yapmasın,ezilen ulus milliyetçiliğine prim vererek,Kürdistan da örgütsel çalışma ve varlık olma anlayışında olan bir çok sol yapılanma,merkezî örgütlenmede, ezilen ulus örgütlenmesini seksiyon örgütlenme olarak kavramaktadır. Bu anlayışın özellikle,12 Eylül sonrası yenilgi koşullarında taraftar bulması tesadüfî değildir. Bu görüşlerin Kürt yurtsever hareketlerinin nisbî eylemlilik gösterdikleri bir evrede-sömürgecilik tespitleriyle birlikte- ortaya atıldıklarını düşünürsek,teorinin subjektivizme nasıl kurban edildiğini anlamak zor olmayacaktır. Bu anlamda seksiyon örgütlenmenin, merkezî tek parti örgütlenme ve Türkiye'nin koşullarıyla bir ilgisi yoktur.

Seksiyon örgütlenme,merkezî parti içinde,kendi organlarına,programına sahip,gerektiğinde ayrılarak bağımsız örgüte (ulusal örgüte) dönüşebilen bir örgütlenme

biçimidir. Yani ezen ve ezilen ulusun ayrı örgütlenmelerinin,merkezi bir yapı içinde biraraya getirilmesidir. Bunu federatif örgütlenme olarak da adlandırabiliriz. Bu da özünde ayrı örgütlenme,milliyetlere göre örgütlenmedir. Merkezi örgütlenme yalnızca biçimde gerçekleşmiştir ve bunun "bütün ulusların (veya iki ulusun) proleteryanın tek bir proleter topluluk olarak kaynaşması" şeklindeki Marksist-Leninist anlayışla hiçbir ilgisi yoktur. Lenin bu tür anlayışları cevaplarırken sorunu açıklıkla ortaya koyar:

"Bu durumda,Rusya'daki tüm iktisadi ve siyasal koşullar, sosyal-demokrasının (yani Marksistlerin-bn-), bütün ulusal toplulukların işçilerini , koşulsuz olarak, herhangi bir ayırım yapmaksızın bütün proleter örgütlerinde (siyasal örgütler,işçi birlikleri, kooperatifler, eğitim örgütleri vb.) birleştirilmesini gerektirir. Partli, federatif bir yapıda olmamalı, ulusal-sosyal-demokratik gruplar kurmamalıdır..." (Lenin,Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Savaşları, Sol Yay.,Syf:101 -abc-)

Marksist-Leninistleri sosyal şovenlerden ayıran bir diğer noktada, ortak mücadelenin biçime ilişkin olanıdır. Sosyal şovenler örgütlenme sorununda olduğu gibi, mücadele sorununda da ezilen ulusun varlığı ve onun istemlerini bir kenara bırakırlar. Onlar için yalnızca proleteryanın (o da ekonomizmle sınırlandırılmıştır) talepleri ve mücadelesi vardır. Bu tavırlarıyla da pratikte ulusal baskıya karşı sessiz kalmakta ve ulusun kendi kaderini tayin istemini görmezden gelmektedirler. Son derece incelmış bir oportünizm olan ve ezilen ulus üzerindeki baskılara, ulusun kendi kaderini tayin hakkı çerçevesinde değil sahate burjuva hümanizmi, insancıl sorunlar vb. çerçevesinde karşı çıkmalarını sosyal-şovenizmin iki yüzlülüğüne sayıyoruz.

Ulkemiz geleneksel solunda,başta sosyal-reformistler olmak üzere,hemen hemen hepsinde görülen bu özellik onların küçük burjuva sınıf karakterinin bir ürünüdür. Kürt ulusu sözcüğünü ağızlarına pelesenk eden kraldan

fazla kralcılar bile, sorun ulusal baskıya karşı pratik mücadeleyle geldiğinde üç maymunu oynadıkları sır değil.

Milliyetçiliğin iki biçimi de -ezen ve ezilen ulus milliyetçileri- tek yanlılıkta birleşiyorlar. Ezen ulus milliyetçileri (sosyal-şovenler) ulusal baskıya karşı mücadeleyi bir yana bırakıp, salt sınıfsal-gerçekte ekonomist demek daha doğru olur- mücadele ile kendini sınırlarken; ezilen ulus milliyetçileri (Kürt yurtseverleri) de mücadelenin sınıfsal yanını ihmal ederek, Kürt işçi ve köylülerini, Kürt egemen sınıflarının boyunduruğuna mahkum etmekte, emekçilerin bilincini burjuva "ulus sloganlarıyla bulandırmaktadırlar. Tabii ki, burada sosyal-şovenlerin tavrı, milliyetçilerin tavrıyla kıyaslanamaz. Çünkü, ezilen ulus milliyetçileri kendi içinde bir haklılığa sahiptirler.

İki halkın örgütlü devrimci öncüsü olma iddiasındaki bir hareket, oligarşi ile Kürt emekçileri arasında ulusal baskıdan ileri gelen çelişmeyi görmezden gelemmez. Bu çelişmenin pratikte görülmemesi, UKKTH'ni sözde bırakacağı gibi, küçük-burjuva milliyetçilerinin burjuva ulusalcı düşüncelerle, işçi ve emekçilerin bilincini bulandırmalarına da zemin yaratacaktır. Em peryalizme ve oligarşiyeye karşı ortak mücadelenin Kürdistan'da kazandığı muhteva, ulusal sorunu da içine alan bir genişliğe sahiptir. Elbetteki tavrımız Kürt milliyetçileri gibi, mücadeleyi ulusal baskıyla sınırlama olamaz. Bizim Kürdistan'daki mücadele anlayışımızı biçimlendiren sınıfsal perspektiftir. Ulusal baskıya karşı mücadele ancak sınıfsal bir zeminde ele alınırsa bir anlam ifade eder.

Kürdistan'da ulusal baskıya karşı mücadele, esasta Kürt işçi, köylü ve küçük-orta burjuva kesimlerin sorunudur. Çünkü ulusal baskı esasta bu sosyal kesimlere uygulanmaktadır. Diğer yandan bu kesimler yoğun bir sömürü altındadırlar. Köylülerin çoğunluğu topraksız olduğu gibi, tefeci- tüccar tarafından illiğine kadar soyulmaktadır. En küçük demokratik istemleri kanla bastırılmaktadır. Ve bütün bunların sorumlusu emperyalizm ve oligarşidir. Kürt halkının kendi kaderini tayin etmesiyle toprak ve de-

mokrası talepleri tek potada kaynaşmıştır. Ulusal baskıya karşı mücadeleyi, toprak ve demokrasi mücadelesinin kendisi olarak ele alıyoruz.

"Kürdistan'daki ulusal baskıya karşı mücadele, köylülerin, emekçilerin çelişkilerini gündeme alınarak yürütülmelidir. Öyleki, ulusal baskıya karşı mücadele aynı zamanda Kürt köylülerinin, emekçilerinin, faşist devletin ordusuna, polisine, toprak ağalarına, sermayedarlarına karşı mücadelesinin kendisi olmalıdır. Bunun dışındaki, milliyetçi yanlış hedefleri gösterenlere karşı mücadele edilmelidir." (Kürtlerin Tarihi Gelişimi ve Türkiye'de Kürt Meselesi, Devrimci Sol yay.1979, sf.137-38)

İşte bizim perspektifimiz budur. Bu perspektifteki mücadeledir.

Kürt halkının dili, kültürü, ulusal bütünlüğü gibi, siyasal kaderini belirleme istemi üzerindeki her türlü baskıya karşı çıkmayı, Kürt halkının ulusal özelliklerini, proleterya enternasyonalizmi perspektifi ile canlı kılmayı, zorla ulusal özümlemenin karşısına dikilmeyi gerektirir. Bunlar yapılmazsa ulusal baskıya karşı mücadele ve UKKTH sözde kalır. Marksist-Leninistlerin bu noktada milliyetçilikle kopuşması, bu mücadeleyi sınıf mücadelesinin ayrılmaz bir parçası olarak ele alıp almamakta kendini gösterir. Yoksa milliyetçiliğe düşmekten kaçınırken, sosyal-şovenizmle kucaklaşmak isten bile değil! Reformist Sol'un tarihi bu yönüyle öğreticidir.

Kürdistan'ın ülkenin kırık alanlarını oluşturmaları ve ülkemizdeki devrim yolunun PASS (Politikleşmiş Askeri Savaş Stratejisi) olması, ulusal baskıya karşı mücadeleyi temel mücadele biçimine de yansıtır. Yani Kürdistan'da silahlı propaganda temelinde, öncü savaşıyla oligarşiye karşı mücadele, aynı zamanda ulusal baskıya karşı mücadeleyi de içerecektir.

Kürdistan'da silahlı propaganda Kürt halkının ulusal ve sınıfsal çelişkisini somut olarak ifade edebilmelidir. Açıktır ki bu Kürdistan'da milli baskının uygulayıcısı militarist

güçlere ve Kürt halkının ulusal özelliklerini yoketmeye yönelik asimilasyon biçimlerine karşı bir mücadele olacağı gibi; Kürt köylülerini illiğine dek sömüren toprak ağaları ve tefeci-tüccarlara karşı da olmaktadır. Kısacası silahlı propaganda herşeyden önce köylülerin çelişkilerini hedeflemelidir. Kürdistan'da politik ajitasyonun önemi de büyüktür. Politik ajitasyon Kürdistan'daki ulusal baskıyı da içermelidir. Yalnızca sınıfsal temelde süren bir politik ajitasyon, pratikte ulusal baskının yadsınmasını doğurur.

"PASS Kürdistan'a özgü özellikleri hesaba katarak hayata uygulanmalıdır. Şehirlerin durumu ve yeni-sömürgecilik ilişkilerinin -batıya nazaran- düzeyi, Kürdistan'da şehirlere oranla kırlardaki mücadele ve örgütlenmeye AĞIRLIK vermemizi gerektirmektedir. Öte yandan politik hedeflerimizi saptarken, millî baskıyı ve Kürdistan'ın özelliklerini hesaba katmalıyız. Kürdistan'da silahlı propaganda, kırlarda (-ve tall olarak şehirlerde-) yürütülerek gerilla savaşı aracılığıyla herşeyden önce köylülerin çelişkilerini göz önüne almalı, Kürt köylülerinin ordu ve hükümet karşısındaki durumu, baskı, yaygara ve gözdağına dayanan oligarşinin propagandası yıkılmalıdır." (age D.S yay sf,141)

İşte bizim Kürdistan'daki mücadele çizgimizin ana özellikleri bunlardır.

Bütün bunları söylerken, dikkatle üzerinde durduğumuz nokta, mekanikliğe, dar ulusçu anlayışa düşmeden, mücadeleyi bütün Türkiye sathında, emperyalizm ve oligarşiye karşı mücadelenin kendisi olarak ele almak gerektirğidir.

Kürt Yurtsever Hareketlerine Karşı Tavrımız

Biz Marksist—Leninistler Kürt halkının kurtuluşunun, Türk ve Kürt halklarının ortak mücadeleleriyle başarıya ulaşacak olan,anti-emperyalist, anti-oligarsik halk devriminden geçtiği düşünceindeyiz. Bizim mücadelemiz bu doğrultuda olmasına karşın,nesnel yaşamın bizim dışımızda oluşan olgularına karşı tavirsiz kalamayız bu noktada tavirsizlik, kendi Marksist—Leninist misyonunu yadsıma anlamına gelir. Tavirsizlik ancak ve ancak yaşamı kendinden ibaret gören ya da yaşam karşısında müdahale yeteneğini yitirmiş küçük—burjuvaların tavrı olabilir.

Bu günkü Kürt hareketleri milliyetçilik tabanında emperyalizm ve oligarskiye karşı tavir alışlarıyla ilerici—yurtsever konumdadırlar. Temel hareket noktaları sınıfsal değil ulusaldır. Ve bu hareketlerin sosyal tabanı Kürt küçük—burjuvazisidir.

Daha önce de belirttiğimiz gibi,emperyalizm ile birlikte burjuvazi,artık ulusal sorun dahil,demokratik devrime önderlik yapma yeteneğini yitirdi. Çağımızda ulusal soruna iki kesim önderlik edebilir. Bunlardan ilki; enternasyonalizm temelinde proleterya iken,ikincisi; yurtseverlik temelinde küçük—burjuvazidir.

Kürt küçük—burjuva yurtsever hareketlerin gelişimi, nesnel ve öznel olmak üzere iki temele oturmaktadır. Nesnel temelli yeni —sömürgecilik ilişkilerinin gelişimiyle birlikte,Kürdistan'da oluşan küçük—burjuva tabakalaşma iken, öznel nedenleri ise geleneksel Sol'un,sosyal seven tavirlarının yarattığı tepki ile birlikte devrimci hareketin sorunna pratik müdahaledeki eksiklikleri olarak belirlemek gerekiyor.

Kürdistan'da yeni—sömürgeciliğe paralel olarak kapitalizmin gelişmesi ve feodal birimlerin çözülmeye uğramasıyla birlikte,yoğun bir küçük burjuva kesim oluştu. Küçük—burjuvazi niteliği gereği milliyetçidir. Ulusal baskı köylülerden sonra en çok küçük burjuvazinin gelişimini engeller nitelikte olduğu için,buna karşı tepkinin gelişmesi de do-

ğaldır. İste Kürdistan'daki milliyetçi hareketlerin sosyal temeli bu anlamda küçük-burjuvazidir. Özellikle de büyük şehirlerde eğitim gören ve buradaki sosyal siyasal hareketlerle tanışan Kürt küçük-burjuva aydınları, Türkiye'deki siyasal mücadelenin gelişimine paralel olarak ulusalcı düşünceler geliştirdiler. Gelişim buraya kadar normal bir hat izler. Zaten Kürdistan'da yeni-sömürgecilik ilişkilerinin gelişimi izlendiğinde bunun milliyetçi hareketlerin gelişimiyle bir paralellik arzettiği görülecektir. Sorunun asıl önemli yanı bundan sonrasındır. Ezilen ulus küçük-burjuva kesimlerini milliyetçilik temelindeki tepkilerini, doğru bir zemine çekmek, sınıf perspektifini hakim kılmak, herseyden önce ülkedeki Marksist-Leninist hareketin önderliği ile olanaklıdır. Bu noktada Türkiye sol hareketi ezilen ulus sorununda görevlerini yerine getirmekten çok uzak kalmıştır.

Türkiye Sol'una egemen olan reformist sosyal-şoven tavrı, Kürt küçük-burjuva aydın kesimlerin milliyetçi tepkiler geliştirmesinde önemli rol oynamıştır. Sosyal-reformistlerin Kemalist dönemdeki jenosid ve asimilasyon politikasına karşı tavrı biliniyor. Sosyal-reformistler, "feodalizmi tasfiye ediyor" gerekçesiyle, Kürt halkının katledilmesini desteklemişler, Komüntern'in uyarılarına karşın bu utanç verici tavrı terketmemişlerdir. Tanzimat geleneğinin sürdürücüsü sosyal reformistler, "devletin bekası"nı başat görev seçmişler, yeni-sömürgecilik döneminde de, Kürt halkına yönelik baskılara ya sessiz kalmışlar ya da desteklemişlerdir. Hemen hemen bütün yaşamını burjuvaziden "icazet" dilemekle geçiren geleneksel solun sosyal-şoven tavrının, Kürt küçük-burjuva kesimlerde güvensizlik yaratmaması, onlardaki milliyetçi önyargıları beslememesi olanaksızdı. Günümüzde ise geleneksel sosyal-şovenlerin tavrı, Kürdistan'ı adeta yok sayarak, oligarşinin asimilasyon politikasına angaje olmak biçiminde özetlenebilir.

Türkiye Sol'undaki sosyal şoven gelenek, 1970 THKP hareketiyle kesintiye uğrasa da hareketin çok kısa bir zaman diliminde fiziki tasfiyeye uğramasıyla, etkili devam

etmiştir. THKP hareketi Türkiye Sol'unda ilk defa ulusal soruna doğru bir tarzda işaret etmiş ve soruna "Misak-ı Milli" sınırları içinde çözüm arayanlarla arasına kalın bir çizgi çekmiştir. THKP-C hareketi, sürecin kendisine yüklediği tarihsel misyonu yerine getirir ve Kürt ulusal sorununa ilişkin teorik açılımlarını sunmaya çalışırken fiziki tasfiyeye uğramıştır.

THKP-C Hareketinin yenilgisinden sonra,ortalığı kaplayan ihanet, devrim kaçınıklığı, pasifizm ve kendiliğindencilik koşullarında,ulusal sorun tekrar kendi kaderine terk edilmiş, adeta yok sayılmıştır. Hareketimiz 1978 yılının sonlarında ortaya çıkışından itibaren soruna ilişkin teorik tezlerini sunmuş ve hızla pratiğe geçirmeye çalışmış sa da bu çok geç kalmış bir müdahale olduğundan, Kürt küçük- burjuva milliyetçilerini sınıfsal zemine çekmekte yeterli olamamıştır.

Bugün M-L'lerin görevi,sosyal seven sol kaynaklı tepki ve güvensizliği gidermek,Kürt halkının ulusal istemlerine sahip çıkarak,sınıf temelli üzerinde şekillenen bir mücadele örgütlemektir. Ancak ve ancak bu temelde bir mücadeleyle halklarımızın ortak mücadelesi gerçek bir olgu haline getirilebilir. Fakat bunu söylemek,bizim irademiz dışında bir olgu haline gelmiş Kürt küçük-burjuva milliyetçi hareketlerini distalamak,ya da onlara karşı tavırsız kalmayı getirmez

M-L'lerin, ulusların kendi örgütlenmelerini, kurumlarını oluşturma hakkı konusundaki tavırları biliniyor. Ezilen ulus milliyetçilerinin, bizlerin ortak örgütlenme çabalarımıza karşın yararlı ya da zararlı olsun, kendi bağımsız örgütlenmelerini oluşturmaları hakkı vardır.

Bugün nisbi bir gelişmişlik gösteren Kürt küçük-burjuva milliyetçi hareketlere karşı tavrımız,ikili bir karakter gösterir. Bir yandan ayrı örgütlenmenin,halklarımızın kurtuluş mücadelesine verdiği zararları, milliyetçiliğin burjuva niteliğini ,Türkiye koşullarında iki halkın kurtuluşunun (Kürt halkının kendi kaderini tayin etmesi de dahil) devrimci yolunu açıklar,onların burjuva milliyetçi yanlarına

karşı ideolojik mücadele verirken; diğer yandan emperyalizm ve oligarşiye karşı olma konumlarını korudukları sürece, onları eylemli olarak destekleriz.

Ezilen ulus milliyetçilerine karşı ideolojik mücadele, yapıcı ve onu sınıf zeminine çeker içerikte olmalıdır. Bu konuda üslup ve zamanlama büyük önem taşıyor. Hakim sınıfların demagojilerini, çarpıtma ve karalamalarına malzeme teşkil edecek üsluptan kaçınmak gerekir. Ideolojik mücadelede esas hedef, sovenler ve sosyal-sovenler olmalıdır. Ezilen ulus milliyetçilerine karşı ideolojik mücadele "dostluk-mücadele" ilkesi çerçevesinde biçimlenmelidir. Yanlış ve zararlı yanlara karşı ideolojik mücadele ile, devrimci yanların desteklenmesi ve dayanışma birarada olursa ancak bir anlam ifade edebilir. Ve (halk güçleri içinde ki çelişki) niteliğine uygun olabilir inancındayız.

Emperyalizm evresinde, M-L'lerin ulusal hareket karışındaki tavrı, emperyalizmi zayıflattığı, onu geriletmediği ve bu anlamda proleterya hareketini güçlendirdiği, geliştirdiği oranda desteklemektir. Kürt küçük-burjuva milliyetçi hareketleri, bugünkü konumlarıyla bu genel kıstas içindedirler. Bu konumlarını kaybettiklerin de, bizim desteğimiz artık söz konusu olmayacaktır. Ezilen ulus milliyetçi hareketinin kendi içinde bir haklılığa sahip olması, onun sınıf mücadelesi karşısında objektif olarak aldığı konumu ve emperyalizme karşı tutumunu görmezden gelmemizi gerektirmediği gibi, sorunu bütünün çıkarlarından ayrı ele almak M-L'lerin tavrı olamaz.

Kürt küçük-burjuvalarına güven vermek, onları sınıf zeminine çekmek ve giderek Kürt halkını burjuva milliyetçi önyargıların etki alanı dışına çıkarmanın devrimci yolu budur. Bir yandan Kürt halkının ulusal istemlerine sınıfsal bir perspektifle sahip çıkmak, sovenizme ve sosyal sovenizme karşı mücadeleyi yükseltmek, diğer yandan irademiz dışında oluşan küçük burjuva milliyetçi harekete "dostluk-mücadele" ile yaklaşmak...İşte bizlerin güncel pratikte Kürdistan'daki tavrımızın özeti budur.

Burada PKK hareketine kısaca değinmekte yarar görüyoruz.

Belirttiğimiz gibi PKK hareketi de Kürdistan'daki küçük- burjuva tabakalaşmanın bir ürünüdür. PKK, bugün emperyalizme ve oligarşiye karşı silahlı temelde tavır geliştiren yurtsever bir harekettir. Bu niteliği ile oligarşi ve emperyalizme darbeler vurduğu için destekliyoruz. Fakat bu hareketin hatalarının, yanlışlarının olmadığı anlamına gelmez. PKK küçük burjuva sınıf karakteri ve milliyetçilik tabanında hareket etme özelliğinden dolayı, bir çok eksik ve zaafllara sahiptir. Basta milliyetçi, pragmatik yaklaşımı olmak üzere, mücadelenin sorunlarına ve biçimlerine mekanik ve dar pratikçi yaklaşımının doğurduğu hatalar en belirgin olanlarıdır. Basta milliyetçilik tabanında hareket etmesi olmak üzere, pratikte düştüğü hatalı ve yanlış yaklaşımlar bizim eleştiri noktamızı oluşturur.

Fakat bizim PKK'yı eleştirimiz genelde belirttiğimiz "dostluk-mücadele" ilkesi çerçevesindedir. Ve halk güdeleri arasında bir sorun niteliğindedir. Bu noktada oligarşinin ağızdan eleştiri yapan solun tavrına karşıyız. Türkiye solunun tamamına yakınının PKK'yı eleştirmesi ve tecrit etmeye kalkışması, onun mücadelecı yanından kaynaklanmaktadır. PKK statükoları bozan tavrıyla, geleneksel solun saldırılarına maruz kalmıştır. Bu nedenle sol'un anti-PKK temelindeki eleştirileri mücadele karşıtı niteliktedir ve bunlara karşı mücadele etmek zorunludur. Emperyalizme ve oligarşiye karşı mücadele tavrına sahip olmanın gereği, PKK'ya karşı cepheden saldırmak değil, onu desteklemektir.

Kürt Küçük Burjuva Hareketi Anti-Emperyalist, Anti-Oligarşik Halk Devriminde İttifaklarımız Arasındadır

Şovenizmle şartlanmışların bizlere yönelik bir "suç" laması var. Gerek oligarşinin resmi ve gayri resmi sözcülerince, gerekse de resmi İdeolojinin temsilciliğini yapan 1.Ordu Komutanlığı 2 No.lu Askeri Mahkemesinde biz M-L, " bölücülerle işbirliği " yapmakla suçlanıyoruz ! İrkçi-şoven kafanın ürünü olan bu "suç"lama, Kürt sorunundaki diğer birçok "suç"lamalar gibi, Kürt halkının mücadelesini yok etme, Jenosid ve asimilasyon politikasına haklılık kazandırma, halk kitlelerinin bilincini bulandırma ve devrimci hareketin mesruiyet zeminini yok etme amaçlıdır. Bu demagojik "suç"lamaların, bizim düşüncelerimizin bilinmesine karşın yapılması, konuya değinmemizi zorunlu kılmıştır. Şunu da belirtelim, biz, bu suçlamalardan alınmıyoruz. Burjuvazinin, oligarşinin içini boşaltması, onları anlamsızlaştırması bizim için yeni bir şey değildir.

Evet, Kürt halkının varlığını reddedenler, Kürt halkının kendi kaderini tayin istemine önderlik eden, biz M-L'leri yargılamaya kalkan savcı ve yargıçları Kürt küçük burjuva milliyetçi hareketi bizim İttifakımız -sizin deyiminizle "İşbirlikçimiz"- durumundadır. Ve biz M-L'ler bu tavrımızla çok "vahim suç"ların sahibi oluyoruz ! Hem "Kürtler, bağımsız devlet kurma da dahil, kendi kaderlerini tayin hakkına sahip olmalılar" diyoruz; hem de "bölücü" Kürtleri İttifak görüyoruz... "Vatan haini" olmamız için yeterli değil mi ? ! Ama unutmayın ki, "suç" kavramı görelidir. Yasalarınız bizleri yargılıyor ve "suçlu" ilan ediyor !.. Ya sizleri ?... Sizleri TARİH ve HALK yargılıyor. Ve suçlu ilan ediyor; Kürt halkını ve onun yurtseverlerini imhaya yöneldiğiniz baskı ve terör uyguladığınız için... Hangi suç onurlu acaba ? Sizlerinki mi, bizimki mi ? Seçim hakkına sahipsiniz !..

Gerek savunmamızın bu bölümünde, gerekse de daha önceki bölümlerinde, anti-emperyalist, anti-oligarşik halk devriminin temel sosyal güçlerinin işçiler, köylüler ve kü-

çük burjuvazi olduğunu belirtmiştik. Bu anlamda emperyalizm ve oligarşiye karşı tavır geliştiren tüm siyasi ve sosyal güçler proleteryanın ittifakı durumundadırlar. Bu ittifak, sosyal temelde, proleterya hareketinin iradi müdahalesiyle bu kesimleri örgütleyerek, kendi çevresinde toplaması biçiminde, işçi-köylü bağışıklığı temelinde olabilirceği gibi; proleterya hareketi dışında kendi bağımsız politik örgütlenmelerine sahip küçük burjuva kesimlerle siyasal planda, programatik temelde bir ittifak şeklinde de olabilir.

Ülkemizde anti-emperyalist, anti-oligarşik halk devrimini kitle güçleri arasında olan küçük burjuva kesimlerden, milliyetçi Türk küçük-burjuvazısı, bugün politik bir hareket olarak örgütlü değildir. Fakat önceki bölümde saptadığımız nedenlerden ötürü, milliyetçilik temelinde Kürt küçük-burjuva politik hareketleri söz konusudur. Bu noktada, anti-emperyalist, anti-oligarşik temelde Kürt yurtsever hareketleriyle ittifak, devrimci bir adımdır. Bu şekilde bir tavır, hem anti-emperyalist, anti-oligarşik güçleri bir potada toplama, hem de bu hareketleri etkileme, onlara güven verme ve giderek sınıf zeminine çekmek açısından gereklidir.

Marksist-Leninist hareketin Kürt küçük-burjuva yurtsever hareketleriyle ittifakını, somut bir gerçeklik haline getirmesi, elbette kendi içinde güçlüklerle sahiptir. Bir yandan Kürt halkını, anti-emperyalist, anti-oligarşik mücadeleye çekmek, iki halkın ortak örgütlenme ve mücadelesini geliştirmek, diğer yandan halkları ulusal çizgilerle bölen ve ulusal örgütlenmeyi temel alan küçük-burjuva milliyetçi hareketle politik ittifak geliştirmek kendi içinde zorluklar taşısa da, üstesinden gelinemeyecek bir şey değildir. M-L'ler doğru taktiklerle, bizzat pratiğin ortaya çıkardığı görevler temelinde, bu manevra alanını kendine yaratabilir ve yaratmalıdır da.

Kürt küçük-burjuva milliyetçileriyle ittifak sorununda beliren bir zorluk da, şoven bir tavıra sahip Türk küçük-burjuva kesimlerinin de bu ittifak kapsamı içinde olması

ve çıkarları çelişen iki milliyetçi kesimin, bir arada ortak hedefte birleştirilmesidir. Bu konu, sol içinde Hareketimize yönelik eleştiri konusu da olabilmektedir. Şöyle denilmektedir: "Bir kolunuzda Kemalistler, bir kolunuzda Kürt küçük-burjuva milliyetçileri olduğu halde nasıl yürüyeceksiniz ?" "Zor" diye, gerçekleri mi yok sayalım ? Bu soruyu soranlar "İttifak" ve "cephe" olgularından bir şey anlamadıkları gibi, sosyal pratikten de bir ders çıkarmamışlardır. Kürt ve Türk küçük burjuva milliyetçileri arasında çelişki olması doğaldır. Milliyetçiliğin temeli kendi "ulusal pazar" sorunu olduğuna göre, bu kesimlerin çıkarlarının çelişkiyi barındırması kaçınılmazdır. Ama bizim bahsettiğimiz alelade soyut bir İttifak değildir. Biz küçük-burjuva kesimlerle İttifak olunabileceğini söylerken, her iki kesim açısından da ortak payda oluşturan emperyalizm ve oligarşi ile olan çelişkiyi veri alıyoruz. Çünkü emperyalizm ve oligarşi bu iki kesiminde düşmanıdır. Zaten "İttifak" ve "cephe" çelişkiye karşı kurulur.

Cephe ve aynı anlama gelmek üzere İttifak; belirli bir ortak program temeli üstünde işbirliği yapan, çeşitli kesimleri içine alan bir karşıtlar birliğidir. Temelde çıkarları benzer olan sınıflar ve politik güçler vardır; ve çıkarları ancak belirli bir ölçüde uzlaşan sınıflar ve politik güçler vardır. Her sınıf veya politik güç, kendine özgü ve ortak çıkarlar uğruna İttifak yapıp aynı cephe içinde olabilir.

Bu temelde, Kürt ve Türk küçük-burjuva milliyetçileri kendine özgü çıkarları yanında, anti-emperyalist, anti-oligarşik temelde ortak çıkarlara sahiptirler. Ve her şeyden önce kendine özgü çıkarları oligarşi ve emperyalizm tarafından yok edildiğinden, her iki kesim için de temel çelişki, emperyalizm ve oligarşidir. Bu ortak paydada bir araya gelmeleri kendine özgü çıkarlarının da bir gereğidir. Nitekim 1919 Anadolu Kurtuluş hareketinde, Kürt ve Türk yurtseverleri bir araya gelebilmişlerdir. TC'nin kuruluşundan sonra Kemalistlerin soven bir tavıra girerek, Kürt halkının çıkarlarına karşı bir politikaya sahip olması, bu gerçeği gölgelemez.

Ayrıca şunu da unutmamak gerekiyor; bu İttifak iki kesimin kendi başına yaptığı bir İttifak değildir. Elbette bu da olabilir. Ama bizim sözünü ettiğimiz İttifak; proleteryanın önderliğindeki bir İttifaktır. Proleteryanın önderliği, 1923' deki gibi bir sonucu önleyecek temel unsur olduğu gibi, şovenizme karşı mücadelesiyle de, ezilen ulus milliyetçilerine güven ortamının da sağlayıcısıdır. Ezen-ezilen ulus ayrımında proleteryanın tavrı, ezilen ulus milliyetçilerini desteklemek olacaktır. Dolayısıyla ezilen ve ezen ulus milliyetçileri arasındaki çelişkiden paniğe kapılıp, bunların ortak çıkarları temelinde bir araya getirilemeyeceğini söylemek, kendi gücüne güvensizliğin itiraf edilmesinden başka bir anlama gelmez. Biz, sosyal pratiğin tanıklığında, her iki ulustan milliyetçilik tabanında gelişecek anti-emperyalist sol kesimlerin bir cephe içinde mücadeleye sokulabileceğini söylüyoruz. Kaldı ki, bugün Türk küçük-burjuva milliyetçilerinin sol kesimi, politik bir örgütlülüğe sahip değildir. Bu temelde bugünkü süreçte İttifak sorunu, Türkiye halklarının devrimci hareketiyle, Kürt küçük-burjuva milliyetçileri arasında olacaktır. Ama ileriki süreçlerde anti-emperyalist temelde bir Türk küçük-burjuva hareketinin şekillenmesi, proleteryanın Kürt küçük-burjuva milliyetçileriyle İttifak yapmasını engellemez. Tercih durmunda proleterya hareketi, Kürt küçük-burjuva milliyetçilerinden yana tavır belirleyecektir. Ki bu durumda anti-emperyalist Türk küçük-burjuva kesimleri, zaten şovenizme kurban gitmiş ve anti-emperyalist konumdan uzaklaşmaya başlamış demektir.

Özetle, anti-emperyalist, anti-oligarsik halk devrimi mücadelesinde Kürt küçük-burjuva yurtsever hareketleri, milliyetçilik tabanında emperyalizm ve oligarsiye karşı tavır aldıklarından, objektif olarak Türkiye devrimci hareketinin İttifakı durumundadırlar. M-L'lerin görevi bu İttifakı somut bir gerçek haline getirmektir.

Kürt ulusu gerçeğine karşı çıkan siz Savcı ve Yargıcılar;

Savunmamızın "Kürt Sorunu"na ilişkin bölümünün so-

nuna geldik. Soruna gırıste,onyıllardır bir "bölücülük" yaygarasının tuturulup gıdıldığından ve bu yaygara ile unutturulmak istenen bir gerceğin varlığından sözettik; Kürt gerceği !

Evet,yıllardır vurguladığımız ve uğrunda savastığımız bu gerceği,bir kere daha uzun uzun anlattık. Adeta "Demoklesin Kılıcı"ydı,yıllardır sözünü edenin kafasına düsmeye hazır bekleyen. Yok edilmeye,yok sayılmaya çalışılan Kürt ulusunu kimse ağzına almaya cesaret edememeliydi... Egemenler böyle istiyordu ve isteklerini yerine getiren çok oldu. Ama biz Marksist-Leninistler, kafamızın üzerinde sallamaya çalıştıkları bu kılıcı aldır-mıyoruz... Bu silah sahibine dönüp,onu vuracaktır... Bunu biliyor ve olgarşıylı vuracak silahı,kan ve ateş ortasında tarihin şaşmaz hükmü olarak elimize alıp sahibine doğrultuyoruz. Savunmamız,bu savaşın bir parçasıdır. Ve çekinmeden gereğini yerine getirmeye çalıştık.

Bedelinin ağır ödeneceğini biliyorduk,ama gerçekleri savunmanın bedeli egemenlerle savaşımnda hep ağır olmamışmıdır zaten ? Bizler, tarih boyunca hertürlü sömürü ve baskıya karşı çıktığımız için sömürücü egemenlerce hep "lanetli" ilan edildik. İskence tezgahlarında,sokaklarda,dağlarda ve dar ağaçlarında katledilen bizim insanlarımızdı... Bizdik, emperyalizmin ve işbirlikçilerinin elinden ateş çalmaya cüret ettiğimiz için,tüm kötülüklerin kaynağı ilan edilen, üzerinde şimşekler çaktırılıp,yıldırımlar yağdırılan...Aldırmadık,cünkü tarihin derinliklerinden süzülüp gelen bilinçle hareket etmenin, haklı bir davaya sahip çıkmanın onurunu taşıyoruz.

Tankları,topları, tüfekleri olan zorbaların karşısında, haklı olmak ve halka dayanmak yetiyor da artıyor bizlere. Tarihin hep ileriye dönen tekerleğini geriye çevirmeye kimsenin gücü yetmeyecektir. Bunu biliyor ve tarihin tekerleğini ileriye döndürmeye çalışanların bir parçası olmaktan gurur duyuyoruz.

Kürt gerceğini savcı ve mahkemeler yok edemez.

"İstiklal Mahkemeleri"nin engizisyonu andıran idam

kararları, infazları, İstiklal Mahkemesi savcısının Kürt ulusal düşüncesinin öldürülmesi gerektiğini belirten "fetvası" Kürt gerçeğini yok edemedi, bu gerçeği dile getirenleri susturamadı. Önderlerini yok etti. Ama halkın haklı mücadelesi yeni önderlerini doğurmakta gecikmedi.

Dersim'i kana bulayanlar, Seyit RIZA'yı onun deyiimiyle "riyakarca" asanlar, mücadele arkadaşlarını katledenler de bu gerçeği unutturamadılar.

Türkiye'de her siyasal iktidarın terörünü ilk yönelttiği kesim, Kürt gerçeğini dile getirenler olmuştur. 1950-60'ların BAYAR ve MENDERES'i de, bir takım haklarda ilerici bir tutum içine girebilen 27 Mayıs İktidarı da Kürt sorununda ırkçı ve soven tavrını sürdürdü. Ve mahkemeler, savcılar, yargıçlar her zaman bu baskının bir ayağı oldular. 1971 12 Mart Faşizmi'nin darağaçlarında, sokaklarda, Kızıldere'de katlettiği devrimcilerin suçlarından (1) biri de Kürt gerçeğini dile getirmek, onun özgürlük mücadelesine önderlik etmektir. Her türden hukuk dışı yöntemle onlarca yıl ağır cezalara çarptırılan ilerici ve demokratların yargılanmaları sırasında, içlerinden bir yurtseverin dediği gibi 300 kişi 3 bin oldu. Bugün daha da çoğalıyor.

12 Eylül Hukuku'nun uygulayıcısı sizler de bu gerçeği yok edemezsiniz, bu mücadeleyi yürütenlerin seslerini kısamazsınız. Akibetiniz, devraldığınız mirasta yazılıdır. Sınıf mücadelesi nasıl "kısırtıcı"ların işi değilse, bir ulusun kendi kaderine sahip çıkma istemi de "bölücü"lerin işi değildir. felsefi idealizmin çukurunda debelenen egemen güçler, ırkçı-soven-faşist yüzlerini bu tür demagojilerle gizleyemezler.

Biz diyoruz ki, Kürt halkı, tıpkı Türk halkı gibi nesnel bir olgudur. Biz, burada, O'nun varlığına işaret etmesek de, kendi kaderini özgürce belirleme istemini dile getirmesek de Kürt ulusu vardır. Nesnel gerçekler insan iradesinden, bilincinden bağımsızdır. İnsan bilinci gerçeği yaratmaz, ancak kavrar ve yine nesnel yasalar doğrultusunda ona etkide bulunur. Kürt halkı yaşayan bir gerçektir. Kürt halkı üzerinde yürütülen asimilasyon politikası

da... Bizim yaptığımız,Kürt gerçeğine isaret etmek,gör-
mezden gelenlere göstermeye çalışmak ve ulusal baskı
politikasını ortadan kaldırmak için mücadele etmektir.
Ne kürtler,bizler "var" dediğimiz için vardılar, ne de
egemenler "yok" dediği için ortadan kalkacaklardır. Kim-
senin böylesi bir "tanrısal" gücü yoktur...

Bizler, tarihin öznesi olma bilinciyle Kürt ulusal so-
rununu bilimsel bir yöntemle ortaya koyduk, sorunun dev-
rimci çözüm biçimlerini sergiledik. Yıkılması gereken
"tabu"lara bir darbeye biz vuralım diye değil,devrimci
sorumluluğumuz, Marksist-Leninist olma niteliğimiz ve
her koşulda görüşlerimizi, ödünsüzce ortaya koyma anla-
yışımız gereği belirttik tüm bunları.

ÜLKEMİZDE AZINLIKLAR SORUNU ve ÖZELDE ERMENİ SORUNU

Ülkemizde ulusal sorun yalnızca Kürt sorunu değildir. Uygarlıklar mozaiği olan Anadolu'da, bugün çözüm bekleyen sorunlardan biri de azınlıklar sorunudur. Ulusal sorunun çözülmediği bir ülkede, azınlıklar sorunun olmaması esyanın doğasına aykırıdır. Ülkemizde, kendi içinde farklı biçimler taşısa da azınlıklar üzerinde baskılar hiçbir zaman eksilmedi. Özellikle "gayri müslim" olarak adlandırılan Ermeni, Rum ve Musevilerin varlıkları kabul görmesine, dilleri ve kültürel etkinlikleri hukuki yasallığa sahip olmasına karşın, bütünüyle bir düşmanlık politikasıyla karşı karşıyadırlar. Bunları geniş olarak anlatacağız. Görülecektir ki, Türkiye hakim sınıfları, bütünüyle halklara düşman bir tavır sergilemektedir. Irkçı-faşist bir zeminde çok yönlü olarak uygulanan bu politika geniş bir boyuta sahiptir.

Cok yönlü çıkar ilişkilerinin biçimlendirdiği halkları ezme siyasetinin temelinde kuşkusuz ki, burjuvazinin sömürü politikası yatar. Özellikle de Türkiye egemen sınıflarının kafatasçı düşünce biçimleri ve yayılcı emelleri düşünüldüğünde bunun boyutlarının çok daha geniş olduğu görülecektir.

Nedir azınlıklar sorunu ?

Azınlık sorunu, ulusal sorunun bir parçasıdır. Belli bir toprak parçası üzerinde toplu olarak yaşama ve ulusal bir yoğunluk teşkil etme durumundan uzak, ama kendine özgü dilleri, kültür, gelenek ve alışkanlık biçimleri ve tarih birliğine sahip olan halk gurupları olarak tanımlanabilir , azınlıklar. Azınlıkların varlığı uluslaşma süreci ve öncesinde halkların altüst oluş süreçlerinde çözülmeye uğramalarına ve bu nedenle ulusal topluluk olma konumlarını yitirmelerine karşın, belirttiğimiz özellikleri su ya da bu oranda koruyan, bütün dış etkenlere karşın özelliklerini koruma direnci gösterebilen ve bugüne taşıyabilen halk guruplarının varlığı demektir. Bu noktada M-L'ler, azınlık-

ların ulusal topluluk oluşturmadıkları gerekçesiyle bu halk gruplarını görmezlikten gelemeyiz. Kendi dillerini konuşan, kültürel etkinliklerini devam ettiren bu halk gruplarının özgürce gelişimi için, her şeyden önce bütün baskı biçimlerinin yok edilmesi zorunludur.

Azinlıkların sorunları, kendi dilini özgürce kullanması, kendi ana dilinde eğitim yapması, kendi etkinliklerini özgürce sergilemesi, ulusal aşağılamanın yok edilmesidir.

Azinlıklar, eşitlik ilkesi temelinde kendi dillerini mutlak biçimde koruma ve geliştirme hakkına sahiptirler. Ters bir durum azinlıkların kendine yabancı okullarda eğitilmesi, devlet kurumlarında ve toplumsal örgütlenmelerde insiyatiflerinin engellenmesi, gelişmelerinin dumura uğratılması anlamına gelir ki; bu, M-L'lerin bütün ulusların ve azinlıkların eşitliği politikasıyla çelişir.

Ülkemizde azınlık konumunda bulunan Çerkesler, Araplar, Ermeniler vb. halklar üzerindeki baskı ve asimilasyon politikası, ırkçı-faşist ideoloji ve politikanın temelini halklara düşmanlığın oluşturduğunun göstergesidir. Halklar (veya uluslar) sorunu rejimin insanlık dışı yüzünü sergilediği gibi, ona karşı çıkmanın bir insanlık görevi olduğunu da kanıtıyor. Ülkemizde demokrat ve ilerici olarak ortaya çıkıp, Kürt ulusu ve azınlıklar üzerindeki baskıları görmezden gelen, kimi zaman dolaylı ve dolaysız onay ve destek verenler şunu iyi bilmelidirler ki; ulusal baskı siyaseti, burjuva anlamda bile demokrasinin varlığını dışlar. Halkları ezme siyasetine karşı çıkmadan, sömürüden baskıdan demokrasi ve insan haklarından bahsetmek en hafif deyimle ikiye yüzüldür.

Bu nedenle, bu ülkede yaşayan ve bir nebze olsun tarihe ve insanlığa karşı sorumluluk duyan, kendisine saygısı olan, ruhunu sermayeye satmamış herkes halkları ezme siyasetine karşı çıkmalı, lanetlemelidir. Tekrar hatırlatmakta yarar görüyoruz; Bir ülkenin az çok demokratik (burjuva anlamda da olsa) olması, ulusal baskının yok edilmesiyle doğrudan ilgilidir. Her kim ki, kendini aldatmak istemiyorsa burjuvazinin ırkçı-sovun yaklaşımına karşı çıkmalıdır.

Türkiye'de Azınlık Mensubu Olmak "Suçtur"

Ülkemizdeki azınlıklara yönelik baskı, asimilasyon ve jenosid politikasının özde aynı olmak üzere biçimde farklı iki özellik içerdiğini belirtmiştik. Birincisi, Müslüman (Araplar, Çerkesler vb.) azınlıklardır. Egemen sınıfların bu azınlıklara yaklaşımı, tamamen yok sayma biçimindedir. Varlıkları kökten yadsındığı için ulusal özelliklerini yansıtmayacak hiç bir kurum ve örgütlenmeye izin verilmemektedir. Dilleri yok sayılmakta, kültür ve geleneksel alışkanlıkları baskı altına alınmış, kısacası her yönüyle bir eritme politikası uygulanmaktadır.

İkincileri ise; gayri müslim olarak adlandırılan Rum, Ermeni, Süryani vb. azınlıklardır. Bunlar Lozan anlaşmasında emperyalistlerin dayatmalarıyla kendi "ulusal" kurumlarına sahiptirler. Örneğin dillerini serbestçe konuşabilir, okullarında eğitim görebilir, dini (kilise) ve folklorik kurumlarını muhafaza edebilirler. Ama bu haklar hukuki olarak var olmasına karşın, pratik bir geçerliliği yoktur. Belki açıktan açığa bu azınlıkların kurumları kapatılmıyor veya saldırıya uğramıyor ama çok yönlü bir demagoji ve propaganda ile bu halklar adeta tecrit edilmiş durumdadırlar. Dizginlenmemiş bir sovenizmle bu halklara baskı uygulanmaktadır. Bunun en somut örneği Ermenilerdir...

Türkiye'de Ermeni olmak adeta suçlu olmak gibidir. Basta Tercüman gazetesi olmak üzere bütün burjuva basın-yayın kuruluşlarının yaptıkları yayın bunun en açık göstergesidir. Ermenilere yaşam hakkı yoktur; Ermenilerle ilişki kurmak, dost olmak ise beterin beteri bir suçtur.

TV dizilerine (Duvardaki Kan gibi) bile konu olan Ermeni düşmanlığının işlediği ana tema şudur: "Ermeni dünyanın en aşağılık insanıdır, insanlığın tüm değerlerine yabancısıdır, en aşağılık suçların işleyicisidir, herşeyden önce de yemini Türk düşmanıdır! " Bu öyle bir boyutta işleniyor ki; nerede bir Ermeni etkinliği varsa; orası "Türk düşmanları"nın karargahıdır! Bu pervasız demagojik saldırı "bütün Ermenilerin imhası" fetvalarını andırır.

Örneğin 12 Eylül cuntası döneminde bir devrimciyi yargılamaya kalkan Adana Sıkıyönetim Komutanlığı, Askeri Savcılığı hazırladığı İddianamede bu devrimciye hakaret olarak "Ermeni oğlu Ermeni" demektedir. "Ermeni" için en aşağılatıcı küfür sayılabilmesi kendini bilmez bir savcının zirvalamasıyla sınırlı değildir. Devlet politikasının yansımasıdır ve yaygın olarak işlenmektedir.

Türlü yalanlarla Ermeni düşmanlığı körüklenir. "Ermeniler tarih boyunca Türkleri katletmişlerdir !" Örneğin 1987 yılı içinde Erzurum'da toplu olarak bulunan insan iskeletleri, Ermenilerin 1. Emperyalist paylaşım savaşında yaptıkları (I) Katliam olarak sunulmuş ve TV, radyo, basın-yayın aylarca Ermenilerin "canavarlığı", "Türk düşmanlığı" üzerine vaazlar vermişlerdir !

Ermeniler konusunda objektif olmak, ya da küfür etmeden konuşmak veya kalem oynatmak aforoz edilmek için yeter de artar. Örneğin yakın zamanda "Ana Britanica" adlı ansiklopedide Ermenilerle ilgili bir bölümün yer alması üzerine sorumlu müdür hakkında "Ermenileri övmek" gerekçesiyle dava açılmıştır.

Kısacası Ermeni düşmanlığının sınırı yoktur. Ermeni olmak veya Ermenilerin tarihi ve güncel haklarından söz etmek, cezalandırılması gereken bir suçtur. Bunun bir de halka ve devrimcilere yönelik yanı vardır.

Ermeni Düşmanlığı Halka ve Devrimcilere Yönelik Saldırının Ayrılmaz Parçası Olmuştur

Başta Ermeniler olmak üzere azınlıklara yönelik düşmanca politikanın birinci yönü doğal olarak, halklar arasında düşmanlıklar yaratmak, milliyetçi önyargıları canlı tutmak, böylece mücadelelerini bölmek, parçalamaktır. Bununla beraber; ulusları ve azınlıkları ezme, asimilasyon ve

jenoside tabi tutma politikalarına mesrulyet kazandırmakta; milliyetçiliği körükliyerek faşizme kitle tabanı yaratmakta,halk kitlelerinin sınıf bilincini bulanıklaştırmakta ve depolitizasyonun sağlanması,tepkilerin nötralize edilmesinde de etkili bir araç olarak biçimlenmektedir.

Bir de bunun pratik biçimlenişi vardır. Sınıflar mücadelesinin ivme kazanmasına paralel olarak güncellenen Ermeni düşmanlığının bu yeni kullanılışı,devrimcileri karalamak ve işkence,katliam politikasını haklı göstermektedir.

Her saldırı öncesi kin ve nefretle örülü sovenizm örnekleri sergilenmiş,hareketimize yönelik çarpıtma ve karalama kampanyalarının bir yanını,mutlaka Ermeni düşmanlığının işlenmesi oluşturmıştır.

"DEVİRİMCİ SOL Ermenilerle işbirliği yapıyor"

"Ermeni militanlar sol örgütlerde barınıyor"

"Hain İttifak,Ermeni-DEVİRİMCİ SOL eylem billiği kararı aldı"

"Şer örgütleri birleşti; Asala,DEVİRİMCİ SOL ve Kürt örgütleri Türkiyeyi parçalamakta anlaştı"

"Kutsal İttifak,Ermeni-Rum ve komünistler Türkiye'ye karşı birleşti"

.....

..... vb. vb.

Yalan ve demagoji furyası bununla da kalmadı. Geri zekalılara özgü fantastik yorumlar yapıldı. Örneğin Ermeni milliyetinden birinin mücadeleye katılışı,hemen büyük puntolarla "sol-Ermeni İttifakı" denilerek lanse edildi. Halklar arasında kesin sınır çizgileri çeken bu kafatascı düşünüşe göre çeşitli halklardan unsurlar,belli amaçlar doğrultusunda biraraya gelemezlerdi.

Başlıkları hemen hemen böyle olan ve içerikleri Ermeni ve devrimci düşmanlığının oluşturduğu çeşitli yayınlarla, hayali olduğu kadar, bizleri ve mücadelemizi karalayan, "bütün amacı Türkiye'yi yok etmek olan" örgüt imajını yaratma ve böylece sınıf mücadelesi gerçeğinin üstünü örtüp,milliyetçi duyguları geliştirmek hedeflendi.

Bu tür yalan, çarpıtma ve demagojiler egemen sınıfların klasik yöntemleri olduğu kadar, çıkmazlarının da ifadesidir. Hareketimizi bu tür yöntemlerle karalamaya çalışmak sahibini vuran bir silaha dönüşecektir. Bundan kimsenin kuşkusu olmasın. Devrimci hareketimiz, Türkiye halklarının sınıfsal ve ulusal mücadelesinin ortaya çıkarıldığı bir güçtür. Onun mücadelesinin nesnel temeli; emekçilerin iliklerine kadar sömürülmesi, faşist, gerici ve anti-demokratik baskılar, Kürt ulusu ve ulusal azınlıklara yönelik ulusal baskı, asimilasyon ve Jenosiddir. Egemen sınıflar, bilim ve teknikteki olağan üstü gelişmelere karşın sınıf mücadelesinin "kışkırtıcıların işi" olduğu yalanını geçerli kılamadılar ve "kışkırtıcılar" ezilen ve sömürülen yığınların kendileri olarak bir türlü yok edilemediler. Burjuvazinin dünyadaki kalelerinin 1/3'ünün proleterya tarafından fethedilmesi, buna en anlamlı cevaptır.

Evet, onlar tarihten ders alamamayı alın yazısı durumuna getirmişlerdir. Halklararası düşmanlıkları, bölgesel, dinsel ve etnik ayrılıkları kullanarak devrimci hareketin tarihsel ve siyasal mesruriyetini gölgelemek ve haklılığını yok etmek istiyorlar. Bir taşla iki kuş vurulmak isteniyor. Bir yandan halklar arasında düşmanlık yaratmak, milliyetçi önyargılarla bilinçleri çarpıtmak; diğer yandan bu düşmanlığın doğurduğu tepkiye yaslanarak Devrimci Hareketin prestijini ve mücadele haklılığını gölgelemek... Ama bu saldırılar hiç bir şekilde halkların mücadelesini sindiremeyeceği, yok edemeyeceği gibi halkların kardeşliğini hedefleyen devrimci mücadeleyle de durduramayacaktır.

Kısaca, faşizmin Ermeni düşmanlığı politikası, aynı zamanda devrimcilere yönelik ideolojik-politik saldırısının da bir parçası haline getirilmiştir. Bu nedenle Ermeni sorununu tarihsel bir perspektifle -kısa da olsa- incelemek ve yaklaşımımızı sunmak kaçınılmaz oluyor. Bu aynı zamanda burjuva şovenizminin gözler önüne serilmesi olacaktır. Bu demagoji ve kara çalmalarının da yanıtlanması olacaktır.

Ermeni Tarihi, Bir Yönüyle Soykırıma Uğrama Tarihidir

Anadolu, ticaret yolları nedeniyle sürekli el değİstiren, göç dalgalarının gelip geçtiğı, istilalara uğrayan, uygarlıkların kurulup, yıkıldığı bir yer olmuştur. Anadolu'nun bu zengin mozağı içinde yer alan ve bu zenginliğe kendilerinden de bir şeyler katan halklardan biri de Ermenilerdir.

Doğu Hristiyanlığının bir parçası olan Ermenilerin, bugünkü Sovyetler Birliğı sınırının güneylerinde, yerleşikliğe (ya da yarı yerleşikliğe) geçİstleri M.Ö. II. yüzyıla kadar uzanır. Bu dönem Urartu ve Armen kabileleri ve bölgeye gelen yeni kabilelerin kaynaşmasıyla M.Ö. II. yüzyılda Ermeni Krallığı kurduklarını saptayabiliyoruz. Fakat bundan sonra bir çok uygarlığa katkıda bulunsalar da geniş devletler olarak örgütlenmeleri çok sınırlı kalır.

İslamiyetin yayılış yılları (M.S.X.yüzyıl) Ermeni Hristiyan uygarlığının duraklama yıllarıdır. Her ne kadar bu dönem Anadolu üzerinde Bizans egemenliği sonucu, tekrar bir canlanma gösterirlerse de XII. ve XIII. Yüzyıllarda kimi kesimler Azerbaycan ve Anadolu'da Türk prenslerinin egemenliğinde yaşarken, kimi kesimler de Gürcü Krallığıyla bütünleşirler. Bu bütünleşme Aras'ın yukarı havzasında bulunan manastırların çevresinde zengin bir Ermeni kültürünün doğmasını sağlar. Zaten öteki Ermeniler, küçük Asya'nın (Anadolu'nun) Türkler tarafından fethedilmesiyle buradan kovulur ve Kilikya ya çekilirler. Orada XII. yüzyılda küçük bir devlet kurarlar. Bu devlet XIII. yüzyılda en gelişmiş haline ulaşır.

Osmanlı İmparatorluğunun kurulmasına kadar süren bu durum, bundan sonra dağınık topluluklar halinde Osmanlı egemenliği altında yaşamalarıyla son bulur. Ermeniler, ağırlıkla Anadolu'nun doğusunda yaşamaktadırlar. En yoğun yaşadıkları 6 İl; Sivas, Elazığ, Erzurum, Bitlis, Diyarbakır ve Van'dır. Tabi ki bunlar başlıca yerleşim yerleridir. Ayrıca diğİr illere dağılımıslıkları da sözkonusudur.

Osmanlı Döneminde Ermeniler

Osmanlı döneminde Ermeniler, kendi etnik özelliklerini kültür ve geleneklerini sürdürmeye devam ederler. Bunun başlıca nedeni, Ermenilerin daha ileri bir uygarlığa sahip olmaları, dolayısıyla daha geri bir uygarlık düzeyinde bulunan Osmanlılar tarafından özümlemelerinin tarihsel olarak mümkün olmamasıdır. Sürekli baskıya karşın, Ermeniler varlıklarını korumayı başarabilmişlerdir. Osmanlı egemenliği; vergi alma ve idari denetimi kurmaktan ibaret kalmış, toplumun iç yapısını bozamamıştır.

Bu noktada şovenizmin gülünç, gülünç olduğu kadar akıl dışı bir iddiasını yanıtlamak istiyoruz. Şovenizm, Osmanlı yönetimi altındaki halkların kendi kültür ve geleneklerini, sosyal yapılarını muhafaza etmelerini Osmanlı yönetiminin demokratik(!) karakterine bağlıyor! Osmanlı devletinde "demokrasi" aramanın boşuna bir çaba olduğunu belirtelim.

"Daha kaba bir halk tarafından her fetih, açıkça ekonomik gelişmeyi sarsar ve bir çok üretici gücü ortadan kaldırır. Ama sürekli fetih olaylarının büyük bir çoğunluğunda, daha kaba olan fetih, fetihden çıktığı biçimiyle, daha yüksek 'ekonomik durum' a uymaya zorlanır; fethedilen halk tarafından özümlenir ve çoğu kez, onun dilini bile benimseme zorunda kalır. Ama bir ülkede-fetih olayları bir yana bırakılırsa- devletin iç zorunun, şimdiye değin hemen her siyasal erklik bakımından belirli bir aşamada olduğu gibi, ülkenin ekonomik evrimi ile çatışma durumuna girdiği her yerde, savaşım her zaman siyasal erkliğin yıkılması ile sonuçlanır." (Anti-Dühring, Engels, Syf:300)

Osmanlılar güçlü merkezli bürokratik örgütlenmelerle, fethedilen halk tarafından özümlememişler ama bu halkların iç yapısını dağıtıp özümlemeyi de başaramamışlardır. Bunun nedeni, daha geri bir uygarlık düzeyinde bulunuyor olmasıdır. Ermeniler daha ileri bir uygarlığa sahip olmaları, ticarete oynadıkları rol, Batı Avrupa Hristiyan

uygarlığı ile olan ilişkileri vb. nedenlerden ileri gelir.

Ermenilerin, Osmanlı dönemindeki ekonomik ve sosyal yapıları kendine özgü özelliklere sahiptir. İlk dönemler, büyük şehirlerde ticaretle uğraşan bir kesimle birlikte, Doğu'da çiftçilik yapan aileler şeklinde biçimlenen ekonomik ve sosyal yapı, 19.yy.'dan itibaren daha da belirginleşir. Ermenilerin ticaretle ilişkileri Osmanlılardan önceye kadar uzanır. Bu etkinlik, Osmanlı toplumsal yapısında daha da ön plana çıkar. Osmanlı Devleti, kendi tebası içinde yine kendine karşı ekonomik bir gücün oluşumunu engellemek için ticareti gayri müslüm halklara bırakmıştı. Bundan ötürü Ermeniler ticaretle Rumlarla birlikte önemli bir güç durumundadırlar. Nitekim Osmanlı yönetiminde, İstanbul ve İzmir'de Ermeni ve Rum Kolonileri oluşmuş, Ermeni ve Rum sermayesi demir yolları güzergahlarında ekonomik güç oluşturmışlardır.

Kısaca iki biçimde bir özellik gösterirler. Büyük şehirlerde, Avrupa sermayesinin desteğinde palazlanan ticaretle uğraşan bir kesim ve Anadolu'da çiftçilik ve küçük işler yaparak yaşayanlar. Anadolu'da Ermeniler arasında eşraf veya toprak ağalarına rastlansa da bunların sayıları çok azdır. Genel olarak şöyle söylenebilir;

"Azınlıklar, tabakalaşmanın iki ucunu da ele geçirmek için mücadele ederek, Türk eşrafiyla Avrupalı büyük ithalat-ihracat firması arasında yer alan ekonomik ve toplumsal alanı kaplayacaklardır." (Azgelişmişlik Sürecinde Türkiye S.Yarasımos, cilt II, sf.498)

Bu özelliklerden kaynaklanan bir diğer özellik ise, kapitalist gelişmeyi ilk olarak azınlıkların yaşamasıdır. Ticaretle biriktirilen sermaye giderek sanayiye de ilk birikimi oluşturur. Örneğin 1914'de Osmanlı İmparatorluğu sınırları içinde yatırılan sermayenin %85'i azınlıklara altken Türklere ancak %15'i aittir.

Ermenilerin Uluslaşma Süreci, Ermeni Ulusal Hareketi ve Ermeni Soykırımı:

Ermeniler, Osmanlı İmparatorluğu döneminde ticaretle etkinlikleri ve ilk kapitalist gelişmeye ulaşmalarıyla uluslaşma sürecine ilk giren halklar arasındadırlar. Zaten tersi toplumsal gelişme yasalarına aykırı düşer. Bu nedenle en yoğun olarak bulundukları 6 ilde azınlıkta olmalarına karşın sosyal örgütlenmeleri en gelişmiş halk durumundadırlar. Ermeni okulları, Ermeni Dilıyla eğitim, Osmanlı Devleti sınırları içindeki halklar arasında en gelişmiş düzeye sahiptir. Ayrıca Ermeni Kilisesinin tarihsel özellikleri (kendi içine kapalı olması ve sosyal hiyerarsinin çekirdeğini oluşturmasıyla) uluslaşma sürecinde önemli bir faktör olmuştur. Din, Osmanlı sınırları içindeki diğer halkların ulusal devletlerini kurmalarında da birleştirici bir öğedir. Ayrıca Hristiyanlığın oluşturduğu ilişki ve Avrupa devletlerinin sömürgeci emelleri de ezilen halkların uluslaşma sürecini hızlandıran etkenler arasındadır. Her ne kadar hakim sınıflarca, halkların ayrılıp kendi devletini kurma istemleri Rusya, İngiltere vb. Devletlerin kışkırtmalarıyla açıklanıyorsa da bu doğru olmadığı gibi, toplumsal gelişme yasalarına aykırıdır. Bu devletlerin etkisi elbette olmuştur, ama ulus olgusunu biçimlendiren dışarıdan yapılan müdahaleler değil, kapitalist gelişmenin ortaya çıkardığı burjuvazinin "ulusal pazar" istemi ve ulusal baskı siyasetinin yarattığı tepkilerdir. Bunları Kürt Ulusal sorunu kapsamında genişçe anlattığımız için tekrarlamıyoruz.

Osmanlı İmparatorluğu sınırları içinde yaşayan halklarda ulus düşüncelerinin gelişimi özellikle Fransız Devriminden sonra boyutlanır. Çok uluslu Osmanlı İmparatorluğunda, devlet içi bir sorun (pazar sorunu) olan ulusal mücadele, ezilen halkların burjuvazilerinin kendi ulusal pazarlarına sahip çıkmaları, ulusal devletlerini kurmaları şeklinde biçimlenmiş, önce Yunan'lılar, sonra da Bulgarların ulusal bağımsızlıklarına ulaşmalarının da etkisiyle Ermenilerde de kendi devletini kurma düşünceleri gelişmiştir.

Ermeni ulusal hareketinin ilk oluşumu, her harekette görülebileceği gibi, önce Ermeni aydınları çerçevesinde başlar. İlk ulusal şekillenme 1850'lerde başlasa da, Ermeni ulusal hareketinin çekirdeğini Avrupadaki Ermeni Aydınlarının 1887 yılında çıkardıkları "Hınçak" gazetesi çevresindeki guruplaşma oluşturur. Bu aydın hareketi; "sosyalist Ermenistan" hedeflemesine karşın, hareketin niteliği, burjuva ulusaldır. Hareketin sosyalizm kavrayışı çok yüzeysel olduğu gibi materyalist bakış açısından da oldukça uzaktır. "Hınçak" grubu dışında 1890 yılında Tiflis'te kurulan Taşnakzutyun'da 1892'de yayınladığı programında "sosyalist" bir Ermenistan hedeflediğini belirtliyordu. Fakat Taşnakzutyun'un sosyalizm kavrayışı da Hınçak gibi yüzeysel ve bulanıktır. Tek fark olarak Taşnakzutyun, Ermenistan'ın kurtuluşu için silahlı mücadele öneriyordu. Aynı dönemde Londra'da etkinlik gösteren başka Ermeni guruplarına da rastlamak mümkündür. Hınçak'ın 1894'de merkezini Londra'ya taşımasıyla Ermeni ulusal hareketi esas olarak Londra'da yoğunlaşmış oldu.

Avrupa'da başlayan ulusal hareketlenmeler, ister istemez Ülkeye de kısa zamanda yansıdı ve 1893'te ilk Ermeni ayaklanması patlak verdi. Esas olarak Kayseri, Amasya ve Merzifon'da yoğunlaşan ayaklanma ulusal bir temelde gelişmesine karşın, bütün ulusu kucaklayacak bir boyuttan yoksundur ve sosyal etkenler önemli rol oynamıştır. İ. Mahmut'un feodal birimleri dağıtma ve yüksek vergi politikası, 1890-98 arasındaki kuraklık vb. etkenler memnuniyetsizliğin kaynağını oluşturur. Nitekim ilk ayaklanmanın, Ermenilerin yoğun olduğu 6 ilde çok kısmi yansımaları ve genelde birbirinden kopuk gelişmesi bunu somut olarak gösteriyor.

İlk ayaklanma kanlı bastırılmasına karşın ayaklanmalar 1893-96 yılları arasında sürer. 1895'te ise İstanbul'da olaylar başgösterir. İstanbul'daki olaylar, Avrupa kamuoyunun dikkatlerini çekmek amacıyla bir gösterinin örgütlenmesi üzerine patlak verir ve ayaklanmaya dönüşür. Bu ayaklanma Ermeni katliamlarının da başlangıcı

olur. 5 Ekim 1895 'te Trabzon'da tümen komutanına sul-kast düzenlenmesi ve Erzurum'da hükümet konağına ya-pılan saldırıya misilleme olarak 300 Ermeni katledilir. Kasım ayın da Sivas, Malatya; Aralık'ta Diyarbakır'da; ocak 1896'da Urfa'da katliamlar yaşanır. Şubat 1896'da yabancı elçiliklerce tutulan hesaplara göre 400 bin Erme-ni katledilmiş, yüzbinlercesi sürülmüştür. Ermeni komita-cılarının umdukları yabancı müdahalelerin önlenmiş olma-sı, katliamlara elverişli ortam yaratır.

Ermeni ulusal hareketinin acımasızca ezilmesinin bas-lica faktörlerini şöyle sıralayabiliriz:

Birincisi, ulusal hareket, burjuva ulusal hareket dön-e-minde şekillenmekle beraber, Ermeni büyük burjuvazisi harekete önderlik edecek nitelikte değildir. Her ne kadar "büyük Ermenistan" olarak biçimlenen kendi "ulusal pazar"ının yaratılmasından yana olsada Osmanlı devletlin-de ticaret ve sermaye kanallarına sahip olması dolayısıyla doğacak bir çatışmada bu etkinliklerini kaybetme olasılığı ve Avrupa kapitalizmiyle ilişkilerin yeni statüden çok daha büyük engellerle karşılaşacağı vb. nedenlerden ötürü ile-ri fırlayacak cesareti gösterememiş, kendi devletine daha çok statükoyu bozmayacak ve Rusya, İngiltere, Almanya gibi kapitalist devletlerin de desteği ile barışçıl biçimde ulaşmayı hedeflemiştir.

Bundan dolayı Ermeni ulusal hareketi, ulusal burjuva-zinin desteğini almakla birlikte, burjuvazinin etkin önder liğinden yoksun biçimlendi.

İlk oluşumunu kilise hiyerarsisi içinde sağlamakla bir-likte, esas olarak bir radikal küçük-burjuva milliyetçi ha-reketi olarak şekillendi. Hareketin belli belirsiz sosyalist öğeler taşıması büyük burjuvazinin desteğini tamamen çekmesine yol açarken, kiliseyi de arkasına alamadı ve Batı kapitalist devletlerince de mesafeli karşılandı. Ayrıca kendi içinde parçalanmış olması ve ulusal örgütlenmeyi, tam sağlayamamış olması da yenilgide önemli rol oynar. Özellikle uluslaşmada önemli bir birleştirici öğe olan kilisenin desteğini tam alamamış olması, hareketi ulusun

bütün kesimlerini yüksek düzeyde biraraya getirmesinde önemli bir dayanaktan yoksun bıraktı.

İkincisi, ulusal hareketin, büyük Ermeni burjuvazisi gibi Batı kapitalist devletlerine önemli oranda bel bağlamasıdır. Hareket böyle bir düşünce temelinde şekillenirken, hareketin radikal ve "sosyalist" öğeleri itici olmuş ve sonuçta umulan desteği bulamamış, dolayısıyla boşlukta kalmıştır. 26 Ağustos 1896'da İstanbul Osmanlı Bankası'nın Genel Merkezine yapılan saldırı ve işgal eylemi karşısında Avrupa devletlerinin gösterdikleri memnuniyetlerle ilk bunun en açık örneğidir. Kaldı ki, bir hareketin burjuva ulusal nitelikte de olsa büyük oranda kapitalist Batı devletlerinin desteği üzerinde hareket etmesi başlı başına bir yanıltır. Kapitalist Avrupanın sömürge amaçlı desteğinin sınırlı olacağı ve her an tersine dönebileceği baştan bilinmelidir.

Üçüncüsü, Ermeni ulusal hareketi, Osmanlı devleti egemenliğindeki diğer ulusların destek ve dayanışmasından yoksun kaldığı gibi, özellikle Hamidiye Alayları (1892) şeklinde örgütlendirilen Kürt asiret millislerinin saldırısıyla karşılaşmıştır. Ermeni katliamlarında Hamidiye Alaylarının rolü büyük olmuştur. Ermeni hareketinin genel olarak Anadolu halkından destek yerine saldırı bulmuş olmasında, yerel egemen çevrelerin mülkiyet çekişmeleri yanında yıllarca süren düşmanca propagandanın da rolü büyük olmuştur. İlk çatışmalar giderek birbirini beslemiş ve daha sonraki katliamlara zemin hazırlamıştır. Halklar arası düşmanlığın derinleşmesinde Ermeni misillemelelerinin payını da belirtmek gerekir.

Ulusal talepli Ermeni hareketi, İttihat ve Terakki İktidarı döneminde tekrar canlılık kazanır. Bu biraz da meşrutiyet ilanının doğurduğu havanın etkisiyle olur. 3 Ekim 1913'te İstanbul'da Ermeniler bir toplantı düzenliyerek seçimlerde bir bütün olarak ulusal haklarının savunulması kararını alırlar. Bu karar gereği Ermeni patriği, Adliye Nezaretine gönderdiği bir heyetle, Ermenilerin mecliste nüfusa orantılı olarak temsil edilmesini (2 Milyon Erme-

ninin 20 milletvekili ile temsil edilmesini) ister. Bu teklif pek ciddiye alınmasa da İttihat ve Terakki kapıları tam olarak kapatmaz ve Ermeni temsilcileri ile görüşmeleri sürdürür ve kendi uluslarını savunmamaları ve cemiyetin düşüncelerine, politikasına bağlı kalmaları şartıyla öneriyi kabul eder. Nitekim sırayla 1908 meclisinde 14, 1912'de 13, 1914'teki mecliste ise 13 milletvekili Ermenidir. (Kaynak: İttihat ve Terakki, Feroz Ahmed, Syf. 255)

Buna karşın İttihat ve Terakki'nin Ermenilerin ulusal haklarını tanımayacağı belli olmuştur. Bu Ermeni örgütlerince de tespit edilebilmektedir. 1910 yılında Tasnakzutyun komitesi Kopenhag'da yaptığı kongrede Ermenilerin silahlandırılmasını kararlaştırırken, 1913'te Hıncak komitesi de Köstence'de yaptığı kongrede, İttihat ve Terakki'nin Ermeni düşmanı politikasına işaret ediyordu. (Talat Paşa'nın Anıları, Syf:72) Bu dönemdeki bir diğer değişim ise, Rusyanın artık Osmanlı devletinin parçalanmasına karşı bir politika benimsemiş olmasıdır.

1. Emperyalist paylaşım savaşı, kendi gücüne güvenmek ve iç dinamikleri temel almaktan çok, dış güçlere (Avrupa devletlerine) bel bağlayan Ermeniler için büyük bir fırsat olarak değerlendirilir. Savaşın Osmanlı devletini güçten düşürdüğü tespitlerinden hareketle Ermeni ayaklanmaları tekrar başgösterir ve 1915-20 yılları arasında Ermenilerin yaşadığı topraklar, Ermenilerle Türkler arasında dört defa el değiştirir.

Ermeni soykırımı olarak adlandırılan katliam ve sürgünler de esas olarak bu döneme denk düşer. Ermeni sorununun, kendisi için bir güçsüzlük ortamı yarattığının bilincinde olan İttihat ve Terakki pasaları sorunu kökten çözme kararı alırlar.

"Bunun üzerine genel karargahta 'Ermenilerin göç ettirilmesi' hakkında bir kanun hazırlanarak Nazırlar kuruluna sunuldu" (Talat Paşa'nın anıları, Syf:81)

1915'teki "tehcir" kanunu ile Ermeniler yurtlarından sürülür ve 1-1,5 milyon Ermeni katledilir. Tarihe büyük Ermeni soykırımı olarak geçen bu olay bugün Türk sovenizmince reddedilse de bir gercektir.

Kurtuluş Savaşında Ermeniler Gerici Bir Konumdadırlar

Osmanlı dönemi boyunca Ermeni ulusal hareketi haklı bir temeldeydi. Fakat, açıkladığımız nedenlerden ötürü başarıya ulaşamadı ve emperyalistlerin aracı durumuna geldi. Bütün hata ve eksikliklerine karşın bu hareket Marksist-Leninistler tarafından desteklenir nitelikte idi. Talepleri haklıydı. Ne adına olursa olsun, kendi devletini kurma istemlerine karşı tavır almak, Osmanlı pasalarının kanlı politikalarına ortak olmaktı. Sosyal-sovenist bir yaklaşımdan kaynaklanan bu tür değerlendirmelere sahip olmak, bugünkü sovenizmi de desteklemeye götürür ki, proletarya davasına ihanet etmek demektir bu tavrın anlamı.

Fakat kurtuluş savaşı sırasındaki tavırlarında haklılık payı bulunduğunu söylemek çok zordur...

Ermeni ulusal hareketi; kendi içinde, kaderini serbestçe tayin etme istemiyle haklı bir temele sahip olmakla beraber, yaşanan konjonktürde emperyalizmin işbirlikçisi durumundadır. Bu durum, emperyalistlerin "böl yönet" politikalarının bir yansıması olmakla beraber esas olarak Ermeni ulusal hareketlerinin ilk şekillenmeden itibaren Avrupa devletlerine dayanarak başarıya ulaşacakları gibi bir düşünceye ve bu yönde bir tutuma sahip olmalarından kaynaklanıyor. Yaşanan katliamlara karşın Ermeni ulusal hareketleri gerekli dersleri çıkaramamış ve emperyalizmin güdümünde bağımsız devlet olmayı hareket noktası yapmışlardır.

Anadolu'nun işgale uğramasında Ermeniler adeta öncü kuvvet rolü oynamışlardır. Özellikle İngiliz ve Fransız emperyalistlerinin yönlendirmesinden kurtulamamışlar, birçok yerde (Örneğin, Maras'ta) Fransız uniformalarıyla savaşmışlardır. Bu tavır Sovyet Ermenistanı'nda İngiliz işbirliği şeklinde kendini tekrarlar.

Bu tavrın tarihsel anlamı bellidir. Emperyalizm ve proleter devrimler çağında, emperyalizmi güçlendiren, dola-

yısıyla proleterya hareketini zayıflatan hareketler kendi içinde ne kadar haklı bir temele dayanırsa dayansın, objektif olarak gerici bir konumdadırlar. Ermenilerin durumu da farklı değildir. Kaldıklı bu tavır yalnızca, Kemalist hareketin mevcut konjonktürde tasıdığı ıceriğın ilerici olmasın dan dolayı değil, emperyalizmle işbirliğı yapması ile Sovyet Devrimine karşı bir konum alması, emperyalizmin ulusal baskının yeni sosyal temeli olması olgusunu görememesi yaniyla da gerici bir konumdadır. Ve Marksist-Leninistler tarafından desteklenmeleri sözkonusu olamaz.

Ülkemizde Azınlıklar Sorununun Çözümü; Anti-Emperyalist, Anti-Oligarşik Halk Devrimindedir

Ermenilerin yurtlarından sürülmesi ve katliama uğramaları kurtuluş savaşı döneminde de sürer. Yeni Türkiye Cumhuriyetinde Ermeniler artık ulusal bir topluluk olmaktan uzaktırlar. "Tehcir" ve katliam politikaları sonucu ulusal topluluk olma özelliklerini kaybetmiş, parçalanarak dünyanın çeşitli yerlerine dağılmışlardır. Büyük bölümünde Sovyet Ermenistanı'na göc etmiştir.

Ülkemizde başta da belirttiğimiz gibi bütün azınlıkları kapsayan ve özel olarak da Ermeniler üzerinde yaşanan baskı ve asimilasyona karşı Ermeni sorunu 1970'lerin ilk yarısına kadar güncellikten uzaktır. Daha acık bir deyişle unutulmaya yüz tutmuştur. Ancak 1970'lerin ilk yarısında Avrupa ülkeleri ve ABD başta olmak üzere Türkiye dışında, Türkiye'ye yönelik Ermeni hareketleri görülmeye başlandı. Daha çok Türkiye'nin yurtdışında ki temsilcilik mensuplarını hedefleyerek güncellenen Ermeni sorunu, bera-

berinde burjuvazinin Ermeni düşmanlığını körükleyen demagoji ve propagandasını da getirdi.

Son bir-iki yılda şiddete dayalı mücadele biçimlerinde genel bir duraklama yaşanmakla beraber, Ermenilerin Türkiye'ye yönelik istemleri çeşitli biçimlerde dile getiriliyor. Ermeni milliyetçi örgütlerin istemleri ve mücadele hedefleri, Türkiye'deki Ermeni azınlığın üzerinde var olan baskı ve aşağılama siyasetine son vermek, uluslararasıdaki düşmanlık politikasının karşısına ulusların ve ulusal azınlıkların tam eşitliğini koymak değildir. Daha çok bir-juva milliyetçiliğinin biçimlendirdiği, Anadolu'da bir Ermeni devletinin kuruluşu hedeflenmektedir. Bunlar birbirinden ayrı ayrı şeylerdir ve çözüm platformu da farklıdır.

Ermeni milliyetçiliğinin istemlerini genel olarak şöyle sıralayabiliriz;

- 1915 Soykırımı başta olmak üzere Ermenilere yönelik katliamların sorumluluğunun T.C.devletince kabul edilmesi ve tazminat ödenmesi,

- Yurtdışındaki Ermenilerin topraklarına geri dönmelerine engel olunmaması.

- Anadolu'nun doğusunda bir Ermeni devletinin kurulması vb.

Bizim bu istemlere yaklaşımımız, tarihi materyalizmin ışığında olacaktır. Tarihsel olarak oluşmuş nesnel gerçeği değiştirme olarak biçimlenen Ermeni milliyetçiliğine karşı olduğumuz gibi, koyu bir şovenizmle tarihte yaşananları yok sayma tavrına da karşıyız.

Ermenilerin Osmanlı döneminde katliamlara uğradıkları, yurtlarından sürüldükleri doğrudur. Katliamlar insanlık dışıdır ve lanetlenmelidir. Bu katliamların sorumlusu Osmanlı İmparatorluğu olduğu kadar, politikanın sürdürücüsü Türkiye Cumhuriyeti'dir de. Bunu söylemek, bu yönde davranmak herşeyden önce halklar arasındaki düşmanlığın ortadan kaldırılması ve gerekli güvenin sağlanması için de gereklidir. Egemen sınıfların suçlarını örtbas etmek, hiçbir zaman Marksist-Leninistlerin işi olmamıştır. Tersini ileri süren koyu bir sosyal şovendir. Diğer

yandan Ermenilerin topraklarına dönme hakları vardır. İstedikleri takdirde geri dönebilirler; Fakat bu hiç bir zaman Anadolu 'da suni bir Ermeni ulusal topluluğu yaratma amaçlı olamaz. Geri dönecek olan Ermeniler, tam eşitlik koşullarında Türkiye halklarıyla birarada yaşayacaklardır, kardeşce.

Bunu Anadolu'da bir "Ermeni Devleti" kurmaya kadar vardır, gerçekçi olmadığı gibi, tarihi yeniden yapmaya kalkışmak olur ki, Marksist-Leninistlerin işi tarihi haksızlıkları düzeltmek değildir. Tarihsel haksızlığı belirtmek ve bin kez lanetlemek gerekir, ama bu ,tarihsel olarak oluşmuş gerçekliği yeni baştan yaratmaya çalışmak anlamına gelmez. Ayrıca tarihi haksızlıkları düzeltmeye kalkmak, yeni haksızlıklar yaratmayacak mıdır ? Bugün Ermenilerin "yurt" olarak illeri sürdükleri yerlerde artık başka bir ulus (Kürtler) yaşıyor. Bu topraklarda bir Ermeni devleti yaratmak bu kez Kürtlerin topraksız kalmalarına yol açmayacak mıdır ? Marksist-Leninistlerin amacı yeni ulusal çatışmalar yaratmak değildir, ulusal çatışmaları yok etmektir. Kaldıkları Ermeniler yaşadıkları ülkelerdeki, ekonomik ve sosyal yapıyla kaynaşmışlardır. Bunların Anadolu'ya gelmelerini istemek ne ölçüde gerçekçi olacaktır?

Kısacası bugün Marksist-Leninistler için, Ermenilerin tarihinde karşılaştıkları haksızlıkları düzeltmek diye bir sorun olamaz. Böyle bir istem tarihsel gelişme ters düşeceği gibi, aynı zamanda milliyetçilikten kaynaklanan gerici bir istemdir. Bu nedenle bugün Türkiye'de Ermeni sorunu Ermenilerin yüzyıl önce yaşadıkları topraklara geri dönmeleri ve burada bir Ermeni devleti kurmaları değil, Türkiye'deki Ermeni azınlığının üzerindeki baskıların yok edilmesi.

Bugün Marksist-Leninistler için mücadele edilmesi gereken sorun, azınlıklar üzerindeki her türlü baskıya son vermek, özel olarak sürdürülen Ermeni düşmanlığını kökünden kazımak, halklar arasında tam bir eşitlik koşullarını yaratmaktır. Bu ise ancak her türden ulusal baskı-

nin uygulayıcısı emperyalizm ve oligarsinin alacağı edilmesi ile gerçekleşecektir. Devrimci halk iktidarında gerçeklik kazanabilir. Anti-emperyalist, anti-oligarsik halk devrimi, Kürt ulusal sorununda olduğu gibi azınlıklar sorununda da çözüm platformudur. Halklarımızın ortak mücadelesi ile zafere ulaşacak olan halk devrimi dışındaki çözüm biçimleri nesnel gerçeklikle bağdaşmadığı gibi mücadeleye de zarar verici niteliktedir. Şunu hep belirttik ve belirtiyoruz; Marksist-Leninistler milliyetçi değil, enternasyonalistler. Ermeni milliyetçilerinin tavrı, milliyetçiliğin, tarihi silbastan yapmaya kadar varan ırkçı bir anlayışa gidebileceğinin somut bir örneğidir. Şovenizme, sosyal- şovenizme karşı mücadele edenler için alınması gereken derslerle doludur bu tavır.

Sorunu ele alırken de belirttik, azınlıkların istemleri kendi dillerini serbestçe konuşmaları, kendi dillerinde eğitim yapmaları, folklorik özelliklerini koruma ve toplumsal etkinliklere özgürce katılmadır. Ulusal baskının sosyal temellerinin ortadan kalkmasıyla bu koşullar kendiliğinden doğacaktır. Bugün Türkiye'de yaşayan 60-70 bin (kesin sayıyı kestirebilmek mümkün değildir. Çünkü Ermeni düşmanlığından ötürü bir çok Ermeni, etnik kimliğini saklayabilmektedir.) Ermeni için, bu haklar görünüşte varolmakla birlikte, Ermeni düşmanlığı sonucu, bu haklarını kullanamamakta, aşağılanmakta, toplumdan distalanmakta, ulusal özelliklerini geliştirememektedirler. Bu durum Rumlar için de söz konusudur. Müslüman azınlıkların sorunları ise daha kapsamlıdır. Bettiğimiz gibi, bunların etnik varlıkları tamamen yadsınmakta, dolayısıyla baskı o denli artmaktadır.

Bunlardan Çerkesler, Rus Çarlığının Kafkasya'ya karşı girdiği "Ruslaştırma" politikası sonucu 1864 yılında zorla ülkelerinden çıkartılarak Osmanlı topraklarına sürülmüşlerdir. Çeşitli araştırmalara göre sürülen Çerkeslerin sayısı 1 Milyon civarındadır. Osmanlı yönetimi kendi topraklarına sığınan Çerkesleri küçük guruplar halinde İmparatorluğun çeşitli bölgelerine dağıtıp bu şekilde par-

calayarak asimile etmeye çalışmıştır. Kurtulus Savaşından sonra Cumhuriyet döneminde de Anadolu topraklarında kalan Çerkeslere karşı asimilasyon politikası devam ettirilmiş , ancak tüm bunlara karşın Çerkesler ulusal bir topluluk olarak bugüne kadar varlıklarını büyük ölçüde koruyabilmislerdir. Çerkesler ülkemizdeki azınlık uluslar içersinde,ulusal değerlerini koruyup yasatabilen ve kültürel alanda çeşitli örgütlülüklere sahip durumda olan bir ulusal topluluktur. Anti-emperyalist, anti-oligarsik halk devrimi,diger ulusal azınlıklarla birlikte Çerkeslerin de ulusal haklarını en geniş şekilde kullanabilmeleri ve kültürel özelliklerini geliştirebilmeleri için bütün olanakları sağlayacak , Çerkes halkının ilerici ve olumlu değerlerini , geleneklerini, Türkiye halklarının ortak kültürel zenginliğinin bir parçası olarak değerlendirecektir.

Sorunun anti-emperyalist, anti-oligarsik halk devrimi ile çözüme ulaşacağı gerçeğini belirtmek bugün özelde Ermeniler, genelde ise bütün azınlıklar üzerindeki baskıları, düşmanlığı görmezden gelmeyi gerektirmez. Biz Marksist-Leninistler azınlıklar üzerindeki baskılara,özelde Ermeni düşmanlığına karşı çıkmayı bir görev biliyoruz. Ve yine biliyoruz ki, geleceğin Türkiye'sinde Ermeniler ve diğer azınlıklar kardeşce, tam bir güven ve birlik zemininde birarada, insanlığın geleceğinin yaratılması kavgasına katılacaklardır .

Burada devrimci-yurtsever hareketleri ve hareketlimizi karalama, halkın nezdinde prestijini yok etme amacıyla kullanılan ASALA demagojisine de değinmek istiyoruz. Siyasi polis ve MIT kaynaklı "ASALA -DEV-SOL İŞBİRLİĞİ" demagojilerinin amacı ortadadır: Şovenizmin yarattığı önyargıları ve Ermeni örgütlerinin yanlış ve hatalarını dayanak yaparak, devrimcilerin halk nezdindeki mesruiyetini yok etmektir.

ASALA ile "İttifak" ya da "eylem birliği"miz söz konusu olamaz. ASALA'nın mücadele biçimi, perspektifi ve hedefleri bizim anlayışımız dışındadır ve Türkiye halklarının mücadelesine yarardan çok zarar verir niteliktedir. Siya-

sal hedefleri gerici bir yaklaşımın ürünüdür. Kaldı ki, egemen sınıfların göstermeye çalıştığı gibi Ermeni Ulusu ile ASALA özdeş değildir. Bizler ASALA ile ilişkili reddederken Ermeni Ulusunun sorunlarını sahipleniyoruz. Açıktır ki ASALA ile ittifak yapmayı reddedişimizin nedeni oligarşinin ilkel demagojileri değil, ASALA'nın anlayışımızla bağdaşmayan ideolojik, politik niteliğidir.

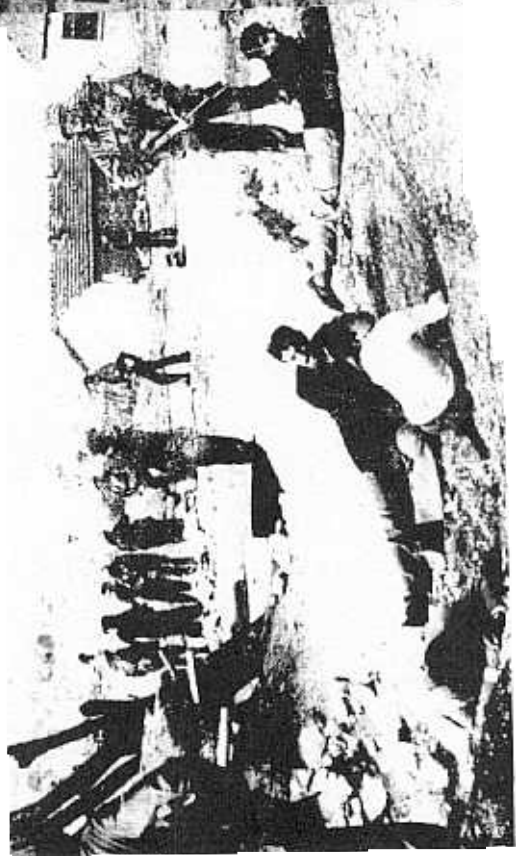
Lafı daha fazla uzatmak istemiyoruz. Bizler bağımsız ve demokratik bir Türkiye için mücadele ediyoruz. Bu ise herşeyden önce ulusal baskının her türünün ortadan kaldırılmasını şart kosar. Halklara (özelde Ermenilere) yönellik düşmanca politikaya karşı çıkıyoruz, ve bu mücadelenin değişmez ilkesidir. Ama bunun yanında, milliyetçilikten kaynaklanan, yanlış hedeflere yönelen, mücadeleye zarar veren hareketlere de karşıyız.

Tekrarlıyoruz: Bizler proleteryanın kurtuluşu için savaşıyoruz, halkların birliğinden yanayız. Bunun gerçekleşme yolu halklar üzerindeki millî baskının son bulmasıdır. Ermeni düşmanlığına dayanarak hareketimizin sınıf niteliğini gölgelemeye yeltenenler, hüsrana uğrayacaklardır. Bizler bu türden kara çalmaya karşın, azınlıkların haklı istemlerine sahip çıkacağız.

Ç NDEK LER

- KURT GERÇEĞİ ARTIK TABU DEĞİLDİR sf.5
 - Emperyalizme Karşı Savasta İttifak Olan Kürtler TC. ile Birlikte "Dağ Türkleri" Oluyor ! sf. 8
 - Egemen Sınıflar Kürt Ulusunu Yok Saymak İçin Akıl Almaz Demagojilere Başvuruyor sf.10
 - Nedir Ulus ? sf.17
 - Din ve Devlet Olguları, Ulus Sorununda Ayırtedici Ögeleri Olusturmazlar sf.20
 - Kürt Ulusu Gerçeği Karşısında Oligarşinin Her Zaman Ki Silahları; Yalan ve Demagoji ile Motiflenen " Baskı, Terör, Katilam " ve " Asimilasyon " ! sf.23
 - Her Şeye Karşın Kürt Ulusu Gerçeği Yok Edilemeyecektir sf.35
- KÜRTLERİN VARLIĞI YENİ BİR OLGU DEĞİL, TARİHSEL GELİŞİMİN BİR URUNUDUR sf.37
 - Kürtlerin Tarihsele Kökenleri sf.38
 - Kürtlerde Üretim İlişkileri İkel, Göcebe Temeldedir sf.42
 - Kürtlerin Feodalizme Geçiş Osmanlı Dönemiyle Gerçekleşmiştir sf.45
 - Anadolu Kurtuluş Savaşında Kürt Gerçeği Kabul Ediliyor sf.51
 - Kemalist İktidar Dönemi; Kürtlere Yönelik Jenosid ve Asimilasyon Dönemidir sf.53
 - Kürt Ayaklanmaları, Feodal Toplumsal Bir Zeminde Ulusal Direnme Hareketleridir sf.58
 - Türkiye'nin Yeni-Sömürgeleşmesi, Kürdistandaki Milli Zulmün Çok Yönlü Sürdürülmesi Dönemidir sf.67
- KURDISTAN TÜRKİYE'nin "SÖMÜRGESİ Mİ" ? EMPERYALİZMİN YENİ SÖMÜRGESİ Mİ ? sf.71

• ULUSAL SORUN ve FARKLI TARİHSEL SÜREÇLERDEKİ BİÇİMLENİŞİ	sf,80
- Tekelleşme Öncesi Ulusal Sorun	sf,80
- Emperyalizm Döneminde Ulusal Sorun	sf,84
- UKKTH Nedir ve Nasıl Bakılmalıdır	sf,90
• KÜRTLERİN ULUSLAŞMA SÜRECİ, ULUSAL BASKI ve SORUNUN ÇÖZÜM PLATFORMU	sf,97
- Kürt Ulusal Devrimi, Türkiye Anti-Oligarsik, Anti-Emperyalist Halk Devriminin Bir Parçasıdır	sf,101
- Çok Uluslu Türkiye'de Halklarımızın Kurtuluşu, Ortak Örgütlenme ve Mücadeleden Geçiyor	sf,112
- Kürt Yurtsever Hareketlerine Karşı Tavrımız	sf,122
- Kürt Küçük-Burjuva Hareketi Anti-Emperyalist, Anti-Oligarsik Halk Devriminde İttifaklarımız Arasındadır	sf,127
• ÜLKEMİZDE AZINLIKLAR SORUNU ve ÖZELDE ERMENİ SORUNU	sf,134
- Türkiye'de Azınlık Mensubu Olmak "Suçtur"	sf,136
- Ermeni Düşmanlığı Halka ve Devrimcilere Yönelik Saldırının Ayrılmaz Parçası Olmuştur	sf,137
- Ermeni Tarihi Bir Yönüyle Soykırıma Uğrama Tarihidir	sf,140
- Osmanlı Döneminde Ermeniler	sf,141
- Ermenilerin Uluslaşma Süreci, Ermeni Ulusal Hareketi ve Ermeni Soykırımı:	sf,143
- Kurtuluş Savaşında Ermeniler Gerici Bir Konumdadırlar	sf,148
- Ülkemizde Azınlıklar Sorunun Çözümü; Anti-Emperyalist, Anti-Oligarsik Halk Devrimindedir	sf,149

17 Mart 1988 Halepce Katliamı

Kürt halkı dün vardı, bugün de var, yarında var olmaya -ta ki özgürlüğe kavuşmuş halkların, sınıfsız toplumun yaratacağı koşullarda, burjuvazinin yarattığı ulusal çitleri ortadan kaldırıp, özgürce kaynaşarak tek bir halkı oluşturmalarına kadar- devam edecektir. Bilim bunu gösteriyor ve tarih ispatlıyor.